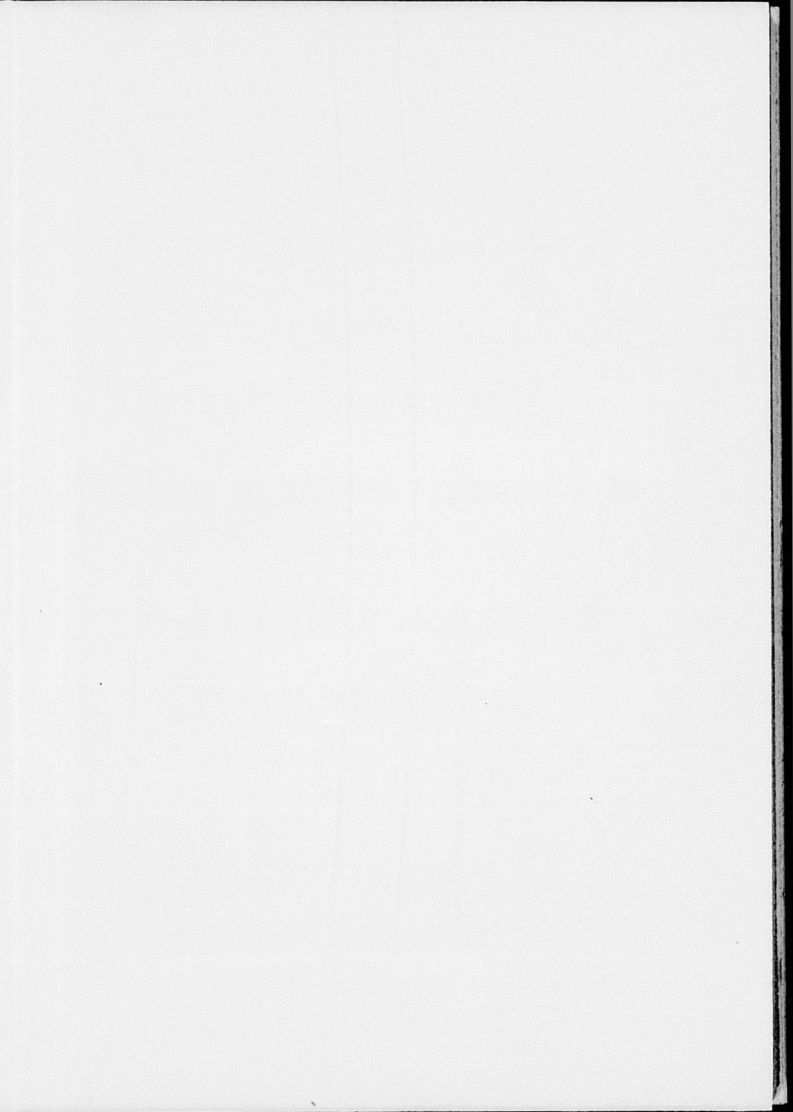

517

PER **151**

M. M. Lips - Ullers

*W. Weegenstraat 53.
Rotterdam*

De wereldlijke Derde Orde

VAN DEN

H. FRANCISCUS VAN ASSISIE,

VOLGENS DE NIEUWE VERORDENINGEN

VAN

ZIJNE HEILIGHEID PAUS LEO XIII.

~~~~~  
Tweede verbeterde druk.  
~~~~~


BIBLIOTHEEK DER
RIJKSUNIVERSITEIT
UTRECHT
COLL. THOMASSE

Sint Paulus-Vereeniging. Maastricht.

RIJKSUNIVERSITEIT UTRECHT

0608 4481

*Per 151
517*

Lips

IMPRIMATUR.

F. X. RUTTEN.

ad hoc del.

Mos. Traj. 20 Oct. 1883.

AAN DEN LEZER.

Om te beantwoorden aan de godvruchtige en wijze inzichten van Z. H. Paus Leo XIII, wiens vurig verlangen het is, dat de Derde Orde van den H. Franciscus van Assisië in bloei toeneme en overal onder het Katholiek volk verspreid worde, heeft men gemeend, de Encycliek van den 17 September 1882, (*) die eene heerlijke schets van de geschiedenis der Derde Orde bevat, in een boekje van geringe ontvangst te moeten uitgeven, te zamen met de onlangs verschenen Constitutie, welke den regel van genoemde Orde in eenige punten verzacht, en hare aflaten en voorrechten bepaalt. Aan deze vertaling der beide Pauselijke stukken is een nieuw Ceremoniëel van de Derde Orde toegevoegd, dat door de Congregatie der H. Kerkgebruiken bij besluit van den 18 Juni 1883 is goedgekeurd.

(*) De vertaling van deze Encycliek is, met toestemming der redactie van *de Katholiek*, uit dat verdienstelijk tijdschrift overgenomen.

Encycliek

VAN ONZEN HEILIGEN VADER

LEO XIII,

DOOR DE GODDELYKE VOORZIENIGHEID PAUS,
AAN ALLE PATRIARCHEN, PRIMATEN, AARTS-
BISSCHOPPEN EN BISSCHOPPEN DER
KATHOLIEKE WERELD, DIE IN GUNST EN GE-
MEENSCHAP ZYN MET DEN APOS-
TOLISCHEN STOEL.

Eerwaardige Broeders, heil en apostolischen zegen.

Door een gelukkig voorrecht mag het Christenvolk binnen een korte tijdsruimte de gedachtenis van twee mannen herdenken, die tot de eeuwige belooningen der heiligheid zijn opgeroepen ten hemel en een uitstekende schaar van volgelingen, als telkens weder opgroeiende spruiten hunner deugden, op aarde hebben nagelaten. — Want na het eeuwfeest ter gedachtenis van Benedictus, den vader en wetgever der monniken in het Westen, biedt zich een niet ongelijke gelegenheid welhaast aan om Franciscus van Assisië, bij het eindigen der zevende eeuw na zijne geboorte, een openbare hulde te brengen. En wij

meenen niet zonder grond, dat dit door een goedertieren leiding der goddelijke voorzienigheid geschiedt. Want door hun den geboortedag van zulk heilige vaders ter viering voor te stellen, schijnt God de menschen te willen vermanen, zich de zeer groote verdiensten dier heiligen te binnen te brengen en tevens in te zien, dat de door hen gestichte kloosterorden geenszins zoo onwaardig hadden aangerand moeten worden vooral niet in die Staten, wier beschaving en roem zij door hun arbeid, hun geestesgaven, hun ijverigen toelig verhoogd hebben. — Wij vertrouwen, dat deze plechtige viering niet onvruchtbaar zal zijn voor het Christenvolk, hetwelk niet ten onrechte kloosterlingen altijd voor zijne vrienden placht te houden: en derhalve, zooals het den naam van Benedictus met groote toewijding en dankbaar gemoed vereerd heeft, zoo zal het nu om strijd de gedachtenis van Franciscus met feestelijke hulde en veelvuldige liefdebetuigingen vernieuwen. En die lofwaardige wedstrijd van toewijding en vereering beperkt zich niet tot de streek, waar de heilige man het levenslicht zag, noch tot de landen in de nabijheid der plaats, die hij door zijne tegenwoordigheid eerwaardig maakte, maar is verre uitgebreid tot alle gewesten der aarde, waar óf de naam van Franciscus vermaard werd óf zijne instellingen bloeien.

Dezen innigen ijver voor eene uitstekend goede zaak keurt, voorwaar, niemand meer goed dan Wij: vooral dewijl Wij Ons, van onze jeugd af, gewoon gemaakt hebben Franciscus van Assisië met bewondering en bijzondere godsvrucht te vereeren, en Wij er groot op gaan in de Orde der Franciscanen te zijn opgenomen, en Wij meer dan eens uit godsvrucht het heilige Alvernische gebergte met opgewekte blijdschap hebben beklommen, waar het beeld van dezen zoo uitstekenden man, op welke plaats we ook den voet zetten, ons voor den geest oprees, en die eenzaamheid,, zoo vol herinneringen, onze ziel in stille overpeinzing bevangen hield. — Doch hoe lofwaardig deze ijver is, daarin is geenszins alles begrepen. Want zoo moet men denken over de eerbewijzingen, die den H. Franciscus gegeven worden, dat zij dengene wien zij gelden, het meest welgevallig zullen zijn, indien zij vruchtbaar zijn voor hen welke ze brengen. Nu bestaat de degelijke en onvergankelijke vrucht hierin, dat de menschen zich eenige gelijkenis verwerwen met hem, wiens uitstekende deugd zij bewonderen, en dat zij zich toeleggen door zijne navolging beter te worden. En wanneer zij dit met Gods hulp ijverig ten uitvoer brengen, dan zal er, voorzeker, een geschikt en zeer werkdadig geneesmiddel voor de tegenwoordige rampen gevonden zijn. — Wij willen U, Eerwaardige Broeders,

derhalve door dezen Brieftoespreken, niet slechts om onze godsvrucht jegens Franciscus openlijk te betuigen, maar ook om uwe liefde op te wekken, opdat Gij even als Wij en met Ons U toelegt aan het welzijn der menschen door middel van dat geneesmiddel, wat Wij noemden, Uwe zorgen te wijden.

De Verlosser van het menschelijk geslacht, Jesus Christus is de altijddurende en steeds vloeiende bron van alle goed, wat van Gods oneindige liefderijkheid tot ons komt, en wel zoozeer dat Hij die eenmaal de wereld verlostte, haar ook in alle eeuwen verlossen zal: *Want er is geen andere naam onder den hemel den menschen gegeven, waarin wij zalig moeten worden* (1) Wanneer het dus somtijds door de gebrekkelijheid der natuur of de schuld der menschen geschiedt, dat het menschelijk geslacht ter verkeerde zijde afwijkt, en een buitengewone hulp om vrij te komen schijnt te behoeven, dan is het dringend noodzakelijk zich tot Jesus Christus te keeren, en dit voor de beste en zekerste toevlucht te houden. Immers zijn goddelijke kracht is zoo groot en vermag zooveel, dat zij in staat is én om alle gevaren te verdrijven én om alle rampen te genezen. En de genezing nu zal zeker zijn, indien het menschelijke ge-

---

(1) Hand. IV, 12.

slacht slechts tot de betrachtung der christelijke wijsheid en tot de levensregel des Evangelies wordt teruggebracht. Wanneer soms de rampen, die wij noemden, ons overvallen, en zoodra de door Hem voorziene tijd van vertroosting tot rijpheid is gekomen, dan wekt God bijna aanstonds een man op, niet een gelijk vele anderen, maar een groot en buitengewoon man, dien hij roept om het algemeen welzijn te herstellen. Doch dit gebeurde juist tegen het einde der twaalfde eeuw en iets later: en uitvoerder van dit groote werk was Franciscus.

Dat tijdperk evenzeer als de bijzondere aard zijner deugden en ondeugden is genoegzaam bekend. Diep en krachtig was het Katholieke geloof in de zielen gevestigd; en schoon was het, dat zeer velen, in vurige godsvrucht ontbrand, zich naar Palestina begaven, besloten om te overwinnen of te sterven. Maar evenwel de losbandigheid had de volkszedes zeer veranderd: en niets was den menschen zoo noodzakelijk als de hernieuwing van den christelijken geest. — Doch de hoofdzaak der christelijke deugd is eene edele gesteltenis der ziel, die in staat is om bezwaren en moeilijkheden te verdragen: en een zeker beeltenis er van wordt door het kruis voorgesteld, hetwelk zij, die Christus willen volgen, op hun schouder moeten laden en dragen. En tot die gesteltenis behoort, dat de geest zich

aan tijdelijke zaken onttrekt, dat wij een streng bestier over ons zelve uitoetenen, dat wij de tegenspoeden met gemak en gematigdheid doorstaan. Eindelijk is de liefde tot God en tot de naasten boven alle andere de meesteres en koningin der deugden; en hare kracht is zoo groot, dat zij de lasten welke met den plicht verbonden zijn, zacht wegneemt, en de inspanningen, hoe groot ook, niet alleen dragelijk, maar zelfs aangenaam maakt.

In de twaalfde eeuw waren deze deugden blijkbaar zeer schaarsch, daar al te velen dwazelijk aan menschelijke belangen of aan de begeerte naar eer en rijkdom geheel verslaafd waren, of hun leven in weelde en genietingen doorbrachten. Een zeer groote macht was in de handen van weinigen; en hunne rijkdommen dienden bijna tot niets anders dan tot de onderdrukking eener rampzalige en verachte menigte; en zelfs zij die om hun levensstaat de overigen in toom hadden moeten houden, waren van dergelijke ondeugden niet vrij gebleven. En bij de vrij algemeene verflauwing der liefde waren er verschillende en dagelijks voorkomende rampzaligheden gevolgd: de nijd, de ijverzucht, de haat; en de gemoederen waren zoo verdeeld en tot vijandschap geneigd, dat de steden eener zelfde nabuurschap elkanden bij de minste oorzaak door den oorlog ten verderve brachten en de eene bur-

ger met den andere op onmenschelijke wijze door het zwaard hunne twisten beslechtten.

In die eeuw viel de levenstijd van Franciscus. Evenwel heeft hij het met bewonderenswaardige standvastigheid, met even grooten eenvoud ondernomen om in woord en daad der verouderende wereld het echte beeld der christelijke volmaaktheid voor oogen te stellen. — Werkelijk, gelijk de groote vader Dominicus Gusman de onschendbaarheid der hemelsche leeringen in denzelfden tijd verdedigde en de booze dwalingen der ketters door het licht der christelijke wijsheid verdreef, zoo heeft Franciscus, wien God tot groote daden bewoog, dit verkregen, dat hij de Christenen tot de deugd opwekte en hen, die langen tijd en ver waren afgeweken, tot de navolging van Christus bracht. Het is voorzeker niet toevallig geweest, dat deze uitspraken uit het Evangelie den jongeling ter oore kwamen: *Wilt noch goud, noch zilver, noch geld in uwe gordels hebben; geen buidel op den weg, noch twee kleederen, noch schoeizels, noch een staf.* 1) En: *Zoo gij volmaakt wilt zijn, ga, verkoop wat gij hebt en geef het den armen. . . . en kom en volg mij* 2). Hij legt dit uit alsof het tot hem met name gezegd is, en terstond doet hij afstand van alles, hij verandert van kleding,

---

1) Matth. X, 9 — 10.

2.) Matth. XIX, 21.

hij neemt de armoede tot begeleidster en gezelschap voor geheel zijn leven, en hij wil, dat die hoogste voorschriften der deugden, die hij met verheven en moedigen zin omhelsd had, als de grondslagen zijner Orde zouden zijn. Sedert dien tijd gaat hij, te midden van de zoo groote wekelijkheid en de in den hoogsten graad verfijnde kieschheid zijner eeuw, met verwaarloosde en ruwe kleeding; vraagt hij zijn voedsel van deur tot deur; en verdraagt hij niet zoo zeer, maar neemt hij met bewonderenswaardige gretigheid de spotternijen van het verdwaasde volk voor zich op, en wel van zulke spotternijen, als voor de bitterste doorgaan. Hij had immers de dwaasheid van Christus' Kruis aangenomen en als de volstreckte wijsheid leeren kennen; en toen hij tot in de verheven geheimen van dat Kruis door hooger begrip was doorgedrongen, zag en oordeelde hij, dat hij zijn roem nergens beter vestigen kon. — Tegelijk met de liefde tot het Kruis vervulde Franciscus' gemoed eene vurige liefde, die hem aandreef, om de uitbreiding van den christelijken naam uit ganscher harte op zich te nemen, en zich hiervoor zelfs aan blijkbaar doodsgevaar vrijwillig prijs te geven. Met die liefde omvatte hij alle menschen; maar veel dierbaarder waren hem de behoeftigen en de meest verachten; zoozeer dat men hem zijn welbehagen zag heb-

ben vooral in hen die ieder ander gewoon was te vluchten of met trotsche afkeerigheid te behandelen. En aldus heeft hij zich uitstekend verdienstelijk gemaakt voor het in stand houden van dien broederband, welken Christus de Heer herstelde en voltooide, zoodat Hij uit geheel het menschelijk geslacht als één gezin maakte, dat onder het gebied van God, den éénen vader van allen, gesteld is.

Door de hulp dus van zoovele deugden en vooral door deze strengheid van leven, poogde die geheel levensreine man het beeld van Jesus Christus, voor zooveel hij kon, in zich zelf over te brengen. Doch het bestier der goddelijke voorzienigheid ziet men ook hierin uitschitteren, dat hij in het uitwendige eenige zijden van bijzondere gelijkenis met den goddelijken Verlosser gehad heeft. — Zoo gebeurde het met Franciscus, naar het voorbeeld van Jesus, dat hij in een stal geboren werd, en als sprakeloos kind zulk een legerstede had als eens Christus zelf, namelijk de aarde met stroo bedekt. En toen, zooals verhaald wordt, is de gelijkenis voltooid door Engelenkoren, die in de hoogte blijde rondzweefden, en met hun liefelijk maatgezag de lucht vervulden. Evenzoo voegde hij zich, gelijk Christus het met de Apostelen deed, eenige uitverkoren leerlingen toe, om hun de verschillende landstrecken te laten doortrekken, als boodschappers

van den christelijken vrede en van de eeuwige zaligheid. Allerarmst, beleedigd, bespot, door de zijnen verworpen, heeft hij ook daarin het beeld van Christus teruggegeven, dat hij zelfs niet het geringste als eigendom wilde bezitten om er zijn hoofd op neêr te leggen. Het laatste kenmerk van gelijkenis werd er aan toegevoegd, toen hij op de kruin van den berg Alvernia, als op zijn Calvarië, tot een voorbeeld gesteld werd, zooals er tot dien tijd nog geen gezien was, en de heilige wonden door goddelijke macht in zijn lichaam ingedrukt werden, en hij als gekruisigd is. — Wij herinneren hier aan een gebeurtenis, niet minder verheven om haar wonderdadig karakter dan beroemd door de lofprijzing der eeuwen. Want toen hij eens in een vurige overdenking van Christus' smarten verzonken was en dezer allergrootste bitterheid in zich opnam en zich als een dorstige er aan laafde, vertoonde zich onvoorziens een Engel, die van den hemel afdaalde: tengevolge van een geheime kracht, die plotseling van dezen uitstraalde, gevoelde Franciscus zijne handen en voeten als met nagelen doorboren en evenzeer zijne zijde als met een scherpe lans wonden. Hierdoor ontving hij een bovenmatigen liefdegloed in zijne ziel; in zijn lichaam droeg hij voor het vervolg de levende en duidelijke afbeelding der wonden van Jesus Christus.

Deze wondervolle gebeurtenissen, eerder waardig om in de taal der engelen dan in die der menschen verheerlijkt te worden, toonen genoegzaam, welk een groot man, en hoe waardig hij was, dat God hem bestemde om zijne tijdgenooten tot christelijke zeden terug te roepen. Immers, bij de kerk van den H. Damianus hoorde Franciscus eene bovenmenschenlijke stem: *Ga, steun mijn wankelend huis*. En niet minder wonderbaar is de verschijning, die God aan Innocentius III gaf, toen deze meende Franciscus te zien, die met zijne schouders de wankelende muren der Lateraansche Basiliek schraagde. De kracht en beteekenis dezer wonderen is duidelijk: er werd namelijk te kennen gegeven, dat Franciscus in dat tijdperk geen geringe hulp en steun voor de christelijke maatschappij wezen zou. Inderdaad, hij talmde niet om zich aan het werk te zetten. De twaalf, die zich eerst onder zijne leiding geplaatst hadden, waren gelijk aan een klein zaadje, dat men spoedig onder den zegen van God en de bescherming van den Opperpriester tot een zeer overvloedigen oogst zag opgroeien. Nadat deze alzoo op heilige wijze gevormd waren naar het voorbeeld van Christus, wijst hij hun verschillende streken van Italië en Europa aan om er het Evangelie te prediken, terwijl enkelen onder hen last ontvangen tot Afrika door te dringen. Zij dralen niet: hoewel arm, ongeleerd, onbeschaafd,

wagen zij het voor het volk op te treden: op pleinen en in straten beginnen zij zonder spreekgestoelte en zonder praal van woorden de menschen te vermanen tot versmading van de vergankelijke dingen en tot de gedachte aan het toekomstige leven. Een verwonderlijk rijke vrucht beloonde den arbeid van deze schijnbaar zoo ongeschikte werklieden. Want bij scharen stroomt een menigte van volk tot hen samen, begeerig om hen te hooren; alsdan beweenen zij met berouw hunne zonden, vergeten geleden onrecht, en keeren door het bijleggen hunner geschillen tot gevoelens van vrede terug. 't Is ongelooflijk, met welk een zieldrift en vervoering bijna, de menigte tot Franciscus getrokken werd. Men volgde hem in dichte scharen, werwaarts hij heenging, en niet zelden smeekten hem uit steden, uit volkrijker plaatsen alle burgers zonder onderscheid, dat hij hen plechtig onder zijn regel zou opnemen. Daardoor is de heilige er toe gebracht het genootschap van de *Derde Orde* in te stellen, dat elken stand van menschen, elken leeftijd, beiderlei geslacht moest opnemen zonder de banden van het gezin en van de huiselijke zaken te verbreken. Want met wijze voorzichtigheid schreef hij aan die orde niet zoozeer eigen wetten voor, maar de verordeningen zelve van de wetten des Evangelies, die aan geen Christen al te zwaar kunnen voor-

komen. Namelijk: aan de geboden van God en van de Kerk te gehoorzamen, partijschappen en twisten te verbannen, niets van het eigendom eens anderen weg te nemen, de wapenen niet op te vatten, tenzij voor godsdienst en vaderland, in leefwijze en kleeding voegzame maat te houden, de weelde te vluchten, de gevaarlijke aanlokselen van den dans en van de schouwspel-kunst te vermijden.

Het is gemakkelijk te begrijpen, dat er zeer groote voordeelen moesten voortvloeien uit zulk eene instelling, die niet alleen heilzaam was in zich zelve, maar ook en voornamelijk uitnemend geschikt voor dien woeligen tijd. — Deze geschiktheid wordt niet alleen genoegzaam gestaafd door de genootschappen van denzelfden aard, die uit de Dominikaner en uit andere orden ontstonden, maar wordt ook door de uitkomst zelve bevestigd. Inderdaad, alom haastten de menschen zich, van de laagsten tot de hoogsten, met vurig verlangen en de hoogste zielsbegeerte in de orde van Franciscus te treden. De eersten, die deze onderscheiding begeerden, waren Lodewijk IX, Koning van Frankrijk, en Elisabeth, de Hongaarsche Koningsdochter: hen volgden in den loop der tijden vele Pausen, Kardinalen, Bisschoppen, Koningen en Vorsten, die allen de ordeteekenen van Franciscus niet onvereenigbaar achtten met hunne waardigheid. — De leden

van de Derde Orde toonden evenveel vroomheid als moed in het verdedigen van den Katholieken godsdienst, en al hebben zij zich door die deugden veel haat berokkend van den kant der boozen, aan de goedkeuring van de wijzen en goeden, welke ten hoogste eervol en alleen begeerenswaardig is, heeft het hun nooit ontbroken. Ja, onze Voorganger Gregorius IX zelf heeft hen openlijk met hun geloof en moed geluk gewenscht en niet geaarzeld hen door zijn gezag te verdedigen en hun den eere naam van *strijders voor Christus, van andere Machabeëen* toe te kennen. — En die lof was niet in strijd met de waarheid. Want er lag een krachtig hulpmiddel voor het heil der maatschappij in die Orde, welker leden de deugden en voorschriften van hun stichter voor oogen hielden en zich naar vermogen beijverden de christelijke deugd met nieuwen luister in de maatschappij te doen herleven. Ongetwijfeld zijn dikwerf door hun tusschenkomst en voorbeelden de oneenigheden van partijschappen uitgedoofd of tot bedaren gebracht, zijn de wapenen aan de hand van woestaards ontrukkt, zijn de oorzaken van gedingen en twisten weggenomen, heeft de armoede en de verlatenheid leniging gevonden, is de losbandigheid beteugeld die de fortuinen verslindt en het werktuig is des verderfs. Daarom ontspruiten aan de Derde Orde van Franciscus, als aan hun stam huiselijke

vrede en openbare rust, reinheid van zeden en zachtmoedigheid, behoorlijk gebruik en beveiliging van den eigendom, welke de hechtste steunpilaren zijn van beschaving en welvaart, en het behoud van deze voorrechten heeft Europa voor een groot gedeelte aan Franciscus te danken.

Meer echter dan een der overige volkeren heeft Italië aan Franciscus te danken, dat het voornaamste tooneel zijner deugden is geweest, en evenzoo zijne weldaden het meest ondervonden heeft. — En wel in een tijd, waarin velen zich dikwerf beijverden om anderen onrecht aan te doen, bood hij steeds de hand aan den bedrukte en gevallene; rijk te midden der uiterste armoede, hield hij nimmer op de nooddrift van anderen te lenigen zonder aan de zijne te denken. Zoet liet de jeugdige taal zijns vaderlands haar eerste klanken uit zijn mond hooren: de vervoering zijner liefde en zijner poëzij tevens stortte hij uit in lofzangen, die bestemd waren om door het volk van buiten geleerd te worden, en die de bewondering niet onwaardig gekeurd zijn door de letterkundigen van het nageslacht. Bij de gedachte aan Franciscus heeft zekere aanblazing en meer dan menschelijke bezieling den geest onzer landgenooten ontvonkt, en wel zoo dat de pogingen der grootste kunstenaars gewedijverd hebben om de gebeurtenissen zijns levens in schildering, of in steen, of in

metaal af te beelden In Franciscus vond Alighieri een dichtstof, die hij in even verheven als welluidende verzen kon bezingen; aan zijn leven ontleenden Cimabue en Giotto tafereelen, die zij in de kleurtinten van Parrhasius onsterfelijk maakten; aan hem dankten beroemde bouwkunstenaars de ideeën, die zij in groot-sche bouwwerken uitdrukten zoowel bij het graf van dezen allerarmsten heilige, als bij de kerk van Maria der Engelen, die van zoovele en groote mirakelen getuige was. Naar deze heiligdommen plegen talrijke scharen van alle kanten heen te trekken, teneinde den vader der armen van Assisië te vereeren, wien de gaven der goddelijke goedheid even ruim en overvloedig stroomden als hij zich zelve vol-slagen van tijdelijke bezittingen ontdaan had.

Derhalve is blijkbaar van dezen éénen man een macht van weldaden aan de christelijke en aan de burgerlijke maatschappij toegevloed. Doch omdat zijne gezindheid in volheid en bij uitstek christelijk is en op wonderbare wijze voor alle plaatsen en tijden voegt, kan niemand het betwijfelen, dat de instellingen van Franciscus in deze onze eeuw grootelijks voordeelig zullen zijn. Des te meer, dewijl de gesteltenis van onzen tijd om vele redenen die van zijnen tijd schijnt nabij te komen. — Gelijk in de twaalfde eeuw is evenzoo nu de liefde niet weinig verkoeld, is,

er hetzij door onwetenschap, hetzij door verwaarloozing niet weinig stoornis in de vervulling der christelijke plichten. Met gelijke geestesrichting en met gelijke inspanning brengen zeer velen hun leven door in het streven naar tijdelijk voordeel en in het begeerig najagen van genot. Overgegeven aan alle weelderigheid, verkwisten zij wat zij bezitten, verlangen zij naar het eigendom van anderen; in naam verheffen zij de onderlinge broederschap der menschen; hun woord evenwel spreekt meer van broederlijke liefde dan hunne daden; want zij worden door eigenliefde gedreven, en die echte liefde jegens de minderen en de armen vermindert bij den dag, — In den tijd van Franciscus had de veelvoudige dwaling der Albigenen, door het oproer tegen de macht der Kerk aan te stoken, tegelijk den Staat in verwarring gebracht, en den weg tot een zeker *Socialismus* gebaad. En thans zijn evenzoo de begunstigers en verspreiders van het *Naturalismus* toegenomen, welke hardnekkig loochenen, dat men aan de Kerk onderdanig moet zijn, en geleidelijk en trapsgewijze verder voortgaande, zelfs de burgerlijke macht niet ontzien, het geweld en volksoproeren goedkeuren, het eigendomsrecht aanranden, de hartschichten der volksheffe vleien, de grondslagen der huiselijke en der openbare orde verzwakken.

Bij deze zoo talrijke en zoo groote rampspoe-

den kan er derhalve, zooals Gij, Eerwaardige Broeders, duidelijk inziet, redelijkerwijze een niet zwakke hoop op hulp gebouwd worden op de instellingen van Franciscus, wanneer zij maar in haar vorigen staat hersteld worden — Want bloeiden zij, dan zou ook gereedelijk het geloof en de godsvrucht en al wat voor den Christen lofwaardig is bloeien, dan zou de overmatige begeerte naar vergankelijke zaken geknakt worden en men zou er geen afkeer van hebben, zijne hartstochten uit kracht van deugd te temmen, wat voor velen als de zwaarste en hatelijkste last geldt. Door de banden eener waarlijk broederlijke eendracht verbonden, zouden de menschen elkander onderling liefhebben, en aan de behoeftigen en ongelukkigen, als dragers van Christus' beeld, den eerbied bewijzen, waar zij recht op hebben. — Buitendien, zij die van den christelijken godsdienst innig zijn doordrongen, zijn met zekerheid overtuigd, dat men aan het wettig gezag uit bewustzijn van plicht gehoorzamen, en niemands rechten in iets schenden moet; en zulk een zielsgesteltenis is het werkdadigste middel om al wat onder het aangegeven opzicht verkeerd is, met wortel en tak uit te roeien: de gewelddadigheid, de onrechtvaardigheden, de begeerte naar omwentelingen, de afgunst tusschen de verschillende standen der maatschappij: alles tevens oorzaken en wape-

nen van het *Socialismus*. — Eindelijk zal ook het vraagstuk, waaraan de staathuishoudkundigen zooveel arbeid ten koste leggen, over de verhouding tusschen rijken en armen, zeer goed opgelost zijn, wanneer het vaststaat en met overtuiging is aangenomen, dat de armoede hare eerwaardigheid heeft, dat de rijke barmhartig en mild, de arme met zijn staat en door zijn arbeid tevreden moet zijn, en dat, daar geen van beiden voor deze veranderlijke goederen geboren is, de eene door geduld, de andere door mildheid naar den hemel moet opgaan.

Om deze redenen is het sedert lang Ons vurig verlangen, dat ieder zich naar best vermogen op de navolging van Franciscus van Assisië toelagge. — Zooals Wij derhalve steeds te voren aan de Derde Orde der Franciscanen een bijzondere belangstelling hebben gewijd, zoo maken Wij ook nu, nadat Wij door Gods allerhoogste goedheid tot de uitoefening van het Opperherderschap geroepen werden, van de geschikte gelegenheid gebruik, en vermanen Wij de Christenen, toch niet natelaten om zich bij deze heilige krijgsschaar van Jezus Christus te doen opnemen. Op verscheidene plaatsen worden er zeer velen van beider geslacht getelt, die reeds met blijden moed de voetstappen van den Seraphijschen Vader drukken. Hun ijver prijzen Wij en keuren Wij goed, doch zóó dat Wij hem,

vooral door uwe pogingen, Eerwaardige Broeders, verhoogd en onder meerderen verbreid wenschen te zien. — En de hoofdzaak onzer aanbeveling is, dat zij die de onderscheidingsteekenen der *Boetvaardigheid* hebben aangenomen, op het beeld van hun zeer heiligen insteller den blik vestigen en streven er aan gelijkvormig te worden: ontbreekt dit, dan zal het goed, dat er van verwacht kan worden, van geene waarde zijn. Draagt dus zorg, dat men de *Derde Orde* algemeen kenne en naar waarheid waardeere; maakt, dat zij die de zielzorg uitoefenen, ijverig leeren, wat die *Derde Orde* is, hoe gemakkelijk ieder in haar kan worden opgenomen, welk een overvloed van voorrechten, die der ziel ten heil strekken, zij bezit, hoeveel goeds zij èn voor het bijzondere èn voor het openbare leven belooft. En er moet hiervoor des te meer moeite besteed worden, dewijl de leden der Eerste en der Tweede Orde van den H. Franciscus thans door zware vervolging geteisterd, onder onverdiend leed gebukt gaan. Dat zij toch, verdedigd door de bescherming van hunnen vader, spoedig uit zoovele tegenspoeden gered, in kracht en bloei mogen vooruitgaan! Och of ook de Christenvolken in menigte aan den regel der Derde Orde mogen deelnemen, met zooveel vuur en in zulk een getal, als zij voorheen van alle kanten om strijd naar Franciscus zelve toestroomden! — Maar dit vragen

Wij met meerderen drang en dit verwachten Wij met hooger recht van de Italianen, wien de nauwe band van hetzelfde vaderland, en de grootere overvloed van ontvangen weldaden een inniger genegenheid en een hoogere dankbaarheid jegens Franciscus opleggen. Zoo toch zou, na zeven eeuwen, het Italiaansche volk en de geheele Christenwereld het aan den weldadigen invloed van den heilige van Assisië dank weten, van de verwarring tot de rust, van het verderf tot de veiligheid teruggebracht te zijn. Laat ons dit met gezamenlijk gebed, vooral in deze dagen, van Franciscus zelve afsmeeken; zoeken wij dit evenzeer te verkrijgen van de Maagd en Moeder Gods Maria, die de godsvrucht en deugd van haren dienaar steeds met hemelsche bescherming en buitengewone gaven beloonde.

Intusschen schenken Wij U, Eerwaardige Broeders en aan geheel de Geestelijkheid en aan het geloovige volk, dat aan ieder van U is toevertrouwd, in de volheid onzer liefde, den Apostolischen zegen, ten onderpand der hemelsche gunsten en ten bewijzen onzer bijzondere genegenheid.

Gegeven te Rome, bij St. Pieter, den 17. Sept. 1882, in het vijfde jaar van ons Pausschap.

LEO XIII, Paus,

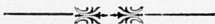

CONSTITUTIE
van onzen Heiligen Vader

LEO XIII,

DOOR DE GODDELIJKE VOORZIEENIGHEID PAUS,
OVER

den Regel van de wereldlijke Derde Orde
DER FRANCISCANEN,

LEO BISSCHOP.

*dienaar der dienaren Gods,
ter eeuwige gedachtenis*

De Barmhartige Zoon Gods, die, door den menschen een zoet juk en lichten last op te leggen, zorg gedragen heeft voor het leven en welzijn van allen, heeft de Kerk, door Hem gesticht, nagelaten als erfgename, niet alleen van Zijne macht, maar ook van Zijne barmhartigheid, opdat de weldaden, door Hem verworven, altijd met dezelfde mate van liefde, door alle eeuwen heen zouden verspreid worden. Gelijk derhalve in alles, wat Jezus Christus tijdens Zijn sterfelijk

leven gedaan of geboden heeft, Zijne zachtmoedige wijsheid en grootheid van onverwinnelijke goedheid uitschitterde, zoo treedt eveneens in alle instellingen der Christelijke maatschappij eene bewonderenswaardige toegevendheid en zachtzinnigheid in het licht, om te doen zien, dat de Kerk ook hierin het evenbeeld van God, *die liefde is*, (1) duidelijk in zich draagt. Het is echter vooral de eigenaardige taak harer moederlijke teederheid, dat zij hare wetten, zooveel zij vermag, in wijze overeenstemming brengt met tijden en zeden, en in hare voorschriften en eischen altijd de hoogste billijkheid in acht neemt. En juist door deze even wijze als liefderijke handelwijze, vereenigt de Kerk de volstreckte en eeuwige onveranderlijkheid harer leer met eene wijze verscheidenheid van hare tucht.

Ons in de uitoefening van Ons Opperpriesterschap met hart en geest naar deze handelwijze voegende, achten Wij het Onzen plicht den aard der tijden aan eene onpartijdige beoordeeling te onderwerpen en alles nauwkeurig gade te slaan, opdat niemand door de moeielijkheid afgeschrikt worde van de beoefening der heilzame deugden. En alzoo heeft het Ons ditmaal behaagd, het Genootschap van de *Derde Orde* der Franciscanen, welke *de wereldlijke* genoemd

---

1) Joan. IV, 16.

wordt, naar dezen maatstaf nauwlettend te onderzoeken, en met behoedzaamheid te beslissen, of het noodig mocht zijn, Zijne voorschriften een weinig te verzachten ter wille van de veranderde tijden.

Deze voortreffelijke instelling van den H. Vader Franciscus hebben Wij dringend in de godsvrucht der Christenen aanbevolen door Onze Encycliek *Auspicato*, welke Wij den 17. September van het vorig jaar uitvaardigden. Zulks deden Wij in het verlangen en uitsluitend met het inzicht, om zooveel, als maar mogelijk was, door Onze uitnoodiging bijtijds terug te roepen tot de verhevenheid van een deugdzaam Christelijken levenswandel. De voornaamste oorzaak toch van de rampen, die ons drukken, en van de gevaren, die gevreesd worden, is de verwaarloozing der Christelijke deugd. Om nu de eersten te heelen en de laatsten af te wenden, staat den mensch geer. andere weg open, dan dat zij afzonderlijk en in 't algemeen zich haasten terug te keeren tot Jezus Christus, *die degenen voor eeuwig zalig kan maken, welke door Hem tot God gaan.* (1) Welnu, de onderhouding der geboden van Jezus Christus ligt den instellingen der Franciscanen geheel en al ten grondslag: niets anders toch beoogde hun zeer heilige

---

(1) Hebr. VII, 25.

Stichter, dan dat men in zijne instellingen, even als in eene oefenschool, zich met meer nauwgezetheid op het Christelijk leven zou toeleggen. Zeker, de beide eerste Orden der Franciscanen zijn tot de beoefening der verhevene deugden ingericht, en streven naar iets, dat meer volmaakt, meer goddelijk is; doch zij zijn slechts voor weinigen toegankelijk, voor degenen namelijk, wien het door Gods genade geschonken werd, tot de heiligheid der Evangelische raden met ongewone geestdrift op te klimmen. De Derde Orde daarentegen is ontstaan en geschikt voor het volk, en hoeveel zij vermag, om goede zuivere, godsdienstige zeden te vormen, bewijzen de jaarboeken van vorige tijden en de zaak zelve.

Aan God, die de goede voornemens instort en steunt, moeten Wij het danken, dat de ooren van het Christenvolk voor deze Onze aanmaningen niet gesloten bleven. Ja zelfs verhaalt men Ons uit zeer vele plaatsen, dat de godsvrucht tot den H. Franciscus van Assisië een nieuw leven ingestort, en overal het getal aangegroeid is van degenen, die verlangen in de Derde Orde opgenomen te worden. Om derhalve deze beweging een snelleren voortgang te doen hebben, namen Wij het besluit Onze aandacht te vestigen op datgene, vanwaar deze heilzame strooming der gemoederen eenigszins scheen te kunnen

tegengehouden of vertraagd worden. En Onze eerste bevinding was wel deze, dat de Regel van de Derde Orde, welken Onze Voorganger Nicolaus IV, door zijne Apostolische Constitutie *Supra montem* van den 18 Augustus 1289, heeft goedgekeurd en bekrachtigd, niet volkomen beantwoordt aan de tijden en zeden, die wij thans beleven. Daar dientengevolge de aangenomen verplichtingen zonder bovenmatige bezwaren en moeite niet kunnen vervuld worden, was het tot dusverre noodzakelijk, de leden op hun verzoek van verschillende voorname bepalingen des Regels te ontslaan, en dat zulks zonder nadeel van de algemeene tucht niet kan geschieden, laat zich gemakkelijk begrijpen.

Vervolgens was er in dat Genootschap nog eene andere aangelegenheid, die Onze zorgen vereischte. Onze Voorgangers, de Roomsche Opperpriesters, reeds van den beginne af met de hoogste welwillendheid jegens de Derde Orde beziel, hebben namelijk aan hare leden, tot uitboeting der schulden, vele en zeer uitgestrekte aflaten verleend. In de opsomming daarvan is echter na verloop van tijd vrij wat verwarring ontstaan; dikwijls was het zelfs een geschilpunt, of men in bepaalde gevallen wel zekerheid had van de pauselijke inwilliging, en wanneer, of hoe men daarvan gebruik behoorde te maken. De Apostolische Stoel bleef voorzeker niet in

gebreke, in deze zaak voorziening aan te brengen; met name, Paus Benedictus XIV zorgde door zijne Constitutie *Ad Romanum Pontificem* van den 15 Maart, 1751, dat de vroegere twijfelingen opgeheven werden; doch, zooals gewoonlijk geschiedt, zijn van lieverlede niet weinige andere weer opgerezen.

Door de gedachte aan die ongelegenheden aangespoord, hebben Wij daarom uit de H. Congregatie der Aflaten en H. Reliquieën eenige kardinalen der H. Roomsche Kerk aangesteld, om den oorspronkelijken Regel der Tertiarissen zorgvuldig te herzien, en tevens om alle aflaten en voorrechten in het kort bijeen te brengen en te onderzoeken, en na rijp beraad Ons een verslag uit te brengen over datgene, wat naar hun voordeel, overeenkomstig de tijdsomstandigheden behouden, en wat veranderd moest worden. Na de zaak volgens opdracht ten einde gebracht te hebben, stelden genoemde kardinalen Ons voor, dat men den ouden Regel door eenige verandering van sommige hoofdstukken, naar de tegenwoordige manier van leven moest wijzigen en daarmede in overeenstemming brengen. Wat nu de aflaten aangaat, waren zij van oordeel, dat, om allen twijfel weg te nemen en het gevaar te vermijden van iets wederrechtelijk te doen, Wij, naar het voorbeeld van Benedictus XIV, wijs en goed zouden handelen, met alle tot

dušverre bestaande aflaten terug te roepen en vervallen te verklaren, en geheel opnieuw eenige andere aan het Genootschap toe te kennen.

Derhalve, tot bevordering van wat goed en heilzaam is, tot meerdere eer van God, tot krachtiger opwekking van den ijver voor de godsvrucht en andere deugden, vernieuwen en bekrachtigen Wij door deze Constitutie en door Ons Apostolisch gezag den Regel der zoogenaamde *wereldlijke* Derde Orde van den H. Franciscus, op de wijze als die hieronder geschreven staat. Men denke echter niet dat daardoor iets ontnomen is aan het innerlijk wezen der Orde, want het is Onze uitdrukkelijke wil, dat dit onveranderd en ongeschonden blijve bestaan. Daarenboven willen en bevelen wij, dat de leden van die Orde gebruik kunnen maken van de kwijscheldingen der straffen of aflaten en van de voorrechten, welke in de beneden staande lijst worden opgenoemd, terwijl Wij tevens alle aflaten en voorrechten geheel en al te niet doen, die deze Apostolische Stoel te eenigertijd, onder welken naam of vorm ook, aan dat zelfde Genootschap vóór dezen dag heeft toegestaan.

REGEL

der wereldlijke Derde Orde

VAN DEN

H. FRANCISCUS.

EERSTE HOOFDSTUK.

Over de Aanneming, den Proeftijd en de Professie.

§ 1. Zij alleen mogen aangenomen worden, die ouder zijn dan veertien jaren ; daarenboven moeten zij van goede zeden en vredelievend wezen, en vooral rechtzinnig bevonden zijn in het Katholiek geloof en oprecht gehoorzaam aan de Roomsche Kerk en den Apostolischen Stoel.

§ 2. Gehuwde vrouwen kunnen zonder voorkennis en toestemming van haar man niet aangenomen worden, behalve wanneer er, volgens het oordeel van haar biechtvader, reden bestaat om anders te handelen.

§ 3. Zoodra zij in het Genootschap zijn opgenomen, moeten de leden het klein scapulier met

het koord volgens gebruik dragen; doen zij zulks niet, dan worden zij niet deelachtig aan de verleende voorrechten en gunsten.

§ 4. Na hunne intrede in de Derde Orde, hebben zij dat eerste jaar tot proeftijd; daarna leggen zij volgens het voorschrift professie der Orde af en beloven de geboden van God te zullen onderhouden, gehoorzaam te zijn aan de Kerk en de boete te volbrengen, indien zij in iets aan hunne professie te kort zijn gebleven.

TWEEDE HOOFDSTUK.

Over de wijze van leven.

§ 1. De leden van de Derde Orde moeten in geheel hunne levenswijze en kleeding, met terzijdestelling van alle weelde en pracht, dien regel der middelmaat in acht nemen, welke ieder volgens zijn staat past.

§ 2. Zij zullen zich met de meeste omzichtigheid verwijderd houden van dansgezelschappen te vrijzinnige tooneelvoorstellingen en slemp-partijen.

§ 3. In spijs en drank moeten zij matig zijn, en niet aan of van tafel gaan, zonder godvruchtig en dankbaar God te hebben aangeroepen.

§ 4. Zij zullen vasten daags vóór het feest van Maria's Onbevleete Ontvangenis en van

onzen H. Vader Franciscus; zeer lofwaardig zijn zij, die bovendien des Vrijdags vasten en des Woensdags zich van vleesch onthouden, overeenkomstig de oude gewoonte der Tertiarissen.

§ 5. Elke maand moeten zij hunne zonden behoorlijk biechten en tot de H. Tafel naderen.

§ 6. Daar de geestelijken van de Derde Orde dagelijks hunne getijden bidden, hebben zij met betrekking tot dit punt geene verdere verplichtingen. (*) De leeken, die de Kerkelijke getijden of die der H. Maagd, gewoonlijk *het Klein Officie van Onze Lieve Vrouw* genoemd, niet lezen, moeten elken dag twaalfmaal het Gebed des Heeren met de Groetenis des Engels en *Eere zij den Vader* bidden, (**) uitgenomen wanneer zij door ziekte verhinderd zijn.

§ 7. Die een testament te maken hebben, zullen het bijtijds doen.

§ 8. In het huiselijk leven zullen zij zich beijveren, anderen een goed voorbeeld te geven

---

(*) Op de vraag van een der Generale Oversten van de Franciscanen, of het aan de priesters en Kerkelijken, van de Derde Orde nog altijd toegestaan is, het Franciscaner Brevier te bidden, heeft Z. H. Leo XIII in eene bijzondere audiëntie van den 7 Juli 1883 een *bevestigend* antwoord gegeven.

(**) Te weten: vijfmaal voor de Metten, eens voor de Laudes, eens voor elk der vier *kleine uren* en tweemaal voor de Vespers en Completen, gelijk Zijne Heiligheid in genoemde audiëntie heeft verklaard.

de oefeningen van godsvrucht en de goede werken te bevorderen. Boeken en nieuwsbladen, waaruit gevaar voor de deugd te vreezen is, mogen zij in hunne huizen niet toelaten, noch dulden, dat ze gelezen worden door hunne onderdanen.

§ 9. Niet alleen onderling, maar ook ten opzichte van anderen moeten zij zorgvuldig eene welwillende liefde in acht nemen. Overal waar zij kunnen, zullen zij oneenigheden trachten bij te leggen.

§ 10. Nooit mogen zij zonder noodzakelijkheid een eed doen. Onzuivere taal en onbetamelijke scherts moeten zij vermijden. Des avonds doen zij onderzoek, of zij soms eenigen misslag hebben begaan; bevinden zij zich schuldig, dan zullen zij hunne dwaling door het berouw uitboeten.

§ 11. Die gevoelig kunnen, wonen dagelijks de H. Mis bij. Ook moeten zij in de maandelijksche vergaderingen, die door den Overste worden aangekondigd, te zamen komen.

§ 12. Zij zullen, ieder volgens zijn vermogen, een weinig bijdragen tot een gemeenschappelijken inleg, om de minder gegoede medeleden, vooral wanneer die ziek zijn, te ondersteunen, of om den luister van den godsdienst te bevorderen.

§ 13. Wanneer een medelid ziek is, moeten

de Oversten zelven hem bezoeken of een ander zenden, om hem de verschuldigde liefdediensten te bewijzen. Is de ziekte gevaarlijk, dan zullen zij den zieke waarschuwen en aansporen, om intijds te zorgen voor alles, wat op de zuivering zijner ziel betrekking heeft.

§ 14. Bij de begrafenis van een medelid zullen de Tertiariissen van de plaats en die daar tijdelijk verblijven, bijeenkomen, en alsdan gezamenlijk tot zalige latenis van den afgestorvene een derde gedeelte van den Rozenkrans bidden. Ook zullen de priesters in de H. Mis, en de leeken, door, indien zij kunnen, tot de H. Tafel te naderen, voor hun overleden medebroeder den eeuwigen vrede met vrome verzuchtingen afsmeeken.

DERDE HOOFDSTUK.

Over de bedieningen, de visitatie en den Regel zelven.

§ 1. De toewijzing der bedieningen heeft plaats in eene daartoe bijeengeroepen vergadering der leden. Zij duren drie jaren. Zonder wettige reden mag niemand de aangeboden bedieningen van de hand wijzen; ook moet men zich daarvan niet op achtelooze wijze kwijten.

§ 2. Degene, die met het toezicht over de Tertiariissen belast is en *Visitor* genoemd wordt, moet zorgvuldig onderzoeken, of de Regel goed

wordt onderhouden, Te dien einde zal hij jaarlijks, en, zoo noodig, meermalen ambtshalve de plaatsen bezoeken, waar vereenigingen zijn gevestigd, en eene vergadering beleggen, waarbij hij de Overste en al de leden zal doen tegenwoordig zijn. Wanneer de Visitor iemand vermaant of gebiedt tot zijn plicht terug te keeren, of tegen wien ook, ter heilzame bestraffing, een besluit uitvaardigt, dan zal deze zulks met gewilligheid aannemen en niet weigeren de straf te ondergaan.

§ 3. De *Visitors* worden uit de Eerste of uit de reguliere Derde Orde der Franciscanen gekozen en aangesteld door de *Gardiaans*, indien aan deze zulks gevraagd wordt. Het ambt van *Visitor* mag aan geen leeken opgedragen worden.

§. 4. De leden die niet gehoorzamen en een kwaad voorbeeld geven, ontvangen tot twee en driemaal toe eene aanmaning tot hun plicht; onderwerpen zij zich niet, dan wordt hun gelast de Orde te verlaten.

§. 5. Zij die in eenig punt tegen dezen Regel mochten misdoen, moeten weten, dat zij uit dien hoofde geene zonde bedrijven, tenzij in die zaken, welke reeds anderszins door de Goddelijke of Kerkelijke wetten geboden worden,

§. 6. Indien iemand eenige voorschriften van dezen Regel om gewichtige en wettige redenen

niet zou kunnen onderhouden, dan kan hij in dat gedeelte gedispenseerd of hem daarvoor met omzichtigheid iets anders opgelegd worden. De gewone Overste der Franciscanen van de Eerste en Derde Orde, alsook de bovengenoemde *Visitators* hebben daartoe de bevoegdheid en volmacht.

Lijst van de aflaten en voorrechten.

EERSTE HOOFDSTUK.

Over de volle aflaten.

Alle Tertiariissen van beiderlei geslacht kunnen, na volgens Christelijk gebruik hunne zonden door de biecht uitgewischt en de H. Communie ontvangen te hebben, een vollen aflat verdienen op de dagen en onder de voorwaarden, die hier volgen.

I. Op den dag hunner intrede.

II. Op den dag der professie.

III. Op den dag, dat zij de maandelijksche vergadering of *Conferentie* bijwonen, mits zij eene kerk of openbare kapel godvruchtig bezoeken en de noodwendigheden der H. Kerk op de gewone wijze Gode aanbevelen.

IV. Den 4 October, feestdag van den H. Vader Franciscus, Stichter der Orde, den 12 Augustus, feestdag der H. Moeder Clara van Assisië; den 2 Augustus, feestdag der Kerk-

wijding van Maria, Koningin der Engelen; zook ook op den dag, waarop het jaarlijksch feest gevierd wordt van den Heilige, in wiens kerk het genootschap der Tertiarissen is opgericht, mits zij die kerk godvruchtig bezoeken, en aldaar volgens gewoonte bidden voor de behoeften der H. Kerk.

V. Eens in de maand, op een dag naar verkiezing, mits zij eene kerk of openbare kapel godvruchtig bezoeken en daar eenigen tijd bidden volgens de intentie van Z. H. den Paus.

VI. Zoo dikwijls zij zich tot verbetering des levens, acht opeenvolgende dagen in afzondering begeven, om de geestelijke oefeningen te houden.

VII. Insgelijks in het uur des doods, indien zij den allerheiligsten naam van Jezus met den mond, of, zoo zij niet meer spreken kunnen, met het hart aanroepen. Ook genieten zij hetzelfde voorrecht, indien zij niet in staat om te biechten en de H. Communie te ontvangen, hunne zonden uitwissen door een volmaakt berouw.

VIII. Tweemaal in het jaar, wanneer zij *den Pauselijken Zegen* ontvangen, mits zij God eenigen tijd bidden tot intentie van Z. H. den Paus; zook ook onder dezelfde voorwaarde des gebeds, wanneer zij *den zegen* of de zoogenaamde [*Generale*] *Absolutie* ontvangen, op de hier volgende dagen

1. Op het feest der geboorte van Onzen Heer Jezus

Christus; 1. Op Paschen, het feest der Verrijzenis; 3. Op het Pinksterfeest; 4. Op het feest van het allerheiligste Hart van Jezus; 5 Op het feest van de Onbevleete Ontvangenis der H. Maagd Maria; 6. den 19. Maart, feestdag van den H. Jozef, Bruidegom der H. Maagd, 7. den 17 September feestdag van de indrukking der H. Wondteekenen van den H. Franciscus; 8 den 25 Augustus, feestdag van den H. Lodewijk, koning van Frankrijk, den hemelschen Patroon der derde Orde, 9. den 19 November, feestdag van de H. Elisabeth van Hongarije.

IX. Eveneens, indien zij vijfmaal het *Onze Vader*, *Wees gegroet en Eere zij den Vader* bidden voor de noodwendigheden der H. Kerk, en één maal tot intentie van Z. H. den Paus, kunnen zij eens in de maand, tot uitboeting hunner zonden, alle voorrechten genieten, waaraan degenen deelachtig worden, die de Statie-gebeden te Rome houden, of die Portiuncula, de heilige plaatsen te Jerusalem, en de kerk van den H. Apostel Jacobus te Compostella uit godsvrucht bezoeken.

X. Indien zij op de dagen, waarop de Staties, in het Romeinsch Missaal zijn aangeduid, (*) de

(*)LIJST DER DAGEN EN AFLATEN VAN DE
STATIES VAN ROME.

Aschwoensdag en den vierden Zondag in den Vasten aflaat van vijftien jaren en even zooveel quadragenen,

kerk of kapel bezoeken, waarin hun genootschap is opgericht, en daar volgens gewoonte aan God de noodwendigheden der H. Kerk aanbevelen

---

Palmzondag aflat van vijf en twintig jaren en even zooveel quadragenen,

Witten Donderdag volle aflat,

Goeden Vrijdag en *Paaschzaterdag* aflat van dertig jaren en even zooveel quadragenen,

Alle andere dagen van de Vasten aflat van tien jaren en even zooveel quadragenen,

Paaschdag volle aflat, en *alle dagen van de Paaschweek* en *Beloken Paschen* aflat van dertig jaren en even zooveel quadragenen,

's *Heeren Hemelvaartsdag* volle aflat,

Vigilie van Pinksteren aflat van tien jaren en even zooveel quadragenen,

Het *feest van Pinksteren* en *alle dagen van het octaaf*, met inbegrip van *Zaterdag*, aflat van dertig jaren en even zooveel quadragenen,

Den *eersten*, *tweeden* en *vierden Zondag van den Advent* aflat van tien jaren en even zooveel quadragenen, den *derden Zondag van den Advent* aflat van vijftien jaren en even zooveel quadragenen,

De *Vigilie van Kerstmis*, alsook des nachts en in de *Mis van den dageraad*, aflat van vijftien jaren en even zooveel quadragenen,

Den *feestdag van Kerstmis* volle aflat,

Den *feestdag van den H. Stephanus*, van den *H. Joannes Evangelist* van de *HH. Onnoozele Kinderen* van de *Besnydenis des Heeren*, van *Driekoningen*, op de *Zondagen Septuagesima*, *Sexagesima* en *Quinquagesima* aflat van dertig jaren en even zooveel quadragenen,

De *Quatertemperdagen* aflat van tien jaren en even zooveel quadragenen,

Het *feest van den H. Marcus* en de drie *Kruisdagen* aflat van dertig jaren en even zooveel quadragenen.

kunnen zij in die kerk of kapel op de genoemde dagen deelachtig worden aan dezelfde genaden en geestelijke voorrechten, welke de inwoners en vreemdelingen te Rome genieten.

TWEEDE HOOFDSTUK.

Over de gedeeltelijke aflaten.

1. Alle Tertiarissen van beiderlei geslacht, kunnen een aflat van zeven jaren en zeven quadragenen verdienen, mits zij de kerk of kapel waarin het genootschap gevestigd is, bezoeken, en aldaar God bidden voor de noodwendigheden der H. Kerk: op den feestdag van de wonderdadige Indrukking der H. Wondteekenen van den H. Franciscus; zoo ook op de feestdagen van den H. Koning Lodewijk van de H. Elisabeth, koningin van Portugal, van de H. Elisabeth van Hongarije en van de H. Margaretha van Cortona, alsmede op twaalf andere dagen, naar ieders verkiezing, met goedkeuring van den Overste der vereeniging.

II. Zoo dikwijls zij in de H. Mis of andere Goddelijke diensten, of bij de openbare en bijzondere vergaderingen der leden tegenwoordig zijn, gastvrijheid verleenen aan behoeftigen, on-eenigheden bijleggen of zorgen dat zij bijgelegd worden; zoo dikwijls zij eene godsdienstige processie bijwonen, het allerheiligste Sacrament

vergezellen, wanneer het omgedragen wordt, of, zoo zij dat niet kunnen, bij het teeken der klok eens het Gebed des Heeren met de Groetenis des Engels bidden; zoo dikwijls zij die zelfde gebeden vijfmaal verrichten, om de noodwendigheden der H. Kerk of de zielen der afgestorven medeleden Gode aan te bevelen; zoo dikwijls zij een doode ten grave vergezellen, een afgedwaalde op den rechten weg terugbrengen, iemand onderwijzen in de geboden Gods of in andere zaken, noodig ter zaligheid, of zoo dikwijls zij eenig ander dergelijk liefdewerk verrichten, kunnen zij allen voor elk van deze werken een aflat verdienen van driehonderd dagen.

Al de bovengenoemde aflaten, zoowel *volle* als *gedeeltelijke*, kunnen de Tertiariissen, naar verkiezing, toevoegen aan de geloovige zielen in het vagevuur.

DERDE HOOFDSTUK.

Over de voorrechten.

Voor de priesters van de Derde Orde is elk altaar, waarop zij de H. Mis lezen, driemaal in de week geprivilegiëerd, mits zij hetzelfde voorrecht niet reeds voor een anderen dag verkregen hebben.

II. Voor den priester, die de H. Mis leest tot

lafenis der afgestorven medeleden, zal elk altaar tot verlossing van den overledene geprivilegiëerd zijn.

En het is Onze wil, dat al deze dingen in het algemeen en in het bijzonder, zooals zij hier boven zijn verordend, ten eeuwigen dage vast, onveranderd en bekrachtigd blijven, niettegenstaande alle Constituties, Apostolische Brieven, Statuten, gewoonten, voorrechten en andere Regelen zoowel van Ons als van de Apostolische Kanselarij, en ondanks alles, wat daarmede in strijd is. Het is derhalve aan niemand der menschen geoorloofd, deze Onze Brieven op eenige wijze of in eenig deel krachteloos te maken. Mocht echter iemand iets dergelijks daartegen durven ondernemen, die moet weten, dat hij de gramschap van den almachtigen God, en van Zijne heilige Apostelen Petrus en Paulus zal inloopen.

Gegeven te Rome bij Sint-Pieter, in het jaar van de Menschwording des Heeren 1883, den 30 Mei, het zesde jaar van Ons Opperpriesterschap.

C. Kard. SACCONI Pro-Datarius.

TH. Kard. MERTEL.

Gezien

van de Curie JOS. DELL'AQUILLA Burggraaf.

Plaats van het zegel.

Geregistreerd in de Seerretarie van de Breven.

J. CUGNONIUS.

Ceremonieel

DER

DERDE ORDE

VAN DEN

H. FRANCISCUS VAN ASSISIË,

GOEDGEKEURD

DOOR DE

H. Congregatie der Kerkgebruiken,

bij besluit van den 18 Juni 1883.

CEREMONIEEL

DER DERDE ORDE

VAN DEN

III. FRANCISCUS.

ARTIKEL I.

*Gebeden voor de Congregaties of Conferenties,
welke elke maand of op andere tijden
gehouden worden.*

I. Bij het begin der Congregatie.

Veni, Sancte Spiritus, reple tuorum corda fidelium, et tui amoris in eis ignem accende.

Sub tuum praesidium confugimus, sancta Dei Genitrix; nostras deprecationes ne despicias in necessitatibus nostris; sed a periculis cunctis libera nos semper, Virgo gloriosa et benedicta.

Kom, Heilige Geest vervul de harten uwer geloovigen, en ontsteek daarin het vuur uwer liefde.

Onder uwe bescherming nemen wij onze toevlucht, o Heilige Moeder Gods; verstoot onze gebeden niet in onzen nood, maar verlos ons altijd van alle gevaren, o glorierijke en gezegende Maagd.

Respice, beate Pater
Francisce, de excelso
cœlorum habitaculo, et
deprecare pro populo
tuo, populo quem ele-
gisti, ut serviat coram
te omni tempore in
ministerio Domini.

Kyrie eleison.
Christe eleison.

Kyrie eleison.
Pater noster, *secreto*.
V. Et ne nos inducas in
tentationem.
R. Sed libera nos a
malo.
V. Memor esto Congre-
gationis tuæ.
R. Quam possedisti ab
initio.
V. Domine exaudi ora-
tionem meam.
R. Et clamor meus ad
te veniat.
V. Dominus vobiscum.
R. Et cum spiritu tuo.

Zie, o gelukzalige Va-
der Franciscus, van uit
de hooge hemelsche wo-
ning neder, en spreek
ten beste voor uw volk,
dat volk, hetwelk gij
uitgekozen hebt, om on-
der uwe oogen ten al-
len tijde den Heer te
dienen.

Heer, ontferm u onzer.
Christus, ontferm u on-
zer.

Heer, ontferm u onzer.
Onze Vader, *in stilte*.

V. En leid ons niet in
bekoring.

R. Maar verlos ons van
den kwade.

V. Wees uwe Verga-
dering indachtig.

R. Die U van het begin
heeft toebehoord.

V. Heer, verhoor mijn
gebed.

R. En mijn geroep ko-
me tot u.

V. De Heer zij met u.

R. En met uwen geest.

OREMUS.

Mentes nostras, quæsumus Domine, lumine tuæ charitatis illustra. ut videre possimus quæ agenda sunt, et quæ recta sunt agere valeamus. Per Christum Dominum nostrum.

R. Amen.

LATEN WIJ BIDDEN.

Wij bidden U, o Heer, bestraal onze harten met het licht uwer klaarheid, opdat wij mogen kennen wat wij moeten doen, en doen wat rechtvaardig is. Door Christus, onzen Heer. R. Amen.

In de plechtige Congregatie en bij gelegenheid der Visitatie zingt men in plaats van *Veni, Sancte Spiritus*:

Veni, Creator Spiritus,	Kom Schepper, kom, o Heil'ge Geest,
Mentes tuorum visita,	Bezoek de zielen U gewijd.
Imple superna gratia,	Vervul de harten met genâ,
Quæ tu creasti pectora.	Die Gij ten Schepper zijt geweest.
—	
Qui diceris Paraclitus,	Gij, die als Trooster hoog geroemd
Altissimi donum Dei,	Een gaaf des Allerhoogsten Gods,
Fons vivus, ignis, charitas,	Een levensbron, en liefde, en vuur,
Et spiritalis unctio.	Den geest een zalving wordt genoemd.

Tu septiformis munere,	Die door uw zeven gaven prijkt,
Digitus paternæ dexteræ,	Gij, vinger van Gods rechterhand,
Tu rite promissum Patris,	Des Vaders mild be- loofde gaaf,
Sermone ditans guttura.	Die tongen met de spraak verrijkt.
—	
Accende lumen sensibus.	Ontsteek in onzen geest uw licht,
Infunde amorem cordibus,	Stort in ons hart uw liefdegloed,
Infirma nostri corporis	Versterk de zwakte van ons vleesch
Virtute firmans perpeti.	Met eene kracht, die nimmer zwicht.
—	
Hostem repellas longius,	Verdrijf den vijand ver, en laat
Pacemque dones protinus.	Terstond als gave uw vrede na,
Ductore sic te prævio	Opdat wij, zoo door U geleid,
Vitemus omne noxium.	Voor immer mijden al wat' schaadt.
—	
Per te sciamus da Patrem,	Maak, dat door ons steeds zij gekend,
Noscamus atque Filium,	De Vader en zijn een' ge Zoon,

Teque utriusque Spi- ritum, Credamus omni tem- pore.	En dat we in U als beider geest, Gelooven tot de tijd volendt.
—	—
Deo Patri sit gloria, Ejusque soli Filio, Cum Spiritu Paraclito, Nunc et per omne sæ- culum. Amen.	Des Vaders glorie zij verbreid. Des's Vaders eenge- boren Zoons, Des Geestes, die vertroosting schenkt, In aller eeuwen eeu- wigheid. Amen.

In den Paaschtijd.

Deo Patri sit gloria, Et Filio, qui a mortuis Surrexit, ac Paraclito. In sæculorum sæcula. Amen. V. Emitte Spiritum tuum, et creabuntur. R. Et renovabis faciem terræ.	Des Vaders glorie zij verbreid, Des Zoons, die op- stond van den dood, Des Geestes, die Vertroosting schenkt, In aller eeuwen eeu- wigheid. Amen. V. Zend uwen Geest uit, en zij zullen her- schapen worden. R. En Gij zult het aanschijn der aarde vernieuwen.
--	--

OREMUS.

Deus, qui corda fidelium Sancti Spiritus illustratione docuisti; da nobis in eodem Spiritu recta sapere, et de ejus semper consolatione gaudere. Per Christum Dominum nostrum.

R. Amen.

LATEN WIJ BIDDEN.

O God, die de harten der geloovigen door de verlichting van den Heiligen Geest hebt onderwezen, geef dat wij in dien zelfden Geest de ware wijsheid erlangen, en ons altijd over zijne vertroosting verblijden. Door Christus, onzen Heer.

R. Amen.

2. *Bij het einde der Congregatie:*

Kyrie eleison.

Christe eleison.

Kyrie eleison.

Pater noster, *secreto*.

V. Et ne nos in inducas in tentationem.

R. Sed libera nos a malo.

V. Confirma hoc Deus, quod operatus es in nobis.

R. A templo sancto tuo, quod est in Jerusalem.

Heer, ontferm U onzer.

Christus, ontf. U onzer.

Heer, ontferm U onzer.

Onze Vader, *in stilte*.

V. En leid ons niet in bekoring.

R. Maar verlos ons van den kwade.

V. Bekrachtig, o God, hetgeen Gij in ons hebt uitgewerkt.

R. Van uit uwen heiligen tempel, die te Jerusalem is.

V. Domine, exaudi orationem meam.

R. Et clamor meus ad te veniat.

V. Dominus vobiscum.

R. Et cum spiritu tuo.

OREMUS.

Præsta nobis, quæsumus Domine, auxilium gratiæ tuæ, ut quæ, te auctore, facienda cognovimus, te adjuvante implere valeamus.

Agimus tibi gratias, omnipotens Deus, pro universis beneficiis tuis. Qui vivis et regnas in sæcula sæculorum. R. Amen.

V. Oremus pro benefactoribus nostris.

R. Retribuere dignare, Domine, omnibus nobis bona facientibus propter nomen tuum vitam æternam. Am.

V. Heer, verhoor mijn Gebed.

R. En mijn geroep kome tot U.

V. De heer zij met U.

R. En met uwen geest.

LATEN WIJ BIDDEN.

Wij bidden U, o Heer, verleen ons de hulp uwer genade, opdat hetgeen wij door uwe verlichting als onzen plicht kennen, wij door uwen bijstand mogen vervullen.

Wij bedanken U, o almachtige God, voor al uwe weldaden. Die leeft en heerscht in de eeuwen der eeuwen.

R. Amen.

V. Laten wij bidden voor onze weldoeners.

R. Gewaardig U, o Heer, aan allen die ons om uwen naam weldoen, het eeuwig leven te schenken.

Antiph Si iniquitates etc.

Psalm De profundis clamavi ad te, Domine: * Domine; exaudi vocem meam.

Fiant aures tuæ intendentes, * in vocem deprecationis meæ.

Si iniquitates observaveris, Domine: * Domine, quis sustinebit?

Quia apud te propitiatio est; * et propter legem tuam sustinui te, Domine.

Sustinuit anima mea in verbo ejus; * speravit anima mea in Domino.

A custodia matutina usque ad noctem, * speret Israël in Domino.

Quia apud Dominum misericordia, * et copiosa apud eum redemptio.

Et ipse redimet Israël * ex omnibus iniquitatibus ejus.

Antiph. Indien Gij de ongerechtigheden, enz.

Uit de diepten roep ik tot U o Heer: Heer, geef gehoor aan mijne stem.

Laat uwe ooren luisteren naar de stem mijner smeeking.

Indien Gij de ongerechtigheden gadeslaat, o Heer, wie zal dan bestaan?

Maar bij U is vergeving, en ter oorzaak van Uwe wet, o Heer, vertrouw ik op U.

Mijne ziel vertrouwt op zijn woord; mijne ziel hoopt op den Heer.

Vanden dageraad af tot in den nacht toe, hope Israël op den Heer.

Want bij den Heer is barmhartigheid, en bij Hem is overvloedige verlossing.

En Hij zal Israël verlossen van al zijne ongerechtigheden.

Requiem æternam *
 dona eis Domine,
 Et lux perpetua *
 luceat eis.

Antiph. Si iniquitates observaveris Domine, Domine quis sustinebit?

V. A porta inferi.

R. Erue, Domine. animas eorum.

V. Domine, exaudi orationem meam.

R. Et clamor meus ad Te veniat.

V. Dominus vobiscum

R. Et cum spiritu tuo.

OREMUS.

Deus, veniæ largitor, et humanæ salutis amator, quæsumus clementiam tuam, ut nostræ Congregationis fratres, propinquos et benefactores, qui ex hoc sæculo transierunt, Beata Maria semper Virgine intercedente

Heer geef haar de de eeuwige rust,
 En het eeuwige licht verlichte haar.

Antiph. Indien Gij de ongerechtigheden gadeslaat, o Heer, wie zal bestaan?

V. Van de poorten der hel.

R. Verlos, o Heer, hunne zielen.

V. Heer, verhoor mijn gebed.

R. En mijn geroep kome tot U.

V. De Heer zij met u.

R. En met uwen geest.

LATEN WY BIDDEN.

O God gever der genade en minnaar van de zaligheid der menschen, wijsmeeken Uwe goedertierenheid dat Gij aan de broeders, bloedverwanten en weldoeners onzer vergadering, die uit deze wereld gescheiden

cum omnibus Sanctis
tuis, ad perpetuæ bea-
titudinis consortium
pervenire concedas.

Fidelium, Deus, om-
nium Conditor et Re-
demptor, animabus fa-
mulorum famularum-
que tuarum remissio-
nem cunctorum tribue
peccatorum: ut indul-
gentiam, quam semper
optaverunt, piis sup-
plicationibus conce-
quantur. Qui vivis et
regnas in sæcula sæcu-
lorum.

R. Amen.

V. Requiem æternam
dona eis, Domine,

R. Et lux perpetua lu-
ceat eis.

V. Requiescant in pace.

R. Amen.

zijn, door de voor-
spraak van de zalige
Maria, altijd Maagd,
en van al Uwe heiligen,
verleenet, dat zij tot de
gemeenschap der eeu-
wige zaligheid gera-
ken.

O God Schepper en
Verlosser aller geloovi-
gen, verleen aan de zie-
len van Uwe dienaren
en dienaressen de ver-
giffenis van alle zon-
den, opdat zij de kwijt-
schelding welke zij
aldijd verlangd heb-
ben door godvruchtige
smeekingen verwerven.
Die leeft en heerscht in
de eeuwen der eeuwen.

R. Amen.

V. Heer, geef haar de
eeuwige rust.

R. En het eeuwige
licht verlichte haar.

V. Dat zij rusten in
vrede.

R. Amen.

ARTIKEL II.

Volgorde bij de inkleeding

Na het begin der Congregatie gaat de Priester, met koorhemd en witte stoelbekleed, op de voetterede des altaars staan of zitten, en vraagt aan den postulant, die neergeknield is:

Quid postulas?

Deze antwoordt:

R. Pater, ego humiliter postulo habitum Tertii Ordinis de Pœnitentia, ut cum eo salutem æternam facilius consequi valeam.

Wat verlangt gij?

Deze antwoordt:

Eerwaarde Vader, ik vraag ootmoedighet kleed der Derde Orde van boetvaardigheid, om daarmede gemakkelijker de eeuwige zaligheid te kunnen bekomen.

Alsdan zegt de Priester: *Deo gratias*, en prijst vervolgens in eene zeer korte vermaning het heilig besluit van den postulant, waarin hij hem versterkt door de verhevenheid en krachtadigheid van de Derde Orde aan te toonen. Daarna keert bij zich naar het altaar en zegent de kleederen, zeggende:

V. Adjutorium nostrum in nomine Domini.

R. Qui fecit cœlum et terram.

V. Onze hulp is in den naam des Heeren.

R. Die hemel en aarde gemaakt heeft.

V. Domine exaudi orationem meam.

R. Et clamor meus ad te veniat.

V. Dominus vobiscum.

R. Et cum spiritu tuo.

V. Heer verhoor mijn gebed

R. En mijn geroep come tot U.

V. De Heer zij met u.

R. En met uwen geest.

OREMUS.

Omnipotens sempiterna Deus, qui per mortem Unigeniti Filii tui Domini nostri Jesu Christi mundum restaurare misericorditer dignatus es, ut a morte perpetua nos liberares, et ad gaudia perduceres Paradisi: respice, quæsumus, pietatis tuæ oculo devotam hanc familiam tuam, hic hodie in nomine tuo congregatam, cujus famulus tuus B. Franciscus, ut tibi augeatur credentium numerus, extitit Institutor. Illam super firmam petram, quæ Christus est, con-

LATEN WY BIDDEN.

Almachtige, eeuwige God, die U in Uwe barmhartigheid gewaardigd hebt de wereld te herstellen door den dood van Uwen eeniggeboren Zoon, onzen Heer, Jesus Christus, om ons van den eeuwigen dood te verlossen en tot de vreugde des hemels te voeren; werp smeeke wij U, een genadigen oogslag op deze Uwe godvruchtige vergadering, die heden hier in Uwen naam vereenigd is, waarvan Uw dienaar de zalige Franciscus, de stichter geweest is,

firma, ut ab omnibus
lunbationibus mundi,
carnis et diaboli sit
secura; et incedens per
tuorum semitam man-
datorum, meritas acer-
bissimæ Filii tui pas-
sionis, et Immaculatæ
Matrisejus semper Vir-
ginis Mariæ, ac B. P.
N. Francisci, omnium-
que Sanctorum, gaudia
æterna possideat. Per
eumdem Christum, etc.

teneinde het getal der
geloovigen voor U te
vermeerderen. Beves-
tig haar op de vaste
steenrots, welke Chris-
tus is, opdat zij van alle
aanvallen van de we-
reld, het vleesch en den
duivel bevrijd zij, en
den weg Uwer geboden
bewandelende, door de
verdiensten van het
smartvol lijden van
Uwen Zoon, en die
Zijner Onbevleete
Moeder altijd Maagd,
en van onzen Zaligen
Vader Franciscus en
van alle heiligen, de
eeuwige vreugde moge
genieten. Door denzelf-
den Christus, onzen
Heer R. Amen.

OREMUS.

Domine Jesu Chris-
te qui tegumen nos-
trae mortalitatis indue-
re, et in praeseptio pan-
nis involvi dignatus es,

LATEN WY BIDDEN.

Heer Jezus Christus,
die U met onze sterfe-
lijke natuur hebt wil-
len bekleeden en in de
kribbe in doeken ge-

quique glorioso Confessori tuo B. P. N. Francisco tres Ordines inspirati, ac eosdem per summos Ecclesiæ Pontifices, tui Vicarios, approbare ficisti, immensam tuæ clementiæ largitatem suppliciter exoramus, ut hæc indumenta, quæ idem B. Franciscus ad poenitentiae indicium, ac pro valida contra sæculum, carnem et dæmonem armaturâ commilitones suos fratres de Poenitentia in Tertio Ordine portare constituit, benedicere †, et sanctificare † digneris, ut hic famulus tuus (*vel* hæc famula tua), ea devote suscipiens, te ita induat, ut in spiritu humilitatis viam mandatorum tuorum ad mortem usque fideliter percurrat. Qui vivis et regnas in sæcula sæculorum. R. Amen.

wonden worden, en die Uwen roemvollen belijder, onzen zaligen Vader Franciscus, heilrijk opgewekt hebt, om drie Orden te stichten, welke Gij door de Pausen der Kerk, Uwe plaatsbekleeders, hebt doen goedkeuren, wij smeeken ootmoedig Uwe onbegrensde goedheid, dat Gij deze kleeding gelievet te zegenen † en te heiligen † welke dezelfde zalige Franciscus gewild heeft, dat zijne metgezellen, de Broeders van Boetvaardigheid in de derde Ordezouden dragen als een teeken van boetvaardigheid en als een krachtig wapen tegen dewereld, het vleesch en den duivel; opdat deze Uw dienaar (*of*: deze Uwe dienaars) die kleeding godvruchtig aannemende, zich zoodanig

met U bekleede, dat hij (*of*: zij) in den geest van ootmoedigheid tot den dood toe getrouw denweg Uwer geboden bewandele. Die leeft en heerscht in de eeuwen der eeuwen.

R. Amen.

Zijn er meer personen om het habijt te ontvangen, dan gebruikt men het meervoud in plaats van het enkelvoud.

Voor de zegening van het koord zegt de priester :

OREMUS.

Deus, qui ut servum redimeres, Filium tuum per manus impiorum ligari voluisti, benedic † quæsumus, cingulum istum; et præsta, ut famulus tuus, qui (*vel* formula tua, quæ) hoc pœnitentiæ ligamine præcingitur, vinculorum ejusdem Domini nostri Jesu Christi perpetuo memor existat, tuisque

LATEN WIJ BIDDEN.

O God, die om ons slaven vrij te koopen, gewild hebt, dat Uw Zoon door de handen der goddeloozen gebonden werd; wij bidden U, zegen † dit koord, en geef, dat Uw dienaar (*of*: Uwe dienaar), die zich met dien band van boetvaardigheid omgordt, altijd de koorden van

semper obsequiis alligatum (*vel* alligatam) se esse cognoscat. Per Dominum nostrum Jesum Christum Filium tuum, qui tecum etc.

R. Amen.

dien zelfden Jezus Christus, onzen Heer, indachtig zij, en zich zelven als voor altijd aan Uwen dienst verbonden beschouwe. Door denzelfden Jezus Christus, onzen Heer, Uwen Zoon, die met U leeft en heerscht in de eenheid des H. Geestes.

R. Amen.

Hierna besproeit de Priester het KLEED en het KOORD met wijwater, zonder iets te zeggen. Daarna op den ondersten trap van het altaar of op de voetrede neerknielende, heft hij den lofzang *Veni Creator* aan, dien hij beurtelings met de omstanders ten einde toe leest of zingt: vervolgens wendt hij zich tot den postulant, die vóór het altaar is neergeknield, en zegt:

Exuat te Dominus veterem hominem cum actibus tuis, et cor tuum avertat a sæculi pompis quibus abrenunciasti, dum Baptismum suscepisti.

R. Amen.

De Heer ontkleede U van den ouden mensch met zijne werken, en keere Uw hart af van de ijdelheden der wereld, waaraan gij verzaakt hebt, toen gij het Doopsel ontvingt. R. Amen.

Alsdan hangt hij hem het habijt of het scapulier om, zeggende :

Induat te Dominus
novum hominem, qui
secundum Deum creatus
est in justitia et
sanctitate veritatis.
R. Amen.

De Heer bekleede u
met den nieuwen
mensch die naar God
geschapen is in ware
rechtvaardigheid en
heiligheid. R. Amen.

Hem daarna het koord aangevende, zegt hij :

Præcingat te Domi-
nus cingulo puritatis,
et extinguat in lambis
tuis humorem libidinis,
ut maneat in te virtus
continentiæ et castita-
tis.
R. Amen.

De Heer omgorde U
met het koord van zui-
verheid, en doove in
Uwe lendenen de be-
geerlijkheid uit, opdat
de deugd van onthou-
ding en zuiverheid in
U blijve. R. Amen.

**Eindelijk overhandigt hij hem de BRANDENDE WAS-
KAARS, met de woorden :**

Accipe, Frater caris-
sime (*vel* Soror carissi-
ma), lumen Christi, in
signum immortalitatis
tuæ, ut mortuus (*vel*
mortua) mundo, Deo
vivas, fugiens opera te-

Ontvang, beminde
broeder (*of* zuster) het
licht van Christus, tot
teeken uwer onsterfe-
lijkheid, opdat gij ge-
storven zijnde aan de
wereld, voor God levet,

nebrarum. Exurge a mortuis, et illuminabit te Christus.

R. Amen.

door de werken der duisternis te ontvluchten. Sta op van de dooden, en Christus zal u verlichten.

R. Amen.

Ten slotte heft de Priester, naar het altaar gekeerd, den Psalm aan:

Laudate Dominum, omnes gentes; * laudate eum omnes populi.

Quoniam confirmata est super nos misericordia ejus; * et veritas Domini manet in æternum.

Gloria Patri et Filio, * et Spiritui Sancto.

Sicut erat in principio, et nunc, et semper, * et in sæcula sæculorum. Amen.

V. Confirma hoc Deus quod operatus es in nobis

R. A templo sancto tuo quod est in Jerusalem.

Looft den Heer, alle natiën, looft Hem, alle volkeren,

Want groot is zijne barmhartigheid jegens ons, en eeuwig duurt des Heeren trouw.

Glorie zij den Vader en den Zoon en den Heiligen Geest.

Gelijk het was in het begin, en nu en altijd en in de eeuwen der eeuwen. Amen.

V. Bekrachtig, o God, hetgeen Gij in ons hebt uitgewerkt.

R. Van uit Uwen heiligen tempel, die te Jeruzalem is.

- V. Salvum fac servum tuum (*vel* salvam fac famulam tuam).
- R. Deus meus, sperantem in te.
- V. Mitte ei Domine auxilium de Sancto.
- R. Et de Sion tuere eum (*vel* eam).
- V. Nihil proficiat inimicus in eo (*vel* in ea).
- R. Et filius iniquitatis non apponat nocere ei.
- V. Domine exaudi orationem meam.
- R. Et clamor meus ad Te veniat.
- V. Dominus vobiscum.
- R. Et cum spiritu tuo.
- V. Behoed Uwen dienaar (*of* Uwe dienaar).
- R. Die op U hoopt, o mijn God.
- V. Zend hem (*of* haar) o Heer, hulp van uit Uw heiligdom.
- R. En bescherm hem (*of* haar) van uit Sion.
- V. De vijand winne niets op hem (*of* haar).
- R. En de zoon der ongerechtigheid onderneeme het niet hem (*of* haar) te schaden.
- V. Heer, verhoor mijn gebed.
- R. En mijn geroep come tot U.
- V. De Heer zij met u.
- R. En met uwen Geest.

OREMUS.

Deus misericordiæ,
Deus pietatis, Deus a
quo bona cuncta procedunt,
sine quo nihil

LATEN WIJ BIDDEN.

O God van barmhartigheid, God van genade. God van wien alle goed voorkomt,

sanctum inchoatur, nihilque perficitur, precibus nostris benignus assiste, et hunc famulum tuum (*vel* hanc famulam tuam,) cui in tuo sancto nomine sacramentum pœnitentiæ habitum imposuimus, ab omnibus periculis mentis et corporis tua protectione defende, et concede ei in sancto proposito, ad finem usque perseverare, ut peccatorum suorum remissione percepta, ad consortium electorum tuorum pervenire mereatur.

Deus, qui per immaculatam Virginis Conceptionem, dignum Filio tuo habitaculum præparasti: quæsumus; ut qui ex morte ejusdem Filii tui prævisa,

zonder wien niets heiligs ondernomen of voltrokken wordt, verhoor goedgunstigenze gebeden en bescherm dezen uwen dienaar (*of* deze uwe dienares) dien (die) wij in uwen naam met het heilig kleed der boetvaardigheid bekleed hebben. tegen alle gevaren der ziel en des lichaams, en verleen hem (*of* haar) in zijn (*of* haar) heilig voornemen ten einde toe te volharden, opdat hij (*of* zij) de vergiffenis zijner (*of* harer) zonden bekomen hebbende, tot het gezelschap Uwer uitverkorenen verdiene te geraken.

O God, die door de Onbevleete Ontvangenis der H. Maagd eene waardige woonplaats voor uwen zoon hebt voorbereid; wij bidden U, dat Gij, die, wegens

eam ab omni labe præservasti, nos quoque mundos, ejus intercessionem, ad te pervenire concedas.

Deus, qui mira Crucis mysteria in tuo devotissimo confessore B. Francisco multiformiter demonstrasti, da famulis tuis, ipsius semper exempla sectari, et assidua ejusdem Crucis meditatione muniri

het voorzien van den dood van dienzelfden uwen zoon, haar van alle smetbewaardhebt, ook ons verleenet van door hare voorspraak vlekkeloos tot U te naderen.

O God, die in uwen van liefde brandenden belijder, den zaligen Franciscus, dewondervolle geheimen van het Kruis op veelvuldige wijze hebt doen uitschijnen, geef aan uwe dienaren, dat zij altijd zijne voorbeelden volgen, en zich door de aanhoudende overweging van datzelfde Kruis versterken.

VOOR EEN MEDEBROEDER.

Deus, qui B. Ludovicum Confessorem tuum de terreno regno ad cœlestis regni gloriam transtulisti; ejus,

O God, die uwen Belijder, den H. Ludovicus van het aardse Koningrijk tot de glorie van het hemelrijk

quæsumus, meritis et
intercessione, Regis Re-
gum Jesu Christi Filii
tui, facias nos esse con-
sortes. Qui tecum vivit.

R. Amen.

hebt overgevoerd; wij
smeeken U door zijne
verdiensten en voor-
spraak, maak ons deel-
genooten van den Kon-
ning der Koningen, Je-
zus Christus, Uwen
Zoon, die met U leeft en
heerscht in de eenheid
des H. Geestes, in de
eeuwen der eeuwen.

R. Amen.

VOOR EENE MEDEZUSTER.

Tuorum corda Fide-
lium, Deus miserator,
illustra, et B. Elisa-
beth precibus gloriosis,
fac nos prospera mun-
di despicere, et cœlesti
semper consolatione
gaudere. Per Christum
Dominum nostrum.

R. Amen.

O barmhartige God,
verlicht de harten Uwer
geloovigen, en doe ons
door de roemvolle voor-
spraak van de zalige
Elisabeth den voor-
spoed der wereld ver-
achten ende hemelsche
vertroosting altijd ge-
nieten. Door Christus
onzen Heer.

R. Amen.

Daarna zegt de Visitator:

V. Domine exaudi ora-
tionem meam.

V. Heer, verhoor mijn
gebed.

R. Et clamor meus ad te veniat.	R. En mijn geroep kome tot U.
V. Benedicamus Domino.	V. Laten wij den Heer zegenen.
R. Deo gratias.	R. God zij gedankt.

En naar de omstaanders gekeerd, geeft hij allen den zegen, zeggende:

Benedictio Dei omnipotentis Patris, et Filii † et Spiritus Sancti, descendat super vos, et maneat semper.	De zegen vanden almachtigen God, den Vader en den Zoon † en den H. Geest dale over U neder en blijve altijd met U.
---	--

R. Amen.

R. Amen.

Na het einde der plechtigheid worden de naam en voornaam van den nieuweling (*of van de nieuwelinge,*) alsmede zijne geboorten woonplaats en de dag der inkleeding volgenderwijs op het register ingeschreven:

Anno Domini . . . , mense . . . , die . . . , in Ecclesia N . . . , (*vel oratorio vel in loco decenti domus . . .*) præsentè Fratrum (*vel Sororum*) Congregatione:

Infrascriptus ego N. Director (*vel Sacerdos facultate munitus, aut Visitator aut Guardianus*) habitum Tertii Ordinis Pœnitentium S. Francisci imposui Domino N. N. (*vel Dominæ N. N.*), habenti domicilium in civitate . . . (*vel loco . . .*)

In quorum fidem ego scripsi.

ARTIKEL III.

Volgorde bij de Professie.

I. Op den dag der professie heeft er eene plechtige Congregatie plaats, en het altaar wordt versierd als op feestdagen. De novice, die, zoo mogelijk, het volledig habijt der Orde, of ten minste scapulier en koord uitwendig draagt, knielt vóór het altaar op den grond neder, terwijl de priester, in koorhemd en witte stoel, boven op de voettrede geknielt, aanheft:

Veni, Creator Spiritus, etc. (Zie bladz. 3.)

V. Emitte Spiritum
tuum et creabuntur

R. Et renovabis faciem
terræ.

V. Zend Uwen geest
uit, en zij zullen her-
schapen worden.

R. En gij zult het
aanschijn der aarde
vernieuwen.

OREMUS.

Deus, qui corda fi-
delium Sancti Spiritus
illustratione docuisti;
da nobis in eodem Spi-
ritu recta sapere, et
de ejus semper conso-
latione gaudere.

LATEN WIJ BIDDEN.

O God, die de har-
ten der geloovigen
door de verlichting van
den Heiligen Geest
hebt onderwezen, geef
dat wij in dienzelfden
Geest de ware wijs-
heid erlangen, en ons
altijd over zijne ver-
troosting verblijden.

Da, quæsumus Domine, huic famulo tuo (*vel* huic famulæ tuæ) quem (*vel* quam) Ordinis habitu decorare jam dignatus es. ad inchoati operis perfectionem feliciter pervenire. Per Christum Dominum nostrum.

R. Amen.

Geef, bidden wij U, o Heer, aan dezen Uwen dienaar (deze Uwe dienares,) dien (die) Gij U reeds gewaardigd hebt met het kleet der Orde te vereeren, dat hij (*of* zij) gelukkig tot de voltrekking van het begonnen werk moge komen. Door Christus onzen Heer.

R. Amen.

2. Hierna vraagt de Priester, vóór het altaar gezeten, aan den novice, die vóór hem ligt neergekniel:

Frater N... (*vel* Soror N...), quid postulas?

Broeder N... (*of* zuster N...) wat verlangt gij?

De novice antwoordt:

R. Pater, postulo admitti ad sanctam professionem in Tertio Ordine S. Francisci, ut in eo usque ad mortem Deo serviam.

Eerwāarde Vader, ik vraag toegelaten te worden tot de heilige professie in de Derde Orde van den Heiligen Franciscus, om daarin God tot den dood te dienen.

Na *Deo gratias* geantwoord te hebben, zal de Priester de heiligheid der professie, welke de novice gaat afleggen, in weinige woorden doen uitkomen; daarbij moet hij evenwel uitdrukkelijk te kennen geven, dat die professie volstrekt geene belofte in zich besluit, noch eenige andere verplichting, die op straf van zonde verbindend is, en dat de Tertiariissen volgens den Regel zelven en volgens de verklaring van den H. Stoel, in geen enkel opzicht eenige andere verplichting in geweten op zich nemen, dan andere Christenen. Echter zal hij den ijver van den novice prijzen en aanmoedigen door de heilzame uitwerkselen der professie aan te toonen uit een of ander voorbeeld der heiligen, of door andere beschouwingen volgens omstandigheden voor te dragen. Na deze korte aansporing knielt de novice met gevouwen handen vóór den Priester neder, en spreekt het volgende formulier van professie uit:

Ego N. coram Deo omnipotenti, ad honorem Immaculatæ B. V. Mariæ, et B. Patris Francisci omniumque Sanctorum, promitto servare mandata Dei toto tempore vitæ meæ, et Regulam Tertii Ordinís, ab eodem Beato Francisco institutam, juxta formam a Nicolao Papa Quarto et a Leone Decimotertio confirmatam; item satisfacere ad Visitato-

Ik N. beloof in tegenwoordigheid van God almachtig, ter eere van de onbevleete Heilige Maagd Maria, den Heiligen Vader Franciscus en alle Heiligen, geheel den tijd mijns levens de geboden Gods te onderhouden, alsook den Regel der Derde Orde, door denzelfden Heiligen Franciscus ingesteld, volgens den vorm, welke door de Pausen Nicolaus den

ris placitum pro transgressionibus contra eandem Regulam commissis.

Vierden en Leo den Dertienden is bekrachtigd; tevens beloof ik, volgens goedvinden van den Visitator te voldoen voor de overtredingen, die ik tegen dezen Regel mocht be- gaan.

De Priester voegt daaraan toe:

Et ego ex parte Dei, si haec observaveris, promitto tibi vitam æternam. In nomine Patris, et Filii † et Spiritus Sancti.

En ik beloof U van Gods wege, indien Gij dat onderhoudt, het eeuwig leven. In den naam des Vaders, en des Zoons † en des H. Geestes.

R. Amen.

R. Amen.

3. Allen staan op; men zingt den lofzang *Te Deum Laudamus* en al de medebroeders (doch alleen de Discreten of raadsleden, indien het getal der medebroeders te groot is) geven achtereenvolgens den vrede aan den nieuw geprofeete, zeggende: *Pax tecum*, waarop deze antwoord: *Et cum spiritu tuo*. Hetzelfde doen de zusters met hare medezuster.

Te Deum laudamus: te Dominum confitemur.

U, o God, loven wij:
U, o Heer, prijzen wij.

Te æternum Patrem omnis terra veneratur.

U, eeuwige Vader, vereert de gansche aarde.

Tibi omnes angeli,
tibi coeli et universae
potestates.

Tibi Cherubim et Se-
raphim incessabile voce
proclamant.

Sanctus,
Sanctus,
Sanctus Dominus,
Deus Sabaoth.

Pleni sunt coeli et
terra majestatis glo-
riae tuae.

Te gloriosus Apos-
tolorum chorus.

Te prophetarum lau-
dabilis numerus.

Te Martyrum candi-
datus laudat exercitus.

Te per orbem terra-
rum sancta confitetur
Ecclesia.

Patrem immensae
Majestatis.

Venerandum tuum
verum et unicum Fi-
lium.

U loven alle Enge-
len, U alle Hemelen en
alle machten.

U roepen de Cheru-
bijnen en Serafijnen
zonder ophouden toe:

Heilig,
Heilig,
Heilig, de Heer God
der Heirscharen.

Hemel en aarde zijn
vol van de heerlijkheid
uwer Majesteit.

U looft het schitte-
rend koor der Apos-
telen.

U prijst de lofwaar-
dige schaar der Pro-
feten.

U roemt het luister-
rijk heir der Martela-
ren.

U belijdt de H. Kerk
over geheel de aarde.

Vader der onmete-
lijke Majesteit

En uwen aanbid-
denswaardigen waren,
en eenigen Zoon.

Sanctum quoque Pa-
raclitum Spiritum.

Tu Rex gloriae,
Christe.

Tu Patris sempiter-
nus es Filius.

Tu ad liberandum
suscepturus hominem
non horruisti Virginis
uterum.

Tu devicto mortis
aculeo, aperuisti cre-
dentibus regna coelo-
rum.

Tu ad dexteram Dei
sedes, in gloria Patris.

Judex crederis esse
venturus.

Alsmede den H.
Geest, den vertrooster.

Gij Christus, zijt
de Koning der glorie.

Gij zijt de eeuwige
Zoon des Vaders.

Gij hebt toen Gij
om ons te verlossen de
menschheid aannaamt,
denschooteenermaagd
niet geschroomd.

Gij hebt, na den prik-
kel des doods verwon-
nen te hebben, den
geloovige het hemel-
rijk geopend.

Gij zit aan de rech-
terhand Gods in de
heerlijkheid des Vaders

Wij gelooven, dat
Gij als Rechter zult
komen.

(Bij het volgende vers knielt men).

Te ergo quaesumus,
tuis famulis subveni,
quos pretioso sanguine
redemisti.

Daarom bidden wij
U, kom Uwen dienaren
te hulp, die Gij met Uw
dierbaar bloed hebt
verlost.

Aeterna fac, cum
sanctis tuis, in gloria
numerari.

Salvum fac populum
tuum, Domine, et bene-
dic haereditati tuæ.

Et rege eos, et extolle
illos usque in æternum.

Per singulos dies
benedicimus te.

Et laudamus nomen
tuum in saeculum et in
saeculum saeculi.

Dignare, Domine,
die isto sine peccato nos
custodire.

Miserere nostri, Do-
mine, miserere nostri.

Fiat misericordia tua,
Domine, super nos,
quemadmodum spera-
vimus in te.

In te Domine, spera-
vi, non confundar in
aeternum.

Laat hen allen in de
eeuwige heerlijkheid
onder uwe Heiligen
geteld worden.

Maak uw volk zalig,
o Heer, en zegen uw
erfdeel.

En bestuur hen, en
verhefze tot in eeuwig-
heid.

Elken dag loven wij
U.

En wij prijzen uwen
Naam in de eeuwig-
heid der eeuwigheden.

Gewaardig u, o Heer,
ons heden van alle zon-
den te bewaren.

Ontterm U onzer, o
Heer, ontferm U onzer.

Doe Uwe barmhar-
tigheid op ons nederko-
men, naarmate wij ver-
trouwd hebben op U.

Op U, o Heer, heb ik
gehoopt, en in eeuwig-
heid zal ik niet be-
schaamd worden

Nadat het *Te Deum* gezongen is, zegt men:

V. Confirma hoc Deus, quod operatus es in nobis.	V. Bekrachtig, o God hetgeen Gij in ons hebt uitgewerkt.
R. A templo sancto tuo quod est in Je- rusalem.	R. Van uit uwen hei- ligen tempel, die te Jerusalem is.
V. Salvum fac servum tuum (<i>vel</i> salvam fac famulam tuam).	V. Behoed uwen die- naar (<i>of</i> Uwe die- nares).
R. Deus meus speran- tem in Te.	R. Die op U hoopt, o mijn God.
V. Mitte ei Domine auxilium de Sancto.	V. Zend hem (<i>of</i> haar) o Heer, hulp van uit Uw heiligdom.
R. Et de Sion tuere eum (<i>vel</i> eam).	R. En bescherm hem (<i>of</i> : haar) van uit Sion.
V. Nihil proficiat ini- micus in eo (<i>vel</i> in ea).	V. De vijand winne nietsophem (<i>of</i> : haar.)
R. Et filius iniquitatis non apponat nocere ei.	R. En de zoon der on- gerechtigheid onder- neme het niet hem <i>of</i> : haar) te schaden.
V. Domine exaudi ora- tionem meam.	V. Heer, verhoor mijn gebed.
R. Et clamor meus ad te veniat.	R. En mijn geroep ko- me tot U.
V. Dominus vobiscum.	V. De Heer zij met u.
R. Et cum spiritu tuo.	R. En met uwen geest.

OREMUS:

Deus, cujus misericordiae non est numerus, et bonitatis infinitus est thesaurus, piissimae majestati tuae pro collatis donis gratias agimus, tuam semper clementiam exorantes, ut qui petentibus postulata concedis, eosdem non deserens ad praemia futura disponas.

Deus, qui per immaculatam Virginis Conceptionem, dignum Filio tuo habitaculum praeparasti, quaesumus, ut qui ex morte ejusdem Filii tui praevisa, eam ab omni labe praeservasti, nos quoque mundos, ejus intercessione, ad te pervenire concedas.

LATEN WIJ BIDDEN.

O God, wiens barmhartigheden zonder tal zijn en wiens goedheid een onuitputbare schat is, wij brengen dank aan Uwe weldadige Majesteit voor de verleende weldaden, en smeeken voortdurend Uwe goedertierenheid, dat Gij, die aan de biddenden geeft hetgeen zij U vragen, hen nimmer verlaat, maar hen tot de toekomstige belooningen geschikt maket.

O God, die door de Onbevleete Ontvangenis der H. Maagd, eene waardige woonplaats voor Uwen Zoon hebt voorbereid; wij bidden U, dat Gij, die, wegens het voorzien van den dood van dienzelfden Uwen Zoon, haar van alle smet bewaard hebt, ook ons verleenet

Domine Jesu Christe, qui, frigescente mundo, ad inflammandum corda nostra tui amoris igne, in carne beatissimi Patris nostri Francisci passionis tuae sacra Stigmata renovasti: concede propitius; ut, ejus meritis et precibus, crucem jugiter feramus, et dignos fructus poenitentiae faciamus.

van door hare voor-
spraak vlekkeloos tot
U te naderen.

O Heer Jezus Christus, die toen de wereld in de liefde verkoelde, om onze harten door het vuur Uwer liefde te ontsteken, de heilige teekenen van Uw lijden in het lichaam van onzen allerzaligsten Vader Franciscus vernieuwd hebt, geef genadig, dat wij door zijne verdiensten en gebeden het Kruis gedurig mogen dragen en waardige vruchten van boetvaardigheid voortbrengen.

VOOR EEN MEDEBROEDER.

Deus, qui B. Ludovicum Confessorem tuum de terreno regno ad caelestis regni gloriam transtulisti: ejus,

O God, die Uwen Belijder, den H. Ludovicus, van het aardsche Koninkrijk tot de glorie van het hemelrijk

quæsumus, meritis et
intercessione, Regis
Regum Jesum Christi
Fili tui, facias nos
esse consortes. Qui
tecum vivit.

R. Amen.

hebt overgevoerd; wij
smeeken U door zijne
verdiensten en voor-
spraak, maak ons deel-
genooten van den Kon-
ning der Koningen, Je-
zus Christus, Uwen
Zoon, die met U leeft en
heerscht in de eenheid
des H. Geestes, in de
eeuwen der eeuwen.

R. Amen.

VOOR EENE MEDEZUSTER.

Tuorum corda Fide-
lium, Deus miserator,
illustra, et B. Elisa-
beth precibus gloriosis,
fac nos prospera mun-
di despiciere, et cœlesti
semper consolatione
gaudere. Per Christum
Dominum nostrum.

R. Amen.

O barmhartige God,
verlicht de harten
Uwer geloovigen, en
doe door de roemvolle
voorspraak van de zali-
ge Elisabeth den voor-
spoed der wereld ver-
achten en de hemelsche
 vertroosting altijd ge-
nieten. Door Christus
onzen Heer.

R. Amen.

Deus, qui famulum tuum (*vel* famulam tuam) a vanitate saeculi conversum (*vel* conversam) ad bravium supernae vocationis assequendum accendis; pectori ejus illabere, et gratiam tuam, qua in te perseveret, illi infunde: ut protectionis tuae munitus (*vel* munita) praesidiis, quod te donante promisit, adimpleat, et sancte vivendi aliis semper exemplum praebens, ad ea, quae perseverantibus promissa sunt, aeterna praemia perveniat. Per Dominum etc.

R. Amen.

O God, die Uwen dienaar (*of*: Uwe dienaars) van de ijdelheid der wereld hebt afgetrokken en hem (*of*: haar) opgewekt om de kroon der hemelsche roeping te bekomen, daal in zijn (*of*: haar) hart neder en stort er de genade van volharding in, opdat hij (*of*: zij) door de hulp Uwer bescherming versterkt zijnde, volbrengte wat hij (*of*: zij) door Uwe genade beloofd heeft, dat hij (*of*: zij) aan de anderen altijd een voorbeeld van heiligen levenswandel geve en tot die eeuwige belooning gerake, welke beloofd is aan hen, die volhardden. Door onzen Heer Jezus Christus, die met U leeft en heerscht in de eenheid des H. Geestes, God in de eeuwen der eeuwen
R. Amen.

Daarna geeft de priester aan den nieuw geprofe-
den zegen, dien de H. Vader Franciscus aan zijne leer-
lingen gaf:

Benedicat tibi Domi-
nus, et custodiat te.
Ostendat Dominus fa-
ciem suam tibi, et mi-
sereatur tui. Convertat
Dominus vultum suum
ad te, et det tibi pa-
cem. — Dominus te
benedicat †. Amen.

De zegen van den
Almachtigen God, den
Vader en den Zoon †
en den H. Geest dale
over u neder en blijve
altijd met u.

R. Amen.

Vervolgens over allen:

Benedictio Dei om-
nipotentis, Patris, et
Filii † et Spiritus Sancti
descendat super vos, et
maneet semper.

R. Amen.

De zegen van den
Almachtigen God, den
Vader en den Zoon †
en den H. Geest dale
over u neder en blijve
altijd met u.

R. Amen

Eindelijk geeft hij den nieuwgeprofe-
te de voeten van het kruisbeeld te kussen, ten teeken der eeuwige
liefde tot Jezus Christus en van het altijddurend ver-
bond.

4. Aanstonds na de Congregatie wordt de verklaring der afgelegde professie op de volgende wijze in het register der professie ingeschreven:

Infrascriptus ego N, Director(*vel*) Sacerdos) ad professionem in Tertio Ordine Penitentium S. Francisci admisi Dominum N. N., qui receperat habitum anno... , mense... , die... In quorum fidem etc.

Volgt de onderteekening van den P. Directeur of van den wettig gemachtigten Priester.

In gevaar van sterven is het den novice vergund de professie te vervroegen en die zelfs te doen bij iederen biechtvader, indien er niet gemakkelijk een gevolmachtigde priester te vinden is (want de Generale Ministers hebben verklaard, dat in dit geval alle biechtvaders de noodige macht bezitten); doch zulk eene vervroegde professie moet op de registers niet ingeschreven worden vóór den dood van den medebroeder, daar deze, ingeval van herstel, de professie op nieuw moet doen, en zij alsdan opgeteekend wordt.

ARTIKEL IV.

*Bijzondere Congregatie of Conferentie
der raadsleden.*

Eens in de maand zullen de Pater Visitator of Directeur, de Minister en allen die eene bediening uitoefenen, alsmede de andere raadsleden afzonderlijk bijeen-

komen. De Pater Directeur, of de Visitator of de Gardiaan zal Voorzitter zijn: de Minister, de andere dienstboden en de raadsleden nemen, ieder volgens zijn rang plaats; daarna zeggen zij:

Veni, Sancte Spiritus etc.	Kom, Heiligen Geest, enz. (<i>Zie bladz. 2.</i>)
Sub tuum praesidium etc.	Onder uwe bescherm- ming enz. (<i>Zie bladz. 2.</i>)
Respice, beate etc.	Zie, o gelukzalige enz. (<i>Zie bladz. 3.</i>)
Kyrie eleison, etc.	Heer, ontferm u on- zer, enz. (<i>Zie bladz. 3.</i>)
Mentes nostras, etc.	Wij bidden U, enz. (<i>Zie bladz. 4.</i>)

Op het einde der vergadering wordt gezegd:

Kyrie eleison.	Heer, ontferm u onzer.
Christe eleison.	Christus, ontferm u on- zer.
Kyrie eleison.	Heer ontferm u onzer.
Pater noster, <i>secreto</i> .	Onze Vader, <i>in stilte</i> .
V. Et ne nos inducas in tentionem.	V. En leid ons niet in bekoring.
R. Sed libera nos a malo.	R. Maar verlos ons van den kwade.
V. Memoresti Congre- gationis tuæ.	V. Wees uwe verga- dering indachtig.
R. Quam possedisti ab initio.	R. Die U van het begin heeft toebehoord.

V. Domine exaudi orationem meam.

R. Et clamor meus ad te veniat.

V. Dominus vobiscum.

R. Et cum spiritu tuo.

OREMUS.

Præsta nobis, quæsumus Domine, auxilium gratiæ tuæ, ut quæ, te auctore, facienda cognovimus, te adjuvante implere valeamus.

Deus, sine quo nihil est validum nihil sanctum, multiplica super nos misericordiam tuam, ut te rectore, te duce, sic transeamus per bona temporalia, ut non amittamus æterna Per Christum etc.

Agimus Tibi gratias
Omnipotens Deus, pro

V. Heer verhoor mijn gebed.

R. En mijn geroep kome tot u.

V. De Heer zij met u.

R. En met uwen geest.

LATEN WIJ BIDDEN.

Wij bidden U, o Heer, verleen ons de hulp uwer genade, opdat hetgeen wij door Uwe verlichting als onzen plicht kennen, wij door Uwen bijstand mogen vervullen.

O God, zonder wien nietskrachtig, nietsheilig is, schenk ons uwe overvloedige barmhartigheid, opdat wij, onder uwe bestiering en geleiding, zulk gebruik maken van de tijdelijke goederen, dat wij de eeuwige niet verliezen. Door Christus, onzen Heer. Amen.

Wij bedanken U, o almachtige God, voor

universis beneficiis
tuis: qui vivis et regnas
in saecula saeculorum.

R. Amen.

V. Benedicamus Do-
mino.

R. Deo gratias.

V. Et fidelium animae
per misericordiam
Dei requiescant in
pace.

R. Amen.

al Uwe weldaden. Die
leeft en heerscht in de
eeuwen der eeuwen.

R. Amen.

V. Laten wij den Heer
zegenen.

R. God zij gedankt,

V. En dat de zielen der
geloovigen door Gods
barmhartigheid rus-
ten in vrede.

R. Amen.

ARTIKEL V.

Verkiezingen.

Men zingt of leest den lofzang *Veni. Creator Spiritus, etc.*
(Zie bladz. 4.)

Na afloop der verkiezing worden de namen der ge-
kozenen bekend gemaakt; daarna zingt men den lof-
zang *Te Deum laudamus.*

(Zie bladz. 28.)

Vervolgens :

V. Confirma hoc, Deus,
quod operatus es in
nobis.

V. Bekrachtig, o God,
hetgeen Gij in ons
hebt uitgewerkt.

R. A templo sancto tuo, quod est in Jerusalem.	R. Van uit Uwen heiligen tempel, die te Jerusalem is.
V. Ora pro nobis, Sancta Dei Genitrix.	V. Bid voor ons Heilige Moeder Gods.
R. Ut digni efficiamur promissionibus Christi.	R. Opdat wij waardig worden de beloften van Christus.
V. Signasti, Domine, Servum tuum Franciscum	V. Gij hebt, o Heer, Uwen dienaar Franciscus geteekend.
R. Signis redemptionis nostrae.	R. Met de teekenen onzer Verlossing.
V. Domine exaudi orationem meam.	V. Heer, verhoor mijn gebed.
R. Et clamor meus ad te veniat.	R. En mijn geroep come tot U.
V. Dominus vobiscum.	V. De heer zij met U.
R. Et cum spiritu tuo.	R. En met Uwen geest.

OREMUS.

Deus, cujus misericordiae non est numerus, et bonitatis infinitus est thesaurus, piissimae majestati tuae pro collatis donis gratias agimus, tuam semper clementiam exorantes, ut qui petentibus

LATEN WIJ BIDDEN.

O God, wiens barmhertigheden zonder tal zijn en wiens goedheid een onuitputbare schat is, wij brengen dank aan Uwe weldadige Majesteit voor de verleende weldaden, en smeeken voortdurend

postulata concedis, eos dem non deserens ad praemia futura disponas.

Deus qui per immaculatam Virginis Conceptionem, dignum Filio tuo habitaculum praeparasti, quaesumus, ut qui ex morte ejusdem filii tui praevisa, eam ab omni labe praeservasti, nos quoque mundos, ejus intercessionem, ad te pervenire concedas.

Domine Jesu Christe, qui, frigescente mundo ad inflammandum corda nostra tui amoris igne, in carne beatissimi Patris nostri Francisci passionis tuaesacra Stigmata re-

Uwe goedertierenheid, dat Gij die aan de bidgenden geeft hetgeen zij U vragen, hen nimmer verlaat, maar hen tot de toekomstige belooningen geschikt maket.

O God die door de Onbevleete Ontvangenis der H. Maagd eene waardige woonplaats voor Uwen Zoon hebt voorbereid; wij bidden U, dat Gij, die, wegens het voorzien van den dood van dienzelfden Uwen Zoon, haar van alle smet bewaard hebt, ook ons verleenet van door hare voorspraak vlekkeloos tot U te naderen.

O Heer Jezus Christus, die toen de wereld in de liefde verkoelde, om onze harten door het vuur Uwer liefde te ontsteken, de heilige teekenen van uw lijden in het lichaam van

novasti: concede propitius; ut, ejus meritis et precibus, crucem jugiter feramus, et dignos fructus pœnitentiæ faciamus.

Qui vivis et regnas
in sæcula sæculorum.

R. Amen.

V. Benedicamus Domino.

R. Deo gratias.

Benedictio etc.

onzen allerzaligsten Vader Franciscus vernieuwd hebt, geef genadig, dat wij door zijne verdiensten en gebeden het Kruis gedurig mogen dragen en waardige vruchten van boetvaardigheid voortbrengen.

Die leeft en heerscht in de eeuwen der eeuwen. R. Amen.

V. Laten wij den Heer zegenen.

R. God zij gedankt.

De zegen enz. *Zie bladz. 24*

Dezelfde orde wordt onderhouden bij de verkiezing der medezusters.

ARTIKEL VI.

Plechtigheid der Visitatie.

Nadat de aankomst van den Visitator bekend gemaakt en de Congregatie bijeengekomen is, zingen de Broeders (of zusters) de volgende verzen van Psalm CV:

Confitemini Domino
quoniam bonus: * quoniam in sæculum misericordia ejus.

Looft den Heer, want Hij is goed: want zijne goedertierenheid duurt in eeuwigheid,

Quis loquetur potentias Domini, * auditas faciet omnes laudes ejus?

Beati qui custodiunt judicium, * et faciunt justitiam in omni tempore.

Memento nostri Domine, in beneplacito populi tui: * visita nos in salutari tuo:

Ad videndum in bonitate electorum tuorum, ad lætandum in lætitia gentis tuæ: * ut lauderis cum hæreditate tua.

Gloria Patri etc.

V. Memento Congregationis tuæ.

R. Quam possedisti ab initio.

OREMUS.

Conscientias nostras, quæsumus Domine, visitando purifica: ut ve-

Wie kan des Heeren machtdaden uitspreken, wie al zijnen lof vermelden?

Gelukkig zijn ze, die doen wat recht is, die de deugd betrachten, ten allen tijde.

Gedenk aan ons, o Heer, in uwe goedheid jegens uw volk, bezoek ons met uw heil.

Opdat wij het geluk aanschouwen van uwe uitverkorenen, ons verblijden mogen over de blijdschap van uw volk: opdat Gij geprezen wordet met uw erfdeel.

Glorie zij den Vader enz.

V. Wees uwe vergadering indachtig.

R. Die U van het begin af heeft toebehoord.

LATEN WIJ BIDDEN.

Wij bidden U, o Heer, zuiver onze gewetens door uw bezoek, opdat

niens Dominus noster
Jesus Christus Filius
tuus, paratam sibi in
nobis inveniatur mansio-
nem. Qui tecum vivit
et regnat etc.

R. Amen.

onze Heer Jesus Chris-
tus, uw Zoon, bij zijne
komst een Hem voorbe-
reid verblijf in ons vin-
de, die met U leeft en
heerscht enz.

R. Amen.

**Daarna: *Veni, Creator Spiritus*, met het vers,
responsorie en de oratie. (Zie bladz. 4 enz.)**

De Visitatie eindigt met het gezang van Zacharias :

Benedictus Dominus
Deus Israël, * quia vi-
sitavit, et fecit redemp-
tionem plebis suæ.

Et erexit cornu salu-
tis nobis, * in domo Da-
vid pueri sui;

Sicut locutus est per
os sanctorum, * qui a
sæculo sunt, propheta-
rum ejus.

Salutem ex inimicis
nostris, * et de manu om-
nium, qui oderunt nos.

Ad faciendam mise-
ricordiam cum patri-

Gezegend is de Heer,
de God van Israël, om-
dat hij zijn volk be-
zocht en verlossing ge-
wrocht heeft.

En een reddings-
hoorn voor ons opge-
richt in het huis van
David, zijnen dienst-
knecht.

Gelijk hij gesproken
had door den mond
zijner heilige aloude
Profeten.

Redding van onze
vijanden en uit de hand
van allen die ons haten.

Om barmhartigheid te
doen aan onze vaders,

bus nostris; * et memorari testamenti sui sancti;

Jusjurandum, quod juravit ad Abraham, patrem nostrum, * daturum se nobis;

Ut sine timore, de manu inimicorum nostrorum liberati, * serviamus illi,

In sanctitate et justitia coram ipso, * omnibus diebus nostris.

Et tu, puer, Propheeta Altissimi vocaberis; * praeibis enim ante faciem Domini parare vias ejus;

Addendam scientiam salutis plebi ejus, * in remissionem peccatorum eorum;

Per viscera misericordiae Dei nostri; * in quibus visitavit nos Oriens ex alto;

en gedachtig te wezen aan zijn heilig verbond;

Aan den eed welken hij gezworen heeft aan Abraham onzen vader, dat hij ons zoude geven,

Dat wij uit de hand onzer vijanden verlost, hem zonder vrees dienen,

In heiligheid en gerechtigheid voor hem, al onze dagen.

En Gij, o kind, zult een Profeet des Allerhoogstgenoemd worden, want gij zult den Heere voorafgaan om zijne wegen te bereiden.

Om aan zijn volk kennis des heils te geven ter vergeving hunner zonden;

Door de groote barmhartigheid van onzen God, door welke ons de Opgaande uit den hoo-ge bezocht heeft,

Illuminare his, qui
in tenebris, et in umbra
mortis sedent; * ad di-
rigendos pedes nostros
in viam pacis.

Gloria Patri etc.

V. Visitasti terram et
inebriasti eam.

R. Multiplicasti locu-
pletare eam.

Om te verlichten die
in duisternis gezeten
zijn en in schaduw des
doods, ten einde onze
voeten te richten naar
den weg des vredes.

Glorie zij den Vader,
enz.

V. Gij hebt de aarde
bezocht en overvloe-
dig gedrenkt.

R. Gij hebt haar groot-
telijks verrijkt.

OREMUS.

Da famulis tuis, Do-
mine, indulgentiam pec-
catorum, consolatio-
nem vitae, gubernatio-
nem perpetuam: ut tibi
servientes, ad tuam
jugiter misericordiam
pervenire mereantur.

Familiam tuam, quae-
sumus Domine, conti-
nua pietate custodi: ut
quae in sola spe gratiae
caelestis inmittitur, tua

LATEN WIJ BIDDEN.

Geef, o Heer, aan
uwe dienaren de ver-
giffenis der zonden, de
vertroosting des le-
vens, voortdurende be-
stiering, opdat zij U
dienende altijd uwe
barmhartigheid mogen
genieten.

Wij bidden U, o Heer,
bewaar uwe dienaren
door uwe aanhoudende
goedheid, opdat zij, die
alleen op de hoop der

semper protectione mu-
niatur. Per Christum
etc.

hemelsche genadesteu-
nen, altijd door uwe
bescherming verdedigd
worden. Door Christus,
onzen Heer.

R. Amen.

R. Amen.

Ten slotte wordt de zegen met het H. Sacrament
gegeven, indien men daartoe verlof heeft; anders sluit
men met de gebeden als bij het einde der Congregatie.

ARTIKEL VII.

*Voorschriften, die men te onderhouden
heeft bij het oprichten eener
nieuwe Congregatie.*

**De voorzitter opent de Congregate met het zingen
van Psalm CX:**

Confitebor tibi Do-
mine in toto cordo meo:
*in consilio justorum
et congregatione.

Ik wil u loven, o
Heer, uit geheel mijn
hart, in den kring der
vromen en in de verga-
dering.

Magna opera Domi-
ni.* exquisita in omnes
voluntates ejus.

Groot zijn de wer-
ken des Heeren, gepast
voor alle zijne oogmer-
ken.

Confessio et magnificentia opus ejus * et justitia ejus manet in sæculum sæculi.

Memoriam fecit mirabilium suorum, misericors et miserator Dominus: * escam dedit timentibus se.

Memor erit in sæculum testamenti sui: * virtutem operum suorum annuntiabit populo suo:

Ut det illis hæreditatem gentium: * opera manuum ejus veritas, et judicium.

Fidelia omnia mandata ejus: confirmata in sæculum sæculi, * facta in veritate et æquitate.

Redemptionem misit populo suo: * mandavit in æternum testamentum suum.

Lof en heerlijkheid is zijn doen, en zijne rechtvaardigheid houdt eeuwig stand.

Hij heeft eene gedachtenisgesticht voor zijne wonderen: barmhartig en genadig is de Heer, Hij verschafte spijs aan zijne vereerders.

Zijn verbond is Hij in eeuwigheid indachtig. Hij gaf aan zijn volk zijne werkkraft te kennen.

Door hun der heidenen erf te geven: de werken zijner handen zijn getrouwheid en recht.

Al zijne geboden zijn onwrikbaar, voor eeuwig vastgesteld, op waarheid en gerechtigheid gegrond.

Hij zond verlossing aan zijn volk; Hij beval zijn verbond voor eeuwig te houden.

Sanctum et terribile
nomen ejus: * initium
sapientiæ timor Do-
mini.

Intellectus bonus
omnibus facientibus
eum: * laudatio ejus
manet in sæculum sæ-
culi.

Gloria Patri etc.

V. Sperate in eo omnis
congregatio populi.

R. Effundite coram illo
corda vestra.

OREMUS.

Omnipotens, sempi-
terne Deus, qui miseri-
cordia tua hos fideles
specialiter aggregasti:
in eorum corda, quæsu-
mus, Paraclitum qui a
te procedit infunde; il-
losque in tua fide et ca-
ritate corrobora, ut tem-
porali congregatione
proficiant ad æternæ
felicitatis augmentum.

Heilig en geducht is
zijn naam: de vrees des
Heeren is het begin der
wijsheid.

Recht verstand heb-
ben allen, die daarnaar
handelen. Zijn lof be-
staat in eeuwigheid.

Glorie zij den Vader
enz.

V. Stelt uwe hoop op
Hem, gij geheele ver-
gadering des volks.

R. Stort voor Hem uwe
harten uit.

LATEN WIJ BIDDEN

Almachtige, eeuwige
God, die deze geloov-
vigen op eene bijzon-
dere wijze door Uwe
barmhartigheid hebt
vereenigd; wij bidden
U, stort in hunne har-
ten den vertrooster,
die van U voortkomt,
en versterk hen in Uw
geloof en Uwe liefde,
opdat hunne vereeni-

Deus, qui de vivis et electis lapidibus æternum majestati tuæ præparas habitaculum; largire his fidelibus benedictionem tuam; ut et ipsi tamquam lapides vivi supraedificentur super lapidem vivum Dominum nostrum Jesum Christum Filium tuum.

Defende, quæsumus Domine, Beata Maria semper Virgine intercedente, istam ab omni adversitate familiam: et toto corde tibi prostratam, ab hostium propitiustuere clementer insidiis. Per Dominum etc.

R. Amen.

ging op aarde strekke tot vermeerdering van hun geluk inden Hemel.

O God, die uit levende en uitverkoren steenen eene eeuwige woning voor Uwe Majesteit bereidt, verleen aan deze geloovigen Uwen zegen, opdat ook zij als levende steenen gebouwd worden op den levenden steen, onzen Heer, Jezus Christus, Uw Zoon.

Bewaar, bidden wij U, o Heer door de voorspraak van de H. Maria, altijd Maagd, deze Uwe dienaren van alle onheil, en wil hen die met een oprecht hart voor U zijn nedergeknielt, genadig tegen de aanvallen der vijanden beschermen. Door onzen Heer enz.
R. Amen.

Na vervolgens het *Veni Greator* en de gebruikelijke gebeden bij het begin der vergaderingen gelezen te hebben, benoemt de Voorzitter de personen, die eene bediening moeten uitoefenen. Daarna maakt hij de verskillende dagen in het jaar bekend, waarop de aflaten kunnen verdiend worden, en sluit deze eerste vergadering met het *Te Denm*; na den lofzang zegt hij:

V. Benedicamus Patrem, et Filium, cum Sancto Spiritu.

R. Laudemus et superexaltemus eum in sæcula.

V. Confirma hoc, Deus, quod operatus es in nobis.

R. A temple sancto tuo, quod est in Jerusalem.

V. Memor esto Congregationis tuæ.

R. Quam possedisti ab initio.

V. Domine exaudi orationem meam.

R. Et clamor meus ad te veniat.

V. Dominus vobiscum.

R. Et cum spiritu tuo.

V. Laten wij den Vader, en den Zoon, en den H. Geest zegenen.

R. Laten wij Hem in alle eeuwen loven en verheffen.

V. Bekrchtig, o God, hetgeen Gij in ons hebt uitgewerkt.

R. Van uit Uwen heiligen tempel die te Jerusalem is

V. Wees uwe vergadering indachtig.

R. Die U van het begin af heeft toebehoord.

V. Heer verhoor mijn gebed.

R. En mijn geroep kome tot U.

V. De Heer zij met U.

R. En met Uwen geest

OREMUS.

Deus, cujus misericordiae non est numerus, et bonitatis infinitus est thesaurus, piissimae majestati tuae pro colatis donis gratias agimis, tuam semper clementiam exorantes, ut qui petentibus postulata concedis, eosdem non deserens ad praemia futura disponas.

Deus, largitor pacis, et amator caritatis: da famulis tuis, in nomine tuo congregatis, veram cum tua voluntate concordiam: ut ab omnibus liberentur adversis.

Deus qui per immaculatam Virginis Conceptionem, dignum

LATEN WIJ BIDDEN.

O God wiens barmhartigheden zonder tal zijn en wiens goedheid een onuitputbare schat is, wij brengen dank aan Uwe weldadige Majesteit voor de verleende weldaden, en smeeken voortdurend Uwe goedertierenheid dat Gij, die aan de biddende geeft hetgeen zij U vragen, hen nimmer verlaat, maar hen tot de toekomstige belooningen geschikt maakt.

O God, geveer des vredes en minnaar der liefde, verleen aan Uwe dienaren, die in Uwen naam vergaderd zijn, eene ware overeenstemming met Uwen wil, opdat zij van alle rampen verlost worden.

O God, die door de Onbevleete Ontvangenis der H. Maagd eene

Filio tuo habitaculum præparasti, quaesumus, ut qui ex morte ejusdem Filii tui prævisa, eam ab omni labe præservasti, nos quoque mundos, ejus intercessione, ad te pervenire concedas.

Deus, qui Ecclesiam tuam beati Francisci meritis fœtu novæ prolis amplificas, tribue nobis ex ejus imitatione terrena despiciere, et cælestium donorum semper participatione gaudere. Per Dominum etc.

R. Amen.

V. Benedicamus Domino.

R. Deo gratias.

waardige woonplaats voor uwen zoon hebt voorbereid; wij bidden U, dat Gij, die, wegens het voorzien van den dood van dienzelfden uwen zoon, haar van alle smet bewaard hebt, ook ons verleenet van door hare voorpraak vlekkeloos tot U te naderen.

O God, die uwe Kerk door de verdiensten van den Zaligen Franciscus met nieuwe kinderen vermeerdert; geef ons, dat wij in navolging van hem de aardsche goederen verachten, en ons in het genot der hemelsche gaven altijd verblijden mogen. Door onzen Heer, enz.

R. Amen.

V. Laten wij den heer zegenen.

R. God zij gedankt.

V. Fidelium animae per misericordiam Dei requiescant in pace. R. Amen.	V. Dat de zielen der geloovigen rusten in vrede. R. Amen,
---	--

Op het einde geeft hij den zegen, met het H. Sacrament, of ten minste den gewonen zegen, gelijk boven voor den dag der inkleeding gezegd is. (Zie bladz. 24)

Na de plechtigheid plaatst de Voorzitter, te zamen met degene die eene bediening verkregen hebben, het register van aanneming en professie en de andere boeken der Congregatie, met hunne afzonderlijke titels, in het archief, gelijk ook de wettige acte der voltrokken oprichting, welke akte kan opgesteld worden als volgt:

Anno Domini... , mense... , die... Infra-
 scriptus ego N. Guardianus (*vel* Visitator
aut Director *aut* Sacerdos facultatibus legi-
 timis a N. receptis munitus) erexi Congre-
 gationem Tertii Ordinis sub invocatione et
 patrocinio S. N. . . , in loco . . . , Testibus N. N.
 præsentibus. In quornm fidem cum Testibus
 subscripsi.

ARTIKEL VIII.

*Wijze om aan de Tertiarissen den
 Pauselijken zegen te geven.*

*ƒ Krachtens de vergunning van Paus Leo XIII
 wordt de Pauselijke zegen tweemaal in 't jaar*

gegeven volgens het formulier van Benedictus XIV, doch niet op denzelfden dag of dezelfde plaats waarop de bisschop dien geeft. En aangezien volgens genoemd formulier deze zegen zich tot het volk uitstrekt, kan hij niet aan elken Tertiarius afzonderlijk, maar aan de gezamenlijke Congregatie gegeven worden; zulks moet gedaan worden door den Voorzitter, die verondersteld wordt voor dit geval de macht ontvangen te hebben om dien zegen te geven. — De Directeur of een ander Priester met de noodige macht voorzien, gaat in koorhemd en witte stoel gekleed, doch niet vergezeld van dienaren naar het altaar, en daar neergeknield, zegt hij:

- V. Adjutorium nostrum in nomine Domini.
 R. Qui fecit cœlum et terram.
 V. Salvum fac populum tuum, Domine.
 R. Et benedic hæreditati tuæ.
 V. Dominus vobiscum.
 R. Et cum spiritu tuo.

Daarna zegt hij staande het volgende gebed

OREMUS.

Omnipotens et misericors Deus, da nobis auxilium de sancto, et vota populi hujus in humilitate cordis veniam peccatorum pos-

centis, tuamquae benedictionem postulantis et gratiam, clementer exaudi: dexteram tuam super eum benignus extende; ac plenitudinem divinæ benedictionis effunde; qua bonis omnibus cumulatus, felicitatem et vitam consequatur æternam. Per Christum Dominum nostrum. R. Amen.

Benedicat vos Omnipotentis Deus, † Pater, et Filius, et Spiritus Sanctus.

R. Amen.

Hierna gaat hij naar den kant van den Epistel en daar staande, geeft hij met een enkel teeken des kruises den zegen. terwijl hij met luider stem de volgende woorden uitspreekt:

Benedicat vos Omnipotens Deus, † Pater, et Filius, et Spiritus Sanctus.

R. Amen.

ARTIKEL IX.

Formulieren van den zegen met vollen aflaat voor de wereldlijke Tertiarissen.

Behalve den Pauselijken zegen is nog een andere zegen met vollen Aflaat aan de Tertiarissen van den H. Franciscus verleend op zekere dagen des jaars, die men opgegeven

vindt in de lijst van de Aflaten (Hoofdst. I. n. 8), toegevoegd aan de bul *Misericors Dei Filius*, welke Paus Leo XIII, den 30 Mei 1883, heeft uitgevaardigd.

Formulier, door denzelfden Opperpriester Leo XIII, voorgeschreven in zijne breve Quo universi van den 4 Juli 1882:

Antiph Intret oratio mea in conspectu tuo Domine; inclina aurem tuam ad preces nostras; parce Domine, parce populo tuo, quem redemisti sanguine tuo pretioso, ne in aeternum irascaris nobis.

Kyrie eleison.

Christe eleison.

Kyrie eleison.

Pater noster, *secreto*

V. Et ne nos inducas in tentationem.

R. Sed libera nos a malo.

V. Salvos fac servos tuos.

R. Deus meus, sperantes in te.

V. Mitte, Domine, auxilium de Sancto.

R. Et de Sion tuere eos.

V. Esto eis, Domine turris fortitudinis.

R. A facie inimici.

V. Nihil proficiat inimicus in nobis.

R. Et filius iniquitatis non apponat nocere nobis.

V. Domine exaudi orationem meam.

R. Et clamor meus ad te veniat.

V. Dominus vobiscum.

R. Et cum spiritu tuo.

OREMUS.

Deus, cui propitium est micere semper et parcere: sucipe deprecationem nostram, ut nos, et omnes famulos tuos, quos delictorum catena constringit, miseratio tuæ pietatis clementer absolvat.

Exaudi, quaesumus Domine, supplicum preces, et confitentium tibi parce peccatis; ut pariter nobis indulgentiam tribuas benignus et pacem.

Ineffabilem nobis, Domine, misericordiam tuam clementer ostende: ut simul nos et a peccatis omnibus exuas, et a pœnis, quas pro his meremur, eripias.

Deus, qui culpa offenderis, pœnitentia placaris: preces populi tui supplicantis propitius respice; et flagella tuæ iracundiæ, quæ pro peccatis nostris meremur, averte. Per Christum Dominum nostrum. Amen.

Dzarna zegt men:

Confiteor etc Misereatur etc. Indulgentiam etc.

De Priester vervolgt:

Dominus Noster Jesus Christus, qui beato Petro Apostolo dedit potestatem ligandi at que solvendi, Ille vos absolvat ab omni vinculo delictorum, ut habeatis vitam æternam, et vivatis in saecula sæculorum. Amen.

Per sacratissimam Passionem et Mortem Domini Nostri Jesu Christi, precibus et meritis beatissimae semper Virginis Mariae, beatorum Apostolorum Petri et Pauli, beati Patris Nostri Francisci, et omnium Sanctorum, auctoritate a Summis Pontificibus mihi concessa, plenariam Indulgentiam omnium peccatorum vestrorum vobis impertior. In nomine Patris, et Filii † et Spiritus Sancti. Amen.

Indien deze aflaat onmiddelijk na de absolutie in de biecht verleend wordt, begint de priester, met weglating van al het overige, terstond met de woorden: Dominus Noster Jesus Christus etc., en vervolgt die tot het einde, met verandering alleen van het meervoud in het enkelvoud.

Mochten de omstandigheden niet toelaten den geheelen vorm te gebruiken, dan kan de priester, met weglating van al het overige, zeggen:

Auctoritate a Summis Pontificibus mihi concessa plenariam omnium peccatorum tuorum Indulgentiam tibi impertior. In nomine Patris, et Filii † et Spiritus Sancti.

R. Amen.

ARTIKEL X.

Absolutie in het uur des doods.

Om den vollen afaat aan de Tertiariissen in het uur des doods te verleenen, zal de P. Di-

recteur of ieder goedgekeurde biechtvader, door den Tertiaris ontboden, gebruik maken van het formulier, door Benedictus XIV en opnieuw door Leo XIII voorgeschreven en in het Romeinsch Ritueel ingelascht, zooals volgt:

De kamer, waarin de zieke ligt, binnentredende,
zegt hij :

V. Pax huic domui.

R. Et omnibus habitantibus in ea.

Vervolgens besproeit hij den zieke, het vertrek en de omstanders met wijwater, onder het uitspreken van de Antifoon :

Asperges me Domine, hyssopo, et mundabor: lavabis me, et super nivem dealbabor; *en het eerste vers van den Psalm Miserere met Gloria Patri, etc. Sicut erat etc. Daarna herhaalt hij de Antifoon Asperges me etc.*

V. Adjutorium nostrum in nomine Domini.

R. Qui fecit cœlum et terram.

Ant. Ne reminiscaris Domine, delicta famuli tui, (*vel ancillae tuae*) neque vindictam sumas de peccatis ejus.

Kyrie eleison.

Christe eleison, Kyrie eleison.

Pater noster, *in stilte.*

Et ne nos inducas in tentationem.

Sed libera nos a malo.

V. Salvum fac servum tuum (*vel* salvam fac ancillam tuam)

R. Deus meus, sperantem in te.

V. Domine exaudi orationem meam.

R. Et clamor meus ad te veniat.

V. Dominus vobiscum.

R. Et cum spiritu tuo.

ORATIO.

Clementissime Deus, Pater misericordiarum, et Deus totius consolationis, qui neminem vis perire in te credentem atque sperantem, secundum multitudinem miserationum tuarum respice propitius famulum tuum N. (*vel* famulam tuam), quem (*vel* quam) tibi vera fides et spes christiana commendant. Visita eum *vel* eam) in salutari tuo, et per Unigeniti tui passionem et mortem, omnium ei delictorum suorum remissionem et veniam clementer indulge: ut ejus anima, in hora exitus sui, te judicem propitiatum inveniat. et in Sanguine ejusdem Filii tui ab omni macula abluta, transire ad vitam mereatur perpetuam. Per eundem Christum Dominum nostrum. Amen.

Hierna bidt een der aanwezige Kerkelijken het Confiteor. waarop de Priester zegt *Misereatur, etc.*; en vervolgens :

Dominus noster Jesus Christus, Filius Dei vivi, qui beato Petro Apostolo suo dedit po-

testatem ligandi atque solvendi: per suam piïssimam misericordiam recipiat confessionem tuam, et restituat tibi solam primam, quam in Baptismate recepisti: et ego, facultate mihi ab Apostolica Sede tributa, indulgentiam plenariam, et remissionem omnium peccatorum tibi concedo, In nomine Patris, et Filii † et Spiritus Sancti.

Per sacrosancta humanæ reparationis Mysteria, remittat tibi omnipotens Deus omnes præsentis et futuræ vitæ pœnas, Paradisi portas aperiât, et ad gaudia sempiterna perducât. Amen.

Benedicat te omnipotens Deus Pater, et Filius † et Spiritus Sanctus. Amen.

Maar indien de zieke zoo den dood nabij is, dat er voor de algemeene schuldbelijdenis en de gebeden geen tijd meer is, dan verleend de Priester den aflat, door te zeggen *Dominus Noster. etc.*

En ingeval de dood onmiddelijk dreigt te zijn, zal hij zeggen :

Indulgentiam plenariam et remissionem omnium peccatorum tibi concedo, in nomine Patris, et Filii † et Spiritus Sancti. Amen.

AANHANGSEL.

*Zegening van het hoordje van den
H. Franciscus.*

- V. Adjutorium nostrum in nomine Domini
 R. Qui fecit coelum et terram
 V. Domine exaudi orationem meam.
 R. Et clamor meus ad te veniat.
 V. Dominus vobiscum.
 R. Et cum spiritu tuo.

OREMUS.

Omnipotens et misericors Deus, oramus
 immensam clementiam tuam, ut hanc chor-
 dam (*vel* has chordas) benedicere † et sanc-
 tificare † digneris, ut quicumque sub invo-
 catione S. Francisci ea cinctus fuerit (*vel*
 cincti fuerint), et misericordiam tuam implo-
 raverit (*vel* imploraverint) veniam et indul-
 gentiam tuae sanctae misericordiae consequatur (*vel* consequantur).

Deus qui ut servum redimeres, Filium
 tuum per manus impiorum ligari voluisti,
 benedic, † quaesumus, singulum istum: et
 praesta; ut famulus tuus, qui (*vel* famula tua,
 quae) hoc poenitentiae ligamine praecingitur,
 vinculorum ejusdem Domini Nostri Jesu Christi
 perpetuo memor existat, tuisque semper obse-
 quis alligatum (*vel* alligatam) se esse cogno-
 scat. Per Dominum Nostrum etc. R. Amen.

Hierna besproeid hij het koord met wijwater, en omgord den medebroeder, zeggende:

Accipe chordam B. P. N, Francisci, ut sint lumbi tui praecinctorum, in signum continentiae, et castitatis. In nomine Patris, et Filii † et Spiritus Sancti. R. Amen.

OREMUS.

Deus, qui B. Petro Apostolo tuo, significans qua morte clarificaturus esset Deum, praedixisti ipsum in senectute ab alio fore cingendum; famulum tuum (*vel* famulum tuam), quem (*vel* quam) cingulo nostrae Fraternalitatis praecingimus, tua quaesumus, caritate praecinge, tui nominis salutari metu constringe, et cor ejus alliga tuorum ligamine mandatorum, ut auxilio gratiae liberatus (*vel* liberata) a mundo vinctus (*vel* vincta) servitio, in devotione, quam assumit, usque in finem jugiter perseveret. Qui vivis et regnas in saecula saeculorum. R. Amen.

Zijn er meer personen om het koord te ontvangen, dan gebruikt men het meervoud in plaats van het enkelvoud.

Daarna:

Ego auctoritate qua fungor, et mihi concessa est, recipio te (*vel* vos) et suscipio ad participationem omnium bonorum spiritualium, quae in toto Ordine Seraphici Patris nostri Francisci ex gratia Dei habentur. In nomine Patris et Filii † et Spiritus Sancti. Amen.

Benedictio Dei omnipotentis Patris, et filii † et Spiritus Sancti descendat super te (*vel* vos) et maneat semper. R. Amen.

BLADWIJZER.

	BLADZ.
Aan den lezer	3
Encycliek van Z. H. Leo XIII over den H. Franciscus van Assisië en de verspreiding der Derde Orde.	4
Appostolische Constitutie over den Regel der wereldlijke Derde Orde van den H. Franciscus.	25
Regel van de Derde Orde.	32
Lijst van de aflaten en de voorrechten.	38
Ceremonieel der Derde Orde van den H. Franciscus Gebeden voor de Congregaties of Conferenties, welke elke maand of op andere tijden gehouden worden.	46
Volgorde bij de inkleeding.	56
Volgorde bij de professie.	25
Bijzondere Congregatie of Conferentie der raadsleden.	82
Verkiezingen.	85
Plechtigheid der Visitatie.	88
Voorschriften die men te onderhouden heeft bij het oprichten eener nieuwe Congregatie.	93

Wijze om de Tertiarissen den Pau- selijken zegen te geven.	100
Formulier van den zegen met vollen aflaat voor de wereldlijke Tertiarissen	102
Absolutie in het uur des doods. .	105
Aanhangsel. — Zegening van het. koordje van den H. Franciscus. . .	109

IMPRIMATUR.

— —

Werthæ, 4 Oct. 1883.

Fr. J. TRIX,

Ord. Min.

Min. Prov. Germ. Inf.

DERDE GEDEELTE.

GEZANGEN.

Wijze om de Tertiarissen den Paulselijken zegen te geven.	100
Formulier van den zegen met vollen afluat voor de wereldlijke Tertiarissen	102
Absolutie in het uur des doods. .	105
Aanhangsel. — Zegening van het koordje van den H. Franciscus. . .	109

IMPRIMATUR.

— —

Werthæ, 4 Oct. 1883.

Fr. J. TRIX,

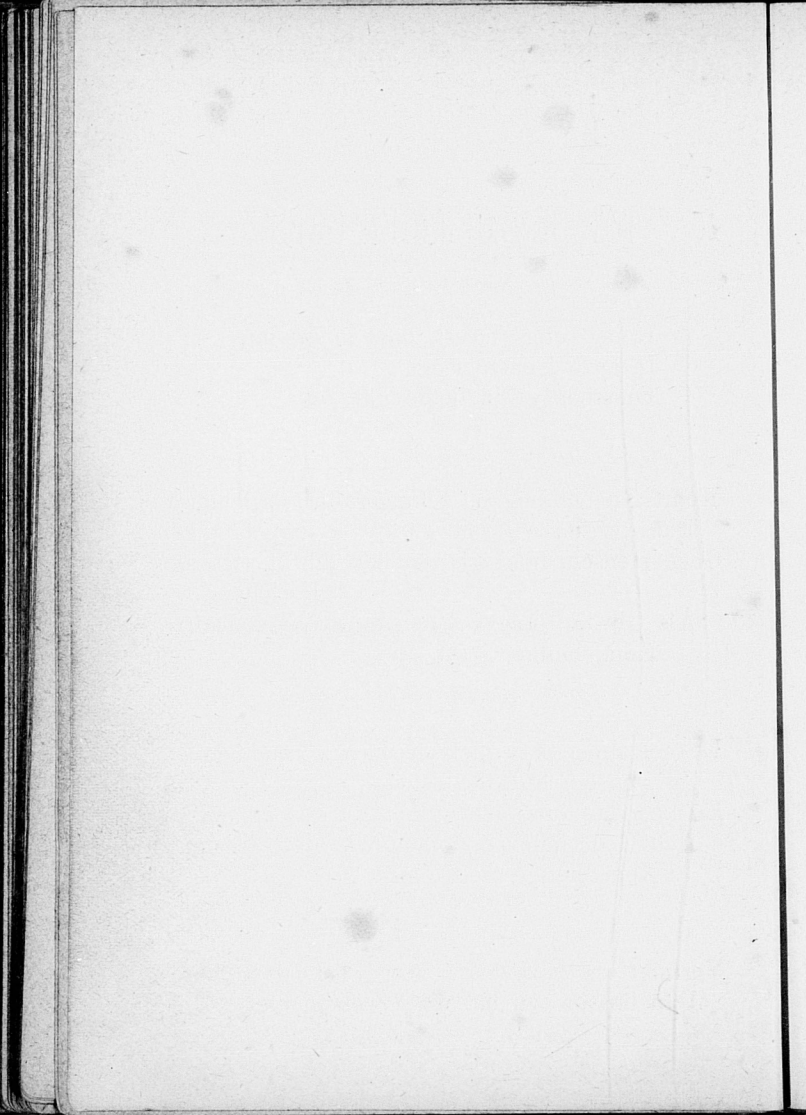
Ord. Min.

Min. Prov. Germ. Inf.

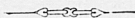

PERDE GEDEELTE.

GEZANGEN.

1. TOT DEN HEILIGEN GEEST.

Kom, heilge Geest, daal in dit uur
In onze harten neêr;
Ontsteek ze in liefdevuur. *bis*

1.

Komt Gij ons oog in 't duister niet verlichten,
Dan dwalen wij van 't ware levenspad;
Geen mensch, hoe wijs dan ook, die niet moest
[zwichten,
Als Gij aan hem Uw licht onttrokken hadt.
Kom, heilge Geest, enz.

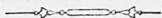
2.

De hel alleen kan niet ons hart vermannen,
Zij riep om hulp de list der wereld aan;
En meer dan duizend strikken zijn gespannen.
Ach God! help ons, opdat wij niet vergaan.
Kom, heilge Geest, enz.

3.

Verlicht ons hart door Uwer wijsheid stralen
Dan missen wij het ware welzijn niet,

Dan nimmer doet de blinde jeugd ons dwalen,
 En de oude dag kent kommer noch verdriet.
 Kom, heilige Geest, enz.

2. VOOR DE H. COMMUNIE.

1.

Mijn gastmaal is bereid,
 'k Wensch feest met u te houwen;
 Vergeet Mijn majesteit
 En nader met vertrouwen.
 Ik wacht met ongeduld;
 Kom, Mijn geliefde, kom;
 Beminnen wij elkaâr
 Als bruid en bruidegom.

2.

O kostelijke disch,
 Waar 't Vleesch en Bloed mijns Heeren
 Der zielen feestmaal is;
 Wie zou u niet begeeren?
 'k Ben arm en hongerig.
 Mijn ziel vergaat van dorst;
 Ach spijs haar, lesch haar toch
 En druk haar aan Uw borst.

Versterk mijn zwak geloof!
 Wat ook de zinnen tuigen,
 'k Blijf voor hun stemme doof;
 'k Moet voor Uw waarheid buigen.
 Mijn God is waarlijk spijs,
 In 't heilig Sacrament:
 O liefde niet bemind,
 O liefde niet gekend!

Welaan, het uur is daar;
 Mijn Bruidegom gaat komen:
 Hij wacht mij op 't altaar,
 De hand vol zegenstroomen.
 Hier ben ik, kom, mijn God!
 Maria, sta mij bij,
 Ontvlam me in liefdevuur!
 O engelen schut mijn zij!

3. *Na de H. Communie.*

De God-Mensch woont in mij:
 Mijn ziel, besef uw waarde,

Aanbid uw Bruidegom,
 Verhef u boven de aarde;
 Keer ganschlijk in u zelf,
 Verzamel hart en geest,
 Dank Jezus, die voor u
 Zoo lieflijk is geweest. } *bis*

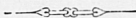
2.

Een God met mij! kan 't zijn?
 Zoo niet 't geloof mij leerde;
 Met mij, die vroeger Hem
 Zoo stout den rug toekeerde!
 O Godheid zonder peil,
 Verheven boven smaad,
 Gij haat den zondaar niet:
 De zonde is 't, die Gij haat } *bis*

3.

Ik bid U needrig aan,
 Vernietigd en verlegen,
 Mijn God, mijn Bruidegom;
 Vervul mij met Uw zegen!
 Gij geeft me Uw eigen zelf,
 Het meerdere, hoe dan
 Is 't mogelijk, dat Uw Hart
 Mij 't mindre weigren kan? } *bis*

Wijk, wereld, zonde, wijk!
 Vergeefs komt gij bekoren;
 Ik had om u helaas!
 Mijn goeden God verloren;
 Doch van deez stonde af aan
 Ben ik voor eeuwigheid
 Geheel en onverdeeld } *bis*
 Aan Jezus toegewijd.

4. KERSTLIED.

1.

O heldre nacht, die ver de schoonste dagen
 In hoogen roem en luister overstraalt;
 O schoone nacht, waarin én rein behagen } *bis*
 Én zoete vreugd in onze harten daalt.

2.

Een Moedermaagd, uit Juda's stam verkoren,
 Vereert ons met een Goddelijken schat;
 Gods eeuwig Woord, uit haar als mensch)
 [geboren, } *bis*
 Verschijnt voor ons in Davids oude stad. }

3.

O Israël met uwe nageslachten,
 Staak uw gezucht; o Jacobs telg, schep moed;
 De Heiland, dien uw vaadren lang
 [verwachten, } *bis*
 Is opgestaan uit Jesses edel bloed.

4.

Maar neen, de held, tot koning ons geschonken,
 Is niet vergund aan Jacobs zaad alleen;
 Zoover als ooit de zon en sterren blonken,
 Wordt haast Zijn rijk aan ieder volk } *bis*
 [gemeen.

5.

O Vredevorst, o Koning aller vorsten!
 Dat Satans rijk voor Uw vermogen zwicht!
 O Heiland, laat ons hart niet langer dorsten } *bis*
 Naar 't zoet genot van Uw genadelicht.

6,

O ja, Gods Zoon, doe de oude boosheid wijken
 Voor godsdienst en voor ware zaligheid:
 Dus staat Uw rijk tot heil van alle rijken } *bis*
 En groeit en bloeit en praalt in eeuwig-
 [heid.

5.

KERSTLIED.

1.

Herders! hoe, ontwaakt gij niet?
 Wat is op dit uur geschied?
 Eene stem van hemelingen
 Klonk door de ongemeten kringen:
     Gloria! Gloria!
 O wat wonder mag deez nacht
 Op den aardbol zijn volbracht!
 Want een vreugdespellend' glans
 Straalde van den hemeltrans.

2.

Ach! ik hoorde een englenstem,
 Zij riep ons naar Bethlehem:
 Van een Maagd, door God verkoren,
 Is daar 't heilig Kind geboren.
     Gloria! Gloria!
 O, de Schepper van 't heelal
 Ligt daar in een beestenstal;
 Laat ons spoeden naar dat Kind,
 Toonen dat ons hart Het mint.

3.

Wat geschenken neem ik meê?
 Denk toch aan geen offervee;

Gij moet een goed hart opdragen,
Dit kan 't Godlijk Kind behagen.

Gloria! Gloria!

Ach, welk offer is te groot
Voor dat Kind, dat God ons bood!
Komt laat ons te zamen gaan,
Biddend voor Zijn wiegje staan.

4.

Welkom, Kindje, wees gegroet,
Daar Ge Uw liefde ons blijken doet:
Welkom, dierbaar Kind, in 't leven,
Mogen we U ons harten geven!

Godlijk Kind, dat ons mint,
Voor ons vloeit Uw eerste traan,
Neem onz' harten gunstig aan,
Voor Uw krib, o Opperheer,
Leggen wij deez giften neer.

5.

Lieve Moeder van dit Wicht,
Dat in 't arme wiegje ligt,
Boven allen uitgelezen,

Moest gij Jezus' Moeder wezen:

Zuivere Maagd, Moedermaagd!
Als ge, in liefd'gevoel verrukt,
't Lieve Kind aan 't harte drukt,
Bied Het dan de harten aan,
Die voor u en Jezus slaan.

6. DE ZOETE NAAM JEZUS.

1.

O Naam, o zoete Naam van Jezus,
 Die boven alle namen is;
 O Naam, o zoete Naam van Jezus,
 Verlosser in beteekenis;
     Laat ons U prijzen
     En eer bewijzen
 Als kindren van den Serafijn,
     Die U vereerde,
     Van ons begeerde,
 Vol ijver voor Uw eer te zijn. *bis*

2.

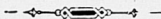
O Naam, dien de engel Gods verkondde,
 Voordat het Woord op aarde kwam;
 O Naam, tot boete van de zonde
 Gegeven aan het Godlijk Lam,
     Dat ons besproeide
     Met bloed, dat vloeide
 Alreeds uit Zijn Besnijd'nis wond
     Tot een zoo kracht'ge,
     Tot een zoo macht'ge
 Bezegeling van 't Nieuw Verbond. *bis*

3.

O Naam, die alle knie doet buigen,
 En boven, op en onder de aard;
 O Naam, wien allen dank betuigen,
 Die voor het leven zijn gespaard;
     O dat de helle,
     Van schrik ontstelle!
 Gij drijft den duivel op de vlucht,
     Voor al wie strijden,
     Voor al wie lijden,
 Als hart of mond slechts *Jezus* zucht. *bis*

4.

O Naam, zoo hoog geroemd, geprezen
 Door God in Zijn geschreven woord,
 O Naam, o wil met ons steeds wezen,
 Als onze vijand ons bekoort;
     Help ons in 't leven
     Naar deugden streven,
 En heilig ons in dezen tijd,
     Om bij ons sterven
     Den hemel te erven.
 Aan U zij lof in eeuwigheid. *bis*

7. *Ter eere van Jezus' Goddelijk Hart.*

1.

De roode roos van Jezus' hartewonde,
 In geur en kleur verrukkelijk en schoon;
 Zij roept ons toe: O kindren, vlucht de zonde,
 En zoekt uw heil in Jezus' liefdewoon. *bis*

2.

De doornenkrans, zoo bloedig afgeteekend
 Om 't open Hart van Christus, onzen Heer,
 Hij noodigt ons zoo goddelijk welsprekend:
 Geef Hem uw hart met heel zijn liefde weer.
[bis]

3.

Het gloeiend vuur, dat oprijst langs de wonden
 Van 't Godlijk Hart, en in zijn volsten gloed
 Om 'theilig hout des kruises staat te branden,
 Doorvlamt met kracht het allerkoudst gemoed.
[bis]

4.

O Jezus lief, aan 't kruishout weggezonden
 Als in een zee van eindelooze smart,
 Verwarm ons steeds door Uwe liefdevonken,
 En sta ons toe te wonen in Uw Hart. *bis*

8. BIJ HET BEELD VAN HET H. HART VAN JEZUS.

1.

O hoe liefderijk en teeder
 Ziet dat beeld van 't Heilig Hart
 Van mijn Jezus op mij neder;
 In dien blik wat liefde en smart.
 Zacht schijnt wel die mond te klagen:
 Ach, Mijn liefde wordt miskend;
 Wederliefde wil Hij vragen,
 Cog en Hart naar mij gewend. *bis*

2.

Ziet hoe gloriestralen glanzen
 Om dat Hart in gouden gloed;
 Wreede doornen Het omkransen,
 Roodgekleurd in 't Godlijk Bloed;
 Ziet dat reddend kruishout, boven
 Op het vlammend Hart geplant,
 In de vlam, door niets te dooven,
 Van Zijn fellen liefdebrand. *bis*

3.

Uit die breede wond ter zijde
 Druipt de laatste druppel bloed;
 O, dat aller hart zich wijde

Aan Uw Hart, o Jezus zoet!
 Ach, mij dunkt, ik hoor U spreken:
 Zie Mijn Hart, dat zoo bemint,
 En toch, hoe Ik moge smeeken,
 Veel te weinig liefde wint. *bis*

4.

Godlijk Hart, vol liefde en smarte,
 Ik begrijp wat Gij begeert:
 Ik zal ijvren, dat Uw Harte
 Word' gekend, bemind, geëerd.
 Harten ga ik voor U winnen,
 IJvren voor Uw liefde en eer:
 Mochten allen U beminnen,
 U vereeren meer en meer. *bis*

9. MARIA, O VERGEET ONS NIET.

1.

O zaalge Moeder van den Heer,
 Zie gunstig op uw kindren neer;
 Maria, Maria, Maria, o vergeet ons niet;
 Maria, o vergeet ons niet;
 Maria, Maria, Maria, o vergeet ons niet.
 Wanneer wij biddend naar omhoog
 Tot u verheffen 't smeekend oog,

Maria, Maria, Maria, o vergeet ons niet;
 Maria, o vergeet ons niet, vergeet ons niet,
   vergeet ons niet;
 Maria, o vergeet ons niet, vergeet ons niet,
   vergeet ons niet.

2.

Wanneer de tegenspoed ons kwelt,
 Wanneer de droefheid ons ontstelt,
 Maria, enz.
 Wanneer de duivel ons bekoort,
 Door zonestorm onz' zielrust stoort,
 Maria, enz.

3.

Wanneer ge in ons de zucht naar de aard
 En 't schijnschoon, wat ze biedt, ontwaart,
 Maria, enz.
 Wanneer het vleesch tot wellust leidt
 En tot 't verlies der zuiverheid,
 Maria, enz.

4.

Wanneer de godsvrucht ons begeeft,
 Ons hart niet meer naar deugden streeft,
 Maria, enz.
 Wanneer uw liefde 't mensdom streelt,
 Uw milde hand genaden geeft,
 Maria, enz.

Wanneer het leven ons verlaat,
 Wanneer het uur des scheidens slaat,
 Maria, enz.

Wanneer gij tot uw lieven Zoon
 Voor de uwen vraagt om 't eeuwig loon,
 Maria, enz.

10. Vreugde van Maria's Hart.

1.

Gij slaapt nu, mijn Jezus,
 Mijn Kind en mijn God!
 Gij slaapt, en ik sterve
 Van moedergenot!
 Ave, ave, ave, Maria. *bis*

2.

Uw blozend gezichtje
 Vervoert mij zoozeer,
 Dat ik als van liefde
 Verkwijn en verteer.
 Ave, enz.

3.

't Ontwaakt nu en opent
Zijn oogjes zoo zacht,
En staart dan zoo minzaam
Naar moeder en licht.
Ave, enz.

4.

O fonkelende oogen,
O lachende mond,
Gij slaat van de liefde
Nog dieper de wond!
Ave, enz.

5.

Mijn ziel, hoe, gij gloeit niet
Voor Moeder en Zoon?
Gij ziet dan hardvochtig
Dat schouwspel zoo schoon?
Ave, enz.

6.

Wat toeft ge? De schoonheid
Der aard is slechts schijn;
Beslis nu, uw liefde
Voor wien zal zij zijn?
Ave, enz.

Voor U, o mijn Jezus!
 Maria, voor u!
 Ja, Gij hebt verwonnen,
 Bezit mij dan nu.
 Ave, enz.

Ja, 't Kind en de Moeder
 De Moeder en 't Kind,
 De roos en de lelie
 Moest beide bemind!
 Ave, enz.

Ik vraag hier op aarde
 Geen schatten, geen kroon,
 U minnen is alles,
 U minnen mijn loon!
 Ave, enz.

11. SALVE REGINA.

Wees, eedle Koningin, gegroet,
 O Maria!

Gij, die zoo machtig zijt en goed,
 O Maria!
 Jubelt, gij Cherubijn,
 Looft haar, gij Serafijn!
 Groet uw hooge Koningin.
 Salve, salve, salve Regina!

2.

O Moeder, vol barmhartigheid,
 O Maria!
 Die mensch en engel steeds verblijdt,
 O Maria!
 Jubelt, enz.

3.

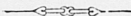
Tot u, die ons zoo teeder mint,
 O Maria!
 Wendt zich het arme Eva's kind,
 O Maria!
 Jubelt, enz.

4.

Verkrijg voor ons bij Godes troon,
 O Maria!
 Vergiffenis van uwen Zoon,
 O Maria!
 Jubelt, enz.

SmEEK, dat wij ook na dezen tijd,
 O Maria!
 Eens Jezus zien in heerlijkheid,
 O Maria!
 Jubelt, enz.

12. AAN O. L. V. VAN HET H. HART.

1.

O schittrende sterre,
 Ons lichtend van verre,
 In 't treuroord van smart;
 O Maagd, t' allen stonde
 Gevrijwaard van zonde,
 O Onz' Lieve Vrouwe van 't Heilige Hart!
 O Moeder, hoe praalt gij,
 O Moeder, hoe straalt gij
 In de eeuwige woon!
 Wat schittrende glansen
 Omringen, omkransen
 U, onz' Lieve Vrouwe van 't Hart van uw Zoon!

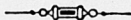
2.

Wat liefde, wat zoetheid,
 Wat minlijke goedheid

Straalt, Maagd, van uw troon!
 Wat vloeit er een zegen,
 Uw kinderen tegen,
 O schattenbewaarster van 't Hart van uw Zoon!
 In zonden verzonken,
 In boeien geklonken
 Door satans geweld,
 Is al ons betrouwen,
 O schoonste der vrouwen,
 In uw macht op 't Heilige Harte gesteld.

3.

Blijf immer ons sterken
 In bidden en werken
 Voor 't Hart van uw Zoon;
 Kom eenmaal ons halen
 In de eeuwige zalen,
 Om eeuwig te juublen, o Maagd, voor uw troon.
 Laat ons dan aanschouwen,
 O schoonste der vrouwen,
 Uw Zoons Heilig Hart;
 En eeuwig met de engelen
 Ons dankakkoord mengen:
 „Gegroet, onze Vrouwe van 't Heilige Hart!”

13. VOOR MARIA'S ALTAAR.

1.

Maria's beeld, te midden
 Van vroolijk schittrend licht,
 Noodt ons te komen bidden
 Bij 't altaar, haar gesticht.
 Kom laat ons tot haar ijlen,
 Een kleine poos daar wijlen.
 Maria, Maria, Moeder zegen ons!

2.

Wij vallen u te voeten,
 Neem ons genadig aan;
 Ontvang eerst onze groeten,
 Voordat wij huiswaarts gaan;
 Dan gaan wij blij te moede,
 Vertrouwend op uw hoede.
 Maria, enz.

3.

U wijden we onze harten
 Voor 't goede, dat ge ons doet;
 In blijdschap en in smarten,
 In voor- en tegenspoed
 Steeds willen we u vereeren
 En uwen roem vermeeren.
 Maria, enz.

Stort met uw moederhanden
 Uw zegen op ons neer;
 Verbreek des zondaars banden,
 En breng tot God hem weer.
 Dan ziet ge ons morgen weder,
 O Moeder, goed en teeder.
 Maria, enz.

14. DE SMARTVOLLE MOEDER.

1.

Er vloeide langs den kruisstem,
 Uit Jezus' open zij,
 Een overvloed van leven,
 Een hemelsche artsennij;
 En aan den voet des kruises,
 Uit eindeloze smart,
 Ontsprong een bron van tranen
 Aan Moeders schreiend hart.

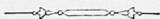
2.

Zij stroomden beide samen
 Tot eenen kostbren vloed,
 Maria's zilvren tranen

En Jezus' purper bloed;
 Mijn ziel wil zich verliezen
 In deze zee van smart,
 Die gutste uit Jezus' wonde,
 Die welde uit Moeders hart.

3.

Ik kniel berouwvol neder
 Voor 't kruishout van mijn Heer,
 En kus met Magdalena
 Zijn wonden keer op keer,
 En schrijf Zijn bittere pijnen
 En ook mijn Moeders smart,
 Vol dankbre kinderliefde,
 In mijn vermorzeld hart.

15. © *Jozef, voedstervader.*

1.

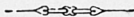
O Jozef, voedstervader
 Van Jezus, onzen Heer,
 Eens knieldet gij vol blijdschap
 Bij 't arme kribje neêr.
 Als gij de traantjes droogdet,
 Door 't Godlijk Kind geschreid,
 Dan stroomde er door uw ziele
 Een zee van zaligheid. *bis*

2.

Gij mocht als bruid begroeten
 Der heemlen Koningin,
 O steun en trouwe leidsman
 Van 't heilig huisgezin.
 Zij eerden u te zamen,
 Maria en haar Zoon,
 En beider dankbre liefde
 Vlocht u een eerekroon. *bis*

3.

O heilge Voedstervader
 En kuische Bruidegom;
 Wij zingen uwe glorie
 In Jezus' heiligdom.
 Zie uit des hemels zalen,
 Op Sint Franciscus' kroost;
 Bij leven en bij sterven,
 Wees onze hulp en troost. *bis*

16. **WEES GEGROET, O JOZEF.**

1.

Wees gegroet, o Jozef, voedstervader
 Van Maria's lief en Godlijk Kind!
 Na uw bruid was niemand Gode nader,
 Werd ook niemand zoo door Hem bemind. *bis.*

2.

Wees gegroet, o Bruidegom der Moeder,
Die door Jezus ons het leven schonk!
Waart gij haar op aard een trouwe hoeder,
Gansch haar hart was u één liefdevonk. *bis.*

3.

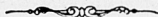
Wees gegroet, vermogende Beschermmer,
Van de Kerk, op Petrus' rots gesticht!
Bid, o bid, dat de Allerhoogste Ontfermer
Vol genâ haar zwaren strijd verlicht'. *bis.*

4.

Wees gegroet, Patroon in stervensstonde!
Bij uw dood stond Jezus u ter zij;
Weer de hel van onze stervenssponde,
In het uur des doods sta ons dan bij. *bis.*

5.

Wees gegroet, o Jozef, die door de orden
Van Franciscus altijd werd gegroet!
Mogen zij uw hulp meer waardig worden,
Dan zijn zij van alle kwaad behoed. *bis.*

17. WIJ GROETEN U, O SERAFIJN.

1.

Wij groeten u, o Serafijn,
 En treden smeekend nader:
 Onschatbare eer, wij noemen u,
 Franciscus, onzen Vader. *bis.*

2.

Is Lucifer om zijnen trots
 Uit 't hemelrijk verdreven;
 Franciscus werd op zijnen troon
 Als Serafijn verheven. *bis.*

3.

De morgenster ligt, lang verbleekt,
 In 't eeuwig duister neder.
 Gods almacht schonk den Serafijn,
 Haar uchtendschittring weder. *bis.*

4.

Ons licht die ster, zoo glorierijk,
 Met eeuwgen glans omgeven:
 Ons straalt dat licht langs 't donker pad
 Van 't ondermaansche leven. *bis.*

5.

En waar de geest der duisternis
 Gods liefde ons wil ontrooven,
 Daar zendt die ster met grooter kracht
 Haar stralen vuurs van boven. *bis.*

6.

Als 't licht der zon, die ons bestraalt,
 Voor immer gaat verdwijnen,
 Dan blijf' die ster in 't doodsuur nog
 Vertrouwend ons beschijnen. *bis.*

7.

En in het land, waar vrede en licht
 En eeuwge blijdschap wonen,
 Daar zal zij ons haar gouden gloed
 En heel haar pracht vertoonen. *bis.*

18. FRANCISCUS EN HET H. HART.

1.

Hemelsch beeld der schoonste liefde,
 Ware Seraf, u doorkliefde
 't Heilig zwaard der liefdesmart; *bis.*

Liefde was uw eenig streven,
 Liefde mocht in u ons geven
 't Evenbeeld van 't Godlijk Hart. *bis.*

2.

Voor het kruisbeeld neergezonken,
 Had uw hart de liefdevonken
 Uit het Godlijk Hart gegaard. *bis.*
 Snellend toen naar dorre streken,
 Gingt gij 't liefdevuur ontsteken
 In het koude hart der aard. *bis.*

3.

Eikenkruinen, korenhalmen,
 Luistrend naar uw liefdepsalmen,
 Bogen bij dit hemelsch lied; *bis.*
 Vogels, visschen stemden mede,
 Voor den zondaar was die bede;
 Hij toch minde Jezus niet. *bis.*

4.

Liefdezou in 's werelds duister,
 Schittrend was uw glans en luister
 In het needrig boetekleed; *bis.*
 Door uw gloed werd 't dorre teeder,
 Duizend zondaars knielden neder,
 Stilden Jezus' liefdekreet. *bis.*

Vader, leer ons 't Harte minnen,
 Koude harten voor Hem winnen,
 Gloeien door uw liefdevuur; *bis.*
 Kom met ons uit Jezus' oogen
 Smarten vegen, tranen drogen,
 Bij Hem waken in dit uur. *bis.*

19. *Franciscus, o Vader.*

WIJZE: *Sur cette colline.*

(Zie No. 10).

1.

Franciscus, o Vader,
 Wat zetelt gij hoog!
 Duld dat ik u nader,
 Met blijdschap in 't oog.
 Ave, ave, o Vader ave. *bis*

2.

Ik hoorde op onze aarde
 Den lof uwer deugd;
 Nu zie ik haar waarde,
 De hemelsche vreugd.
 Ave, enz.

3.

Ik hoorde gewagen
 Van cel en van kluis,
 Van lijden verdragen,
 Van liefde voor 't kruis.
 Ave, enz.

4.

En thans is de woning
 Der englen uw woon,
 't Verblijden belooning,
 Het kruis uwe kroon.
 Ave, enz.

5.

Ik zag u in 't leven
 Vernederd, bespot;
 Thans zijt gij verheven,
 Nu heerscht gij bij God.
 Ave, enz.

6.

Franciscus, zoo heilig,
 Bij God onze tolk,
 Bewaar ons, beveilig
 Ons, bid voor uw volk.
 Ave, enz.

20. O FRANCISCUS, O VADER DER ARMEN.

1.

O Franciscus, o Vader der armen,
 O Franciscus, bid voor ons!
 O Franciscus, o wil u erbarmen,
 Heilge Vader, zegen ons!
 Sla uwe blikken, zoo lieflijk, zoo teeder,
 Op uwe kindren uit 't hemelrijk neder.
 O Franciscus, bid voor ons!
 Heilge Vader, zegen ons!

2.

O Franciscus, in deugden verheven,
 O Franciscus, bid voor ons!
 O Franciscus, o let op ons streven,
 Heilge Vader, zie op ons!
 Help ons èn ons èn de wereld verachten;
 Doe ons de liefde van Jezus betrachten.
 O Franciscus, bid voor ons!
 Heilge Vader, zie op ons!

3.

O Franciscus, verkrijg ons genade,
 O Franciscus, bid voor ons!
 O Franciscus, bewaar ons voor schade,
 Heilge Vader, wees met ons!

Machtige vriend van den hemelschen Vader,
Wees onze helper, beschermer en rader.

O Franciscus, bid voor ons!

Heilige Vader, wees met ons!

21. O Seraf van dit tranendal.

1.

O Seraf van dit tranendal,
In 't eeuwig Serafijnenkoor
Vereenigd met uw God en al,
Leen onze beê een gunstig oor. *bis.*

2.

Wij minnen Hem, die u verhief,
Uit alle kracht van hart en geest;
Wij hebben Jezus' Moeder lief;
Ons hart mint u, naast hen, het meest. *bis.*

3.

Wij volgen u met goeden moed
Op 't doornig pad van boete en deugd;
Wij dragen Jezus' juk, zoo zoet,
En zuchten naar de hemelvreugd. *bis.*

4.

Maar zwakke menschen als wij zijn,
 Verdooft in ons het liefdevuur;
 Ontsteek, ontsteek, o Serafijn,
 De liefde Gods in ons elk uur. *bis.*

5.

Het voorbeeld, dat gij aan ons gaaft,
 Schijnt verre boven onze macht;
 Smeek 't Hart voor ons, dat harten laaft,
 Smeek Het om liefde, moed en kracht. *bis.*

6.

Gij zijt de vriend van Jezus' Hart;
 Hij zelf heeft het geopenbaard;
 Hij gaf u tot patroon in smart
 Aan Margareta op deez' aard. *bis.*

7.

Wij smeeken dan uw bijstand af;
 O bid voor ons in smart en strijd,
 Leid onze schreden tot aan 't graf;
 Wij danken u in eeuwigheid. *bis.*

---

22. FRANCISCUS IS MIJN VADER.

1.

Franciscus is mijn Vader,
Als kind nam hij mij aan;
Ik heb aan hem belofte
Van liefde en trouw gedaan.

2.

Franciscus is mijn Vader,
Ik draag zijn schouderkleed
Met gordel om de lenden,
Getuigen van mijn eed.

3.

Franciscus is mijn Vader,
Hij leidt mij bij de hand,
Verklaart mij Gods geboden,
Verlicht mijn zwak verstand.

4.

Franciscus is mijn Vader,
Hij leert mij 't zingenot
En 's werelds roem versmaden,
Ter liefde en eer van God.

5.

Franciscus is mijn Vader,
 Zijn voorgang in de deugd
 Doet mij de godsvrucht minnen,
 Beoefenen met vreugd.

6.

Franciscus is mijn Vader,
 Ik richt met hem het oog
 Tot heil van alle menschen,
 Ter liefde Gods, omhoog.

7.

Franciscus is mijn Vader,
 Ik wil een serafijn
 Met brandend hart van liefde
 Gelijk mijn Vader zijn.

23. *Franciscus, navolger van Jezus.*

1.

Gods eigen Zoon, gedreven
 Door liefde zonder maat,
 Hij gaf voor ons Zijn leven
 Aan 't kruis in smart en smaad.

22. FRANCISCUS IS MIJN VADER.

1.

Franciscus is mijn Vader,
Als kind nam hij mij aan;
Ik heb aan hem belofte
Van liefde en trouw gedaan.

2.

Franciscus is mijn Vader,
Ik draag zijn schouderkleed
Met gordel om de lenden,
Getuigen van mijn eed.

3.

Franciscus is mijn Vader,
Hij leidt mij bij de hand,
Verklaart mij Gods geboden,
Verlicht mijn zwak verstand.

4.

Franciscus is mijn Vader,
Hij leert mij 't zingenot
En 's werelds roem versmaden,
Ter liefde en eer van God.

5.

Franciscus is mijn Vader,
 Zijn voorgang in de deugd
 Doet mij de godsvrucht minnen,
 Beoefenen met vreugd.

6.

Franciscus is mijn Vader,
 Ik richt met hem het oog
 Tot heil van alle menschen,
 Ter liefde Gods, omhoog.

7.

Franciscus is mijn Vader,
 Ik wil een serafijn
 Met brandend hart van liefde
 Gelijk mijn Vader zijn.

23. *Franciscus, navolger van Jezus.*

1.

Gods eigen Zoon, gedreven
 Door liefde zonder maat,
 Hij gaf voor ons Zijn leven
 Aan 't kruis in smart en smaad.

22. FRANCISCUS IS MIJN VADER.

1.

Franciscus is mijn Vader,
Als kind nam hij mij aan;
Ik heb aan hem belofte
Van liefde en trouw gedaan.

2.

Franciscus is mijn Vader,
Ik draag zijn schouderkleed
Met gordel om de lenden,
Getuigen van mijn eed.

3.

Franciscus is mijn Vader,
Hij leidt mij bij de hand,
Verklaart mij Gods geboden,
Verlicht mijn zwak verstand.

4.

Franciscus is mijn Vader,
Hij leert mij 't zingenot
En 's werelds roem versmaden,
Ter liefde en eer van God.

5.

Franciscus is mijn Vader,
 Zijn voorgang in de deugd
 Doet mij de godsvrucht minnen,
 Beoefenen met vreugd.

6.

Franciscus is mijn Vader,
 Ik richt met hem het oog
 Tot heil van alle menschen,
 Ter liefde Gods, omhoog.

7.

Franciscus is mijn Vader,
 Ik wil een serafijn
 Met brandend hart van liefde
 Gelijk mijn Vader zijn.

23. *Franciscus, navolger van Jezus.*

1.

Gods eigen Zoon, gedreven
 Door liefde zonder maat,
 Hij gaf voor ons Zijn leven
 Aan 't kruis in smart en smaad.

Met een liefdezucht in 't hart
 Nam hij afscheid van dit leven;
 Thans mint hij in eeuwigheid,
 's Hemelsvreugd is hem bereid. } *bis.*

---

25. **O Serafijnsche Vader.**

1.

O Serafijnsche Vader,
 Wij minnen u zoo teer:
 Van uit uw gloriëwoning
 Zie op uw kindren neer.
 Met uw doorboorde handen
 O zegen uwe panden;
 Franciscus, Franciscus, o Vader, zegen ons!

2.

De goedren dezer aarde
 Vertradt gij als het slijk,
 Om 't eeuwig goed te winnen
 In 't hemelsch koningrijk.
 Met uw enz.

3.

De lieftingsdeugd van Jezus,
 De vorstelijke vrouw,

Die Hij op aarde huwde,
Schenkt gij uw hand en trouw.
Met uw enz.

4.

Zij hing om uwe schoudren
Een arme, grove pij,
En sloeg een ruwe koorde
Om uw verstorven zij.
Met uw enz.

5.

Zij wees u op de kribbe
In d' armen beestenstal,
Op Jezus aan Zijn kruishout
Met wonden zonder tal.
Met uw enz,

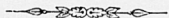
6.

Daar strekte Jezus teeder
Zijne armen naar haar uit,
En schonk ook u, Franciscus,
Zijne armoe tot uw bruid.
Met uw enz.

7.

Leer ons, o dierbre Vader,
Verheven Serafijn,

Ons hart aan de aarde onthechten,
 En gansch aan Jezus zijn.
 Geef, dat wij Hem beminnen
 En kruisen onze zinnen.
 Franciscus, Franciscus, o Vader, zegen ons.

26. H. ANTONIUS, BID VOOR MIJ.

1.

Heilge minnaar van den Heer,
 Laat ons om uw zetel dringen,
 Laat uw dienaars u ter eer
 Voor uw beeld een lofied zingen.
 O wij smeeken luid en blij:
 Heilge Antonius bid voor mij!

2.

Rein, onschuldig was uw jeugd,
 Lissabon kon het verkonden;
 Uwe ziel, versierd met deugd,
 Prijzen thans ons aller monden.
 O wij smeeken enz.

3.

Gij bemindet Jezus teêr,
 Jezus' liefde mocht gij winnen;

Maak dat wij ook meer en meer
Uwen Jezus hartlijk minnen.

O wij smeeken enz.

4.

Ziet, met welke liefde gij
't Kindje Jezus in uw armen
Mocht aanschouwen van nabij;
Laat zich Jezus ons erbarmen!

O wij smeeken enz.

5.

Voor uw beeld hier neergekniel
Op den schoonen dag van heden,
Storten wij, met hoop beziel,
Voor uw troon de vuurge beden.

O wij smeeken enz.

6.

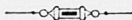
Breng ons hulp in allen nood;
Wil ons steeds een vader wezen;
Help vooral ons in den dood,
Als wij voor Gods oordeel vreezen.

O wij smeeken enz.

7.

O, als kindren bidden wij,
Dat wij, na een Christlijk leven,

Eeuwig deelen aan uw zij
 In de glorie, u gegeven.
 O wij smeeken enz.

27. De H. Antonius van Padua.

1.

Den rozengard der heilgen,
 Door 's Serafs zorg geplant,
 Siert eene roos, zijn glorie
 In 't hemelsch vaderland.
 Op d' ademtocht der liefde
 Draagt zij haar geuren voort;
 De rijkdom harer kleuren
 Heeft ieders oog bekoord. } *bis.*

2.

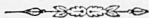
Gepurperd in den bloedstroom,
 Die vloeit uit Jezus' Hart,
 Stilt zij door honigdruppelen
 En ziels- en lichaamssmart;
 Wie is toch wel die Heilge,
 Omgord met hooger kracht,
 Die tranen weet te drogen, } *bis.*
 Die zooveel leed verzacht?

3.

Zijn beeltenis, zoo vriendlijk,
 Met 't kindje, dat hem streelt,
 En 't Godlijk oog doet schitteren
 In 't zuiver evenbeeld:
 't Is waarlijk een verschijning,
 Die 't hart met troost vervult,
 Den duistren nacht des lijdens }
 In hemelsch daglicht hult. } *bis.*

4.

De Christen heeft in rampen
 Bij hem zijn hulp gezocht,
 En roemt verheugd de wondren,
 Die de Almacht door hem wrocht.
 Dien man vol medelijden,
 Op zijnen glorietroon,
 Antonius geheeten, }
 Zij aller eerbetoon. } *bis.*

28. ANTONIUS, ZOO MACHTIG.

1.

Gij waart Franciscus waardig,
 In ootmoed hem gelijk,

Nu juicht ge, als hij verheerlijkt,
 In Jezus' koningrijk.
 Antonius, zoo machtig,
 O hoor ons dankbaar lied; } *bis.*
 Gezeteld in Gods glorie,
 Vergeet uw kindren niet.

2.

Gij zocht om Jezus' liefde,
 Als de arme Serafijn,
 In armoe hier te leven,
 Om eeuwig rijk te zijn.
 Antonius, enz.

3.

Hier schitterde in uw ziele
 De zuivre lelieglans;
 En vormt thans om uw voorhoofd
 Den schoonsten gloriekrans.
 Antonius, enz.

4.

Daar daalde uit 's Hemels woning
 In 't midden van den nacht
 De zoete lieve Vrouwe,
 Die 's werelds Licht ons bracht.
 Antonius, enz.

5.

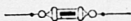
Zij droeg aan 't moederharte
Het Kind van Bethlehem,
En groette u eindloos minzaam
Met wonderzoete stem.
Antonius, enz.

6.

En Jezus, Hij, de oneindge,
De onmeetbre Hemelheer,
Zette als liefvallig Kindje
Zich op uwe armen neer.
Antonius, enz.

7.

O help ons Jezus volgen
In blijdschap en in smart,
Opdat ook wij eens rusten
Aan Zijn beminlijk Hart.
Antonius, enz.

29. ANTONIUS VAN PADUA.

Antonius van Padua,
Zoo heilig en zoo goed;
Wij loven God, die door uw hand
Zoovele wondren doet.

1.

Geen geur en kleur van bloemen is
Zoo aangenaam en fijn,
Als voor een ziel, die God bemint,
Uw schoone deugden zijn.
Antonius enz.

2.

De liefde Gods en Godes eer
Bewogen uwe tong,
Waardoor berouw en zaalge vrees
In alle harten drong.
Antonius enz.

3.

Gij waart een schild en zijt het nog
Voor de onschuld in gevaar;
Al wie u bidt wordt uwe hulp
In elken nood gewaar.
Antonius enz.

4.

Antonius, gij menschenvriend,
 En vriend van God den Heer,
 Wij smeeken u met vurigheid:
 Zie gunstig op ons neer.
 Antonius enz.

5.

Al komen wij ook telkens weer
 Voor vijand, of voor vriend,
 Of voor ons zelv', toon dat men u
 Niet vruchtloos eert en dient.
 Antonius enz.

30. ONTVANG, O LUDOVICUS.

 1.

Ontvang, o Ludovicus,
 Verheven schutspatroom,
 De hulde, u toegezongen
 In dankbren jubeltoon.
 Wij eeren 't vorstlijk purper,
 Dat van uw schoudren daalt,
 En in den volsten luister
 Van vorstendeugden straalt.

2.

Doch onder 't kunstig weefsel
 Van 't koninklijk gewaad
 Droegt gij een kleed, dat hooger
 Bij God in eere staat;
 Al sierde 't geen borduursel
 Van goud en diamant,
 Dat kleed ontving zijn waarde
 Uit Sint Franciscus' hand.

3.

Hij zelf, der armen Vader,
 Bezat geen vorstendom,
 Toch was hij waarlijk koning
 En vorstlijk bruidegom;
 De bruid, die hem verrijkte,
 Ten koningstroon verhief,
 't Was de armoê van zijn Jezus,
 Den Godmensch, eindloos lief.

4.

Hij schonk ook Ludovicus
 Bij al zijn majesteit
 Den koninklijken mantel
 Van Christus' needrigheid.
 En Frankrijks grootste koning,
 Franciscus trouwe zoon,
 Hij spotte met de wereld,
 En droeg dat kleed ten troon.

O koninklijke broeder,
 Ons voorgegaan langs 't pad
 Van serafijnsche deugden
 Naar 's hemels vreugdestad ;
 Wij smeeken u ootmoedig,
 O heilige Lodewijk,
 Geleid Franciscus' kindren
 Naar 't hemelsch koninkrijk.

31. DE H. ELISABETH VAN HONGARIJE.

1.

Elisabeth, Elisabeth,
 Dat ik u heden groete,
 U, koningsdochter, Godes kind,
 U, schoone, teedre, zoete!
 Gij zijt des ootmoeds lieflijk beeld
 En der barmhartigheid.
 Elisabeth, groot is de vreugd,
 Die ons deez groet bereidt. } *bis.*

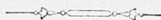
2.

Elisabeth, Elisabeth,
 'k Wil uwe liefde minnen,

Uw voorbeeld volgen en oprecht
 Met de oefening beginnen;
 'k Wil Jezus minnen boven al,
 Mijn evenmensch als mij;
 Elisabeth, 'k vraag u oprecht, } *bis.*
 Dat zoo mijn liefde zij!

3.

Elisabeth, Elisabeth,
 Hoe treffend was uw sterven,
 Toen gij met Jezus opwaarts vloogt,
 En 't Paradijs gingt erven,
 Toen voogden zang en bloemengeur
 U leidden naar uw troon!
 Elisabeth, dit bid ik u: } *bis.*
 Zij ook mijn dood zoo schoon.

32. *Margareta, eedle vrouwe.*

1.

Margareta, eedle vrouwe,
 Toonbeeld van boetvaardigheid,
 Welk een vloed van bittere tranen
 Hebt gij jaren lang geschreid! *bis.*

Wij ook zijn met schuld beladen,
 Vraag van Jezus ons genaden ;
 Dat wij vluchten steeds het kwaad
 Tot ons stervensuur eens slaat. *bis.*

2.

Sinds uw hart voor Jezus brandde
 Door een bovenaardschen gloed,
 Werd uw leven enkel lijden,
 Bleef het kruis uw hoogste goed. *bis.*
 Wij ook enz.

3.

Margareta, hoor ons smeeken ;
 Zuchtend onder 't zwaar gewicht
 Onzer overgroote ellenden
 Is ons oog op u gericht. *bis.*
 Wij ook enz.

4.

O, gij heilge martelaarster
 Van het innigst naberouw,
 Snoer ons hart aan Jezus' Harte
 Door den band van liefde en trouw. *bis.*
 Wij ook enz.

Glorie zij den hoogsten Vader,
 Roem en lof zijn Eengen Zoon,
 En den Geest, die uit Hen voortkomt,
 Eeuwig, eeuwig eerbetoen! *bis.*
 Ach wij zijn met schuld beladen,
 Vraag van Jezus ons genaden:
 Dat wij vluchten steeds het kwaad
 Tot ons stervensuur eens slaat. *bis.*

33. TOT U, O GORKUMS HELDENTAL.

Tot u, o Gorkums heldental,
 Weerklinke luid mijn lofgeschal;
 Tot u, door wie mijn ziel ontgloeit,
 Van dankbren jubel overvloeit.

1.

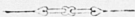
Gedenk ik, hoe ge op onzen grond
 Uwe onverwelkbre kronen wont,
 Dan juich ik bij uw heldenmoed:
 Ook ik ben van uw Neerlandsch bloed.
 Ik juich als ge in den dood niet buigt,
 Maar trouw voor 't Hoofd der Kerk getuigt;
 Dat Pius, die u heilig roemt,
 Ook ons zijn dierbre kindren noemt.
 Tot u, enz.

2.

Ik juich als gij zoo onversaagd
Maria moeder prijst en maagd,
En onze en 's hemels koningin;
Verrukt stemt heel mijn ziel het in.
Maar sterft gij voor 't Geheimenis,
Waar Jezus zelf ons voedsel is,
Dan naamloos is mijn ziel verblijd,
Dat ik het ook met u belijd.
Tot u, enz.

3.

Dat ik met u één God, één Heer,
Eén Geest, één lichaam, doop en leer
In de ééne Moederkerk beken,
En onverdiend haar kind ook ben.
Drie eeuwen vloten sedert heen,
En ons en uw geloof is één:
O voer' het, bij één hoop, één min,
Ook ons uw Kerk der glorie in!
Tot u, enz.

34. Bij het einde der Vergadering.

1.

Wij gaan nu deze plek verlaten,
 Zoo dierbaar aan ons minnend hart,
 Waar wij het aardse gansch vergaten
 Met zijne zorg en bitter smart.
 Wij gaan nu, Vader, weltevreden,
 Wij gaan, Franciscus, welgemoed,
 O wees, dus sluiten wij ons beden,
 Wees hartelijk gegroet, gegroet.

2.

Wij kwamen hier u, Vader, eeren,
 Ons leven spieglen aan uw beeld:
 Wij mochten deugden van u leeren,
 Uw grootheid heeft ons hart gestreeld.
 Wij gaan nu, enz.

3.

Wij leerden 't schuldig vleesch versterven,
 Aan wereld en aan hel weerstaan,
 En eeuwge schatten ons verwerven,
 Door goede werken hier gedaan.
 Wij gaan nu, enz.

4.

Des armen droevig lot verzachten
Ter liefde Gods met woord en daad,
Den geest van arremoe betrachten,
Was uw gebod voor elken staat.
Wij gaan nu, enz.

5.

Den wil te doen der overheden,
Hoedanig zij ook mogen zijn,
Den tijd steeds nuttig te besteden,
Was uwe les voor groot en klein.
Wij gaan nu, enz.

6.

Gij hebt ons Jezus leeren minnen,
Die bloed en leven voor ons gaf,
Deez liefde boven alle zinnen
Beoefnen tot aan 't kille graf.
Wij gaan nu, enz.

7.

Uw kindren willen zich nu wijden
Aan deze plichten, ons geleerd,
Om eens met u ons te verblijden
In 't rijk, waar gij met God regeert.
Wij gaan nu, enz.

VENI CREATOR.

1.

Veni, Creator Spiritus,
Mentes tuorum visita,
Imple superna gratia
Quae tu creasti pectora.

2.

Qui diceris Paraclitus,
Altissimi donum Dei,
Fons vivus, ignis, charitas,
Et spiritalis unctio.

3.

Tu septiformis munere,
Digitus paternae dexteræ,
Tu rite promissum Patris,
Sermone ditans guttura.

4.

Accende lumen sensibus,
Infunde amorem cordibus,
Infirma nostri corporis
Virtute firmans perpeti.

5.

Hostem repellas ongius,
Pacemque dones protinus;
Ductore sic te praevio
Vitemus omne noxium.

VENI CREATOR.

1.

Kom, Schepper, kom, o Heilge Geest,
Bezoek de zielen, U gewijd.
Vervul de harten met genâ,
Die Gij ten Schepper zijt geweest.

2.

Gij, die als Trooster hoog geroemd,
Een' gaaf des Allerhoogsten Gods,
Een' levensbron, en liefde, en vuur,
Den geest een' zalving wordt genoemd.

3.

Die door Uw zeven gaven prijkt,
Gij, vinger van Gods rechterhand,
Des Vaders mild beloofde gaaf,
Die tongen met de spraak verrijkt.

4.

Ontsteek in onzen geest Uw licht,
Stort in ons hart Uw liefdegloed,
Versterk de zwakte van ons vleesch
Met eene kracht, die nimmer zwicht.

5.

Verdrijf den vijand ver, en laat
Terstond als gave Uw' vrede na,
Opdat wij, zoo door U geleid,
Voor immer mijden al, wat schaadt.

6.

Per Te sciamus da Patrem
 Noscamus atque Filium;
 Teque utriusque Spiritum
 Credamus omni tempore.

7.

Deo Patri sit gloria,
 Ejusque soli Filio
 Cum Spiritu Paraclito
 Nunc et per omne saeculum. Amen.

7.

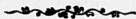
Deo Patri sit gloria,
 Et Filio qui a mortuis
 Surrexit, ac Paraclito
 In saeculorum saecula. Amen.

v. Emitte Spiritum tuum, et creabuntur.

r. Et renovabis faciem terrae.

OREMUS.

Deus qui corda fidelium Sancti Spiritus illustratione
 docuisti; da nobis in eodem Spiritu recta sapere et de
 Ejus semper consolatione gaudere. Per Christum Do-
 minum nostrum. Amen.

6.

Maak, dat door ons steeds zij gekend
 De Vader en Zijn eenge Zoon;
 En dat we in U als beider Geest
 Gelooven, tot de tijd volendt,

7.

Des Vaders glorie zij verbreid,
 Des 's Vaders eengeboren Zoons,
 Des Geestes, die vertroosting schenkt,
 In aller eeuwen eeuwigheid. Amen.

7.

Des Vaders glorie zij verbreid;
 Des Zoons, die opstond van den dood;
 Des Geestes, die vertroosting schenkt,
 In aller eeuwen eeuwigheid. Amen.

v. Zend Uwen Geest uit en zij zullen herschapen worden.

r. En Gij zult het aanschijn der aarde hernieuwen.

LATEN WIJ BIDDEN.

O God, die de harten der geloovigen door de verlichting van den Heiligen Geest hebt onderwezen geef, dat wij in dienzelfden Geest de ware vrijheid erlangen en ons altijd over Zijne vertroosting verblijden. Door Christus onzen Heer. Amen.

TE DEUM.

Te Deum laudamus; Te
Dominum confitemur.

Te aeternum Patrem omnis
terra veneratur.

Tibi omnes angeli, Tibi caeli
et universae potestates.

Tibi cherubim et seraphim
incessabili voce procla-
mant:

Sanctus,

Sanctus,

Sanctus Dominus, Deus Sa-
baoth.

Pleni sunt caeli et terra ma-
jestatis gloriae tuae.

Te gloriosus apostolorum
chorus.

Te prophetarum laudabilis
numerus.

Te .martyrum candidatus
laudat exercitus.

Te per orbem terrarum sanc-
ta confitetur Ecclesia.

Patrem immensae Majestatis.

Venerandum tuum verum
et unicum Filium.

U, o God, loven wij: U, o
Heer, prijzen wij.

U, eeuwige Vader, vereert
de gansche aarde.

U loven alle engelen, U alle
hemelen en alle machten.

U roepen de cherubijnen en
serafijnen zonder ophou-
den toe:

Heilig,

Heilig,

Heilig de Heer, God der
heirscharen.

Hemel en aarde zijn vol van
de heerlijkheid Uwer ma-
jesteit.

U looft het schitterend koor
der apostelen.

U prijst de lofwaardige
schaar der profeten.

U roemt het luisterrijk heir
der martelaren.

U belijdt de H. Kerk over
geheel de aarde.

Vader der onmetelijke Ma-
jesteit.

En Uwen aanbiddenswaar-
digen waren en eenigen
Zoon.

Sanctum quoque Paraclitum
Spiritus.

Tu rex gloriæ, Christe.

Tu Patris sempiternus es
Filius.

Tu ad liberandum suscep-
tus hominem non hor-
ruisti virginis uterum.

Tu, devicto mortis aculeo,
aperuisti credentibus reg-
na cœlorum.

Tu ad dexteram Dei sedes
in gloria Patris.

Judex crederis esse ven-
turus.

Te ergo quaesimus, Tuis fa-
mulis subveni, quos pre-
tioso sanguine redemisti.

Aeterna fac cum sanctis
Tuis in gloria numerari.

Salvum fac populum Tuum,
Domine, et benedic hae-
reditati Tuae.

Alsmede den H. Geest, den
Vertrooster.

Gij, Christus, zijt de koning
der glorie.

Gij zijt de eeuwige Zoon
des Vaders.

Gij hebt, toen Gij, om ons
te verlossen, de mensch-
heidaannaamt, denschoot
eener maagd niet ge-
schroomd.

Gij hebt, na den prikkel des
doods overwonnen te heb-
ben, den geloovigen het
hemelrijk geopend.

Gij zit aan de rechterhand
Gods in de heerlijkheid
des Vaders.

Wij gelooven, dat Gij als
Rechter zult komen.

*(Bij het volgende vers knielt
men.)*

Daarom bidden wij U, kom
Uwen dienaren te hulp,
die Gij met Uw dierbaar
bloed hebt verlost.

Laat hen allen in de eeu-
wige heerlijkheid onder
Uwe heiligen gesteld wor-
den.

Maak Uw volk zalig, o Heer
en zegen Uw erfdeel

Et rege eos, et extolle illos
usque in aeternum.

Per singulos dies benedicimus Te.

Et laudamus Nomen Tuum
in saeculum et in saeculum
saeculi.

Dignare, Domine, die isto
sine peccato nos custodire.

Miserere nostri, Domine,
miserere nostri.

Fiat misericordia Tua, Domine,
super nos, quemadmodum
speravimus in Te.

In Te, Domine, speravi; non
confundar in aeternum.

En bestuur hen, en verhef
ze tot in eeuwigheid.

Elken dag loven wij U.

En wij prijzen Uwen Naam
in de eeuwigheid der eeuwigheden.

Gewaardig U, o Heer, ons
dezen dag van alle zonden
te bewaren.

Ontferm U onzer, o Heer,
ontferm U onzer.

Doe Uwe barmhartigheid
op ons nederkomen, naar-
mate wij op U vertrouwd
hebben.

Op U, o Heer, heb ik ge-
hoopt; in eeuwigheid zal
ik niet beschaamd worden.

TER EERE VAN HET H. SACRAMENT.

1. O JESU.

Cantor: O Jesu, mi dilecte,
Amabo Te perfecte,
Dum me amoris telo
Transfixeris e coelo.

Cantor: O Jezus, mijn be-
minde, ik zal U op vol-
maakte wijze beminnen,
als Gij mij met een liefde-
schicht van uit den hemel
hebt doorwond.

Chorus: Transfige, ah! trans-
fige me,

O Jesu dilectissime!

Cantor: Jesu, dulcedo cor-
dium,

Fons vivus, lumen mentium,
Excedens omne gaudium

Et omne desiderium.

Chorus: Transfige, etc.

Koor: Doorwond, ach! door-
wond mij, o Jezus, meest
beminde!

Cantor: Jezus, zoetheid der
harten; levende bron, licht
der zielen, boven alle ge-
not en alle verlangen.

Koor: Doorwond, enz.

2. ADORO TE, BENIGNE.

Cantor: Adoro Te, benigne
Jesu, qui sub panis specie
factus cibus es languentis
animae.

Chorus: Dum Te amando
mens deficit, manducando
statim se reficit, et novas
vires ab amore tuo cor
recipit.

Cant: Quid mihi est in coelo,
et a Te quid volui super
terram! Ubi Christus est,
ibi totus amor meus est!

Chorus: Valete ergo, cadauca,
valete!

Valete ergo, cadauca, valete!

Cantor: Ik aanbid U, goede
Jezus, die onder den schijn
van brood de spijs ge-
geworden zijt der kwij-
nende ziel.

Koor: Wanneer de ziel zich
te zwak gevoelt in U te
beminnen, wordt zij ter-
stond gesterkt door U te
nuttigen, en ontvangt het
hart nieuwe krachten van
Uwe liefde.

Cant: Wat heb ik in den
hemel en wat wil ik op
de aarde zonder U! Waar
Christus is, daar is geheel
mijne liefde!

Koor: Vaarwel dan, wat
vergaat, vaarwel!

Vaarwel dan, wat vergaat,
vaarwel!

Cant: Terra mihi sordet,
sordent mihi omnia.

Chorus: In Jesu, Deo meo,
salus mea est, et tota mea
sunt desideria.

Cant: Tot walg is mij de
aarde, alles is mij tot walg.

Koor: In Jezus, mijn God,
is mijn heil, en zijn al
mijne verlangens.

3. SALVE LUX MUNDI.

Cant: Salve lux mundi, Ver-
bum Patris, hostia vera,
viva caro, Deitas integra,
verus homo.

Chorus: Alleluja, alleluja.

Cant: Ave principium nos-
trae creationis; ave pre-
tium nostrae redemptionis.

Chorus: Alleluja, etc.

Cant: Ave viaticum nostrae
peregrinationis; ave so-
latium nostrae expecta-
tionis.

Chorus: Alleluja, etc.

Cant: Wees gegroet, licht
der wereld, Woord des
Vaders, ware offerande,
levend vleesch, onge-
schonden Godheid, wezen-
lijk mensch.

Koor: Alleluja, Alleluja.

Cant: Wees gegroet, oor-
sprong onzer schepping;
wees gegroet, prijs onzer
verlossing.

Koor: Alleluja, enz.

Cant: Wees gegroet, teer-
spijs op onzen pelgrims-
tocht; wees gegroet, troost
in onze verwachting.

Koor: Alleluja, enz.

4. TANTUM ERGO.

Tantum ergo Sacramentum

Veneremur cernui:

Et antiquum documentum

Laat ons zulk Geheim ver-
[eeren.

Neêrgebogen in het stof:

Dat nu de oude beeldspraak
[wijke

Novo cedat ritui;

Praestet fides supplemen-
[tum

Sensuum defectui.

Genitori, Genitoque

Laus et jubilatio,
Salus, honor, virtus quoque,
Sit et benedictio:
Procedenti ab utroque

Compar sit laudatio. Amen.

Voor de nieuwe plechtig-
[heid:

Rein geloof blijve ons be-
[zielen,

Waar het zintuig zich mis-
[leidt.

Aan den Vader, aan den
[Zone

Zij èn lof- èn jubelzang,
Hun zij zegening en eere,
Hun zij alle heil en kracht;
Hem ook, die uit beiden
[voorkomt,

Zij gelijke lof gebracht.
[Amen.

*Na het inkleeden van een Tertiaris wordt gezongen
de volgende psalm:*

PSALMUS 116.

Laudate Dominum, omnes
[Gentes.*

Laudate Eum, Omnes Populi

Quoniam confirmata est su-
per nos misericordia
Ejus:* et veritas Domini
manet *In aeternum.*

Gloria Patri et Filio:* et
Spiritui sancto.

PSALM 116.

Looft den Heer, alle natiën;

Looft hem, alle volkeren.

Want groot is Zijne barm-
hartigheid jegens ons, en
eeuwig duurt de trouw
van den Heer.

Glorie zij den Vader en den
Zoon en den Heiligen
Geest.

Sicut erat in principio, et
nunc, et *semper*: * et in
saecula saeculorum. Amen.

Gelijk het was in het begin,
en nu, en altijd, en in de
eeuwen der eeuwen.

Amen.

*Bij de professie (of bij de vernieuwing der professie)
van een broeder of zuster kan onmiddellijk na het
uitspreken der professie de volgende psalm gezongen
worden:*

PSALMUS 132.

Ecce quam bonum et quam
jucundum: * habitare fra-
tres in Unum.

Sicut unguentum in capite: *
quod descendit in barbam,
barbam Aäron.

Quod descendit in oram
vestimenti Ejus: * sicut
ros Hermon, qui descen-
dit in montem Sion.

Quoniam illic mandavit Do-
minus benedictionem * et
vitam usque in saeculum.

Gloria Patri et Filio: * et
Spiritui sancto.

Sicut erat in principio, et
nunc, et *semper*, * et in
saecula saeculorum. Amen.

PSALM 132.

O hoe goed en hoe aange-
naam is het, als broeders
te zamen wonen.

Het is gelijk aan de zalf,
uitgegoten op het hoofd,
die nedervloeit op den
baard, op den baard van
Aäron.

Die nedervloeit op den boord
van zijn gewaad, het is
gelijk aan den dauw van
Hermon, die nederdaalt
op Sions heuvel.

Want daar gebiedt de Heer
zijnen zegen, en leven tot
in eeuwigheid.

Glorie enz.

Gelijk het was en z.

Antiph. Portio mea, Domine,
sit in terra viventium.

PSALMUS 65.

Jubilate Deo, omnis terra,
psalmum dicite nomini
Ejus! * date gloriam laudi
Ejus.

Dicite Deo, quam terribilia
sunt opera tua *Domine!* *
in multitudine virtutis
tuae mentientur tibi ini-
mici *tui.*

Omnis terra adoret te, et
psallat *tibi:* * psalmum
dicat *nomini tuo.*

Venite, et videte opera *Dei:* *
terribilis in consiliis super
filios hominum.

Qui convertit mare in ari-
dam, in flumine pertran-
sibunt *pede:* * *ibi laetabi-*
mur in ipso.

Qui dominatur in virtute
sua in aeternum, oculi
ejus super gentes *respici-*
unt: * *qui exasperant non*
exaltentur in semetipsis.

Benedicite Gentes Deum,

Antiph. Mijn deel, o Heer,
zij in het land der leven-
den.

PSALM 65.

Juicht Gode toe, heel de
aarde, bezingt Zijnen
naam, verheerlijkt Zijnen
roem!

Zegt tot God: Hoe ontzet-
tend, o Heer, zijn Uwe
werken! Uwe vijanden
huichelen U om de groot-
heid Uwer kracht.

Dat heel de aarde U aan-
bidde, U ter eere zinge,
zinge ter eere van Uwen
naam.

Komt en ziet de daden
Gods, vreeselijk in Zijne
raadsbesluiten over de
kinderen der menschen.

Hij veranderde de zee in
droog land: te voet gingen
zij heen door den stroom;
toen hebben wij ons in
Hem verblijfd.

Hij heerscht door Zijne
macht in eeuwigheid, Zijne
oogen slaan de volkeren
gade: dat de weerspanni-
gen zich niet verheffen!

Looft, o volken, onzen God;

*nostrum: * et auditam fa-
cite vocem laudis ejus,
Qui posuit animam meam
ad vitam: * et non dedit
in commotionem pedes
meos.*

*Quoniam probasti nos Deus:
* igne nos examinasti si-
cut examinatur argentum.
Induxisti nos in laqueum,
posuisti tribulationes in
dorso nostro: * imposuisti
homines super capita no-
stra.*

*Transivimus per ignem et
aquam: * et eduxisti nos
in refrigerium.*

*Introibo in domum tuam
in holocaustis: * reddam
tibi vota mea, quae dis-
tinxerunt labia mea.*

*Et locutum est os meum, *
in tribulatione mea.*

*Holocausta medullata offe-
ram tibi cum incenso
arietum, * offeram tibi bo-
ves cum hircis.*

*Venite, audite, et narrabo,
omnes, qui timetis Deum, *
quanta fecit animae meae.*

en doet hooren de stem
Zijns lofs,
Van Hem, die mij het levén
spaarde, en mijnen voet
niet wankelen liet.

Want Gij hebt ons beproefd,
o God, ons als zilver in
't vuur gelouterd;
Gij hadt ons in den strik
gebracht, een drukkenden
last op onzen rug gelegd,
onder menschenjuk onze
hoofden doen buigen.

Wij gingen door vuur en
water, doch Gij bracht er
ons uit en hebt ons ver-
kwikt.

Met brandoffers zal ik in-
gaan tot Uw huis, de ge-
loften volbrengen, die
mijne lippen U deden,
En die mijn mond heeft
uitgesproken, toen ik in
nood was.

Vette brandoffers zal ik U
brengen met rook van
rammen; runderen zal ik
U offeren en geiten.

Komt, hoort toe, allen gij
godvreezenden, ik wil het
verhalen, wat Hij aan mij
gedaan heeft.

Ad ipsum ore meo clamavi,*
et exaltavi sub *lingua mea*.

Iniquitatem si espexi in
corde *meo*,* non exaudiet
Dominus.

Propterea exaudivit *Deus*,*
et attendit voci deprecationis
meae.

Benedictus *Deus*,* qui non
amovit orationem meam,
et misericordiam *sua*
a me.

Gloria Patri et *Filio** et
Spiritui Sancto.

Sicut erat in principio, et
nunc, et *semper*,* et in
saecula saeculorum.
Amen.

PSALMUS 147.

Lauda Jerusalem *Dominum**
lauda Deum *tuum Sion*.
Quoniam confortavit seras
portarum tuarum:* be-
nedixit filiis *tuis in te*.

Qui posuit fines tuos *pacem**
et adipe frumenti *satiat te*.

Qui emittit eloquium suum

Ik riep tot Hem met mijnen
mond, en verheerlijkte
Hem onder mijne tong.

Hadde ik in mijn hart on-
gerechtigheid gezien, de
Heer zou niet verhoord
hebben.

Daarom heeft Hij mij ver-
hoord, en acht gegeven
op de stem van mijn ge-
smeek.

Gezegend zij God, die mijn
gebed niet heeft afgewe-
zen, en mij Zijne erbar-
ming niet onttrok.

Glorie zij den Vader en den
Zoon en den H. Geest.

Gelijk het was in het begin,
en nu, en altijd, en in
de eeuwen der eeuwen.
Amen.

PSALM 147.

Jeruzalem, prijs den Heer!
Loof, o Sion, uwen God!
Want Hij heeft de grendels
uwer poorten gesterkt,
uwe kinderen binnen u
gezegend.

Hij stelde uwe landpalen in
vrede; en Hij verzadigt u
met de beste tarwe.

Hij zendt Zijn bevel uit op

terrae: * velociter currit sermo ejus.

Qui dat nivem sicut *lanam: * nebulam sicut cinerem spargit.*

Mittit *crystallum suum sicut buccellas: * ante faciem frigoris ejus quis sustinebit?*

Emittet *verbum suum et lique facietea: * flabit spiritus ejus, et fluent aquae.*

Qui annuntiat *verbum suum Jacob: * justitias, et judicia sua Israël.*

Non fecit taliter *omni nationi: * et judicia sua non manifestavit eis.*

Gloria Patri et *Filio, * et Spiritui sancto.*

Sicut erat in principio, et nunc, et *semper, * et in saecula saeculorum. Amen.*

aarde, en ijlings snelt Zijn woord heen.

Hij geeft sneeuw als wolle, strooit nevel uit als asche.

Hij werpt Zijn ijs af bij brokjes; wie kan bestaan voor Zijne koude?

Hij zendt Zijn woord uit, en doet ze smelten; Zijn wind blaast. en de wateren vloeien.

Hij maakt Zijn woord aan Jacob bekend, aan Israël Zijne instellingen en rechten.

Niet zoo deed Hij aan eenig ander volk, en Zijne wetten maakte Hij hun niet bekend.

Glorie zij den Vader, en den Zoon, en den H. Geest.

Gelijk het was in het begin, en nu, en altijd, en in de eeuwen der eeuwen. Amen.

HERDENKING VAN HET STERVENSUUR

VAN DEN

H. Vader Franciscus.

Op den 4ⁿ October scharen zich de broeders en zusters tegen den avond om het altaar of het beeld van den H. Vader, (zoo mogelijk alle met brandende kaarsen) en zingen de volgende antiphoon; daarna wordt de 141ste psalm gezongen, dien hij sterrende gebeden heeft.

ANTIPIHONA.

O Sanctissima anima in cuius transitu coeli cives occurrunt, angelorum chorus exultat, et gloriosa Trinitas invitat dicens: „Mane nobiscum in aeternum.”

PSALMUS 141.

Voce mea ad Dominum clamavi: * voce mea ad Dominum deprecatus sum.

Effundo in conspectu Ejus orationem meam: * et tribulationem meam ante Ipsum pronuntio.

In deficiendo ex me spiritum meum: et Tu cognovisti semitas meas.

ANTIPIHOON.

O Allerheiligste ziel, bij wier verscheiden de hemelbewoners tegemoet snellen, het koor der engelen juicht, en de glorievolle Drievuldigheid uitnoodigend zegt: „Blijf met ons in eeuwigheid.

PSALM 141.

Met mijne stem heb ik tot den Heer geroepen; met mijne stem schreide ik tot den Heer.

Ik stort mijne bede uit voor Zijn aangezicht, en aan Hem klaag ik mijnen nood.

Als mijn geest in mij bezwijkt, dan kent Gij toch mijne wegen.

In via hac qua ambulabam: *
absconderunt laqueum
mihi.

Considerabam ad dexteram
et videbam: * et non erat
qui cognosceret me.

Periit fuga a me: * et non
est qui requirat animam
meam.

Clamavi ad Te, Domine: *
dixi: „Tu es spes mea,
portio mea in terra vi-
ventium.

Intende ad deprecationem
meam: * quia humiliatus
sum nimis.

Libera me a persequentibus
me: * quia confortati sunt
super me.

Educ de custodia animam
meam ad confitendum
Nomini Tuo: * me expec-
tant justi donec retribuas
mihi.

Gloria etc.

Op het pad, dat ik bega,
hebben zij mij een ver-
borgten strik gespannen.

Ik sloeg het oog ter rech-
terhand en zag, maar
niemand kende mij.

Het vluchten is voor mij
verloren, en niemand is
bekommerd om mijn le-
ven.

Heer, tot U heb ik geroepen,
en zeide: „Gij zijt mijne
hoop, mijn deel in het
land der levenden.

Let op mijn smeeken, want
ik ben zeer verdrukt.

Bevrijd mij van mijn ver-
volgers, want zij zijn mach-
tiger dan ik.

Voer mij uit den kerker,
om Uwen Naam te loven;
de vromen wachten af,
dat Gij mij zult vergelden.

Glorie enz.

Wanneer de psalm gezongen is, bidt men geknield vijfmaal „Onze Vader” en „Wees Gegroet” en „Glorie zij den Vader”; onmiddellijk hierna zingt men de volgende antiphoon:

ANTIPHONA.

Salve sancte Pater, patriae
lux, forma Minorum, vir-

ANTIPHON.

Wees gegroet, heilige Va-
der, licht Uws vaderlands,

tutis speculum, recti via,
regula morum; carnis ab
exilio duc nos ad regna
polorum.

- v. Franciscus pauper et
humilis, dives coelum in-
greditur.
r. Hymnis coelestibus ho-
noratur.

OREMUS.

Deus, qui hodierna die ani-
mae beati Patris nostri
Francisci aeternae bea-
titudinis praemia contu-
listi; concede propitius,
ut qui ejus migrationis
memoriam piis affectibus
celebramus, ad ejusdem
beatitudinis praemia fe-
liciter pervenire merea-
mur. Per Dominum nos-
trum Jesum Christum Fi-
lium Tuum, qui Tecum
vivit et regnat in unitate
Spiritus Sancti Deus, per
omnia saecula saeculorum.

R. Amen.

voorbeeld der Minder-
broeders, spiegel der
deugd, weg van het ware,
regel der zeden; voer ons
na deze ballingschap in
het vleesch naar het rijk
der hemelen.

- v. De arme en ootmoedige
Franciscus treedt rijk den
hemel binnen.
r. Met hemelsche lofzangen
wordt hij vereerd.

LATEN WIJ BIDDEN.

O God, die op dezen dag
aan de ziel van onzen
zaligen Vader Franciscus
de belooning der eeuwige
gelukzaligheid hebt ge-
schonken; geef genadig,
dat wij, die de gedachtenis
van zijn sterven met kin-
derlijke gevoelens vieren,
tot de belooning derzelfde
gelukzaligheid gelukkig
mogen geraken. Door on-
zen Heer Jezus Christus
Uwen Zoon, die met U
leeft en heerscht in de
eenheid des H. Geestes,
God door alle eeuwen der
eeuwen.

R. Amen.

v. Dominus vobiscum.
r. Et cum spiritu tuo.

v. De Heer zij met u.
r. En met uwen geest.

Daarna zingt de cantor:

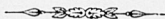
v. Benedicamus Domino.

v. Laten wij den Heer zegenen.

r. Deo gratias.

r. God zij gedankt.

Vervolgens zegent de priester het volk met eene relikwie van den H. Franciscus, welke hij daarna laat vereeren.

STABAT MATER DOLOROSA.

1. Stabat mater dolorosa Juxta crucem lacrymosa, Dum pendebat Filius.	1. Jezus' Moeder, diep be- [wogen, Stond bedrukt naast 't [kruis gebogen, Waar haar dierbaar kind [aan hing;
2. Cujus animam gemen- [tem, Contristatam et dolen- [tem, Pertransivit gladius.	2. Wijl door haar verzuch- [tend harte, Zoo bedroefd en zoo vol [smarte, 't Zevenvoudig slag- [zwaard ging.
3. O quam tristis et afflicta Fuit illa benedicta Mater Unigeniti!	3. o Hoe droevig, hoe vol [rouwe Was die zegenrijke [vrouwe, Moeder van Gods een- [gen zoon!

4. Quae moerebat et dolebat [bat Pia mater, dum videbat Nati poenas inelyti.	4. Goede Moeder, ach, hoe [weent gij, Ach, hoe treurt gij, ach, [hoe steent gij Bij uws liev'lings smaad [en hoon?
5. Quis est homo qui non [fleret, Matrem Christi si vi- [deret In tanto supplicio.	5. Welk een sterv'ling zou [niet treuren, Als hij 't moederhart [verscheuren Ziet, door zulke folte- [ring?
6. Quis non posset contris- [tari, Christi matrem contem- [plari Dolentem cum Filio.	6. Wie kan, zonder mee te [weenen, Christus' Moeder hooren [stenen, Lijdend met haar lieve- [ling?
7. Pro peccatis suae gentis Vidit Jesum in tormentis Et flagellis subditum.	7. Voor de zonden van de zijnen Zag zij Jezus in de pij- [nen Bij de wreede geesel. [straf.
8. Vidit suum dulcem Na- [tum Moriendo desolatum, Dum emisit spiritum.	8. Zag haar lieven Zone [sterven En Hem elken bijstand [derven, Toen Hij God den geest [hergaf.

9. Eja, Mater, fons amoris, Me sentire vim doloris Fac ut tecum lugeam.	9. Geef, o moeder, bron [van liefde, Dat ik voel, wat smart [u griede, Dat ik met u medeklaag.
10. Fac ut ardeat cor meum. In amando Christum [Deum Ut sibi complaceam.	10. Dat mijn hart ontgloeit [van binnen, Door mijn Jezus te be- [minnen, Opdat ik aan Hem be- [haag.
11. Sancta Mater, istud agas: Crucifixi fige plagas Cordi meo valide.	11. Heilige moeder, druk de [wonden Des Gekruisten voor [mijn zonden Diep en dieper in mijn [hart.
12. Tui Nati vulnerati, Tam dignati pro me pati Poenas mecum divide.	12. Wat uw Zone wilde [lijden, Om het mensdorm te [bevrijden, Geef mij deel aan al die [smart.
13. Fac me tecum pie flere, Crucifixo condolere, Donec ego vixero.	13. Geef dat ik met u mag [klagen, Des Gekruisten smarten [dragen, Tot het leven mij ont- [vlucht.

14. Juxta crucem tecum
[stare,
Et me tibi sociare
In planctu desidero.
15. Virgo virginum prae-
[clara,
Mihi jam non sis a mara,
Fac me tecum plangere.
16. Fac, ut portem Christi
[mortem;
Passionis fac consortem,
Et plagas recolere.
17. Fac me plagis vulnerari,
Fac me cruce inebriari
Et cruore Filii.
18. Flammis ne urar suc-
[census,
Per te, Virgo, sim de-
[fensus
In die judicii.
14. Naast het kruishout met
[u weenen,
Mij met u in smart ver-
[eenen
Is mijn teêrste boezem-
[zucht.
15. Maagd der maagden,
[nooit volprezen,
Wil voor mij niet bitter
[wezen,
Doe mij voelen uwe
[smart.
16. Laat mij Christus' kruis-
[dood dragen,
't Lijden deelen al mijn
[dagen,
Grif Zijn wonden in
[mijn hart.
17. Zij me een deel dier
[pijn geschonken,
Make 't kruis mij liefde-
[dronken,
En uws Zones kostbaar
[bloed.
18. Van het eeuwig helle-
[lijden,
Moge uw voorspraak mij
[bevrijden,
Als ik reekning geven
[moet.

19. Christe, cum sit hinc
                                   [exire,
 Da per Matrem me ve-
                                   [nire
 Ad palmam victoriae.

20. Quando corpus morietur,
       Fac, ut animae donetur
       Paradisi gloria.
 Amen.

V. Tuam ipsius animam
 doloris gladius pertransiuit.

R. Ut revelentur ex mul-
 tis cordibus cogitationes.

OREMUS.

Interveniât pro nobis
 quaesumus, Domine Jesu
 Christe, apud Tuam sanctam
 clementiam nunc et in hora
 mortis nostrae beatissima
 virgo Maria, mater Tua,
 ejus sacratissimam ani-
 mam in hora benedictae
 passionis Tuae doloris gla-
 dius pertransiuit. Qui vivis
 et regnas in saecula saecu-

19. Christus, als ik eens
                                   [moet sterven,
 Doe Uw Moeder mij
                                   [verwerven
 Des verwinnaars zege/
                                   [kroon.

20. Is eens 't lichaam zon-
                                   [der leven,
 Wil dan aan mijn ziel
                                   [geven
 's Hemels eeuwge glo-
                                   [riewoon. Amen

V. Het zwaard van droef-
 fenis heeft uwe ziel door-
 boord.

R. Opdat uit vele harten
 de gedachten zich open-
 baren.

LATEN WIJ BIDDEN.

Wij bidden U, o Heer
 Jezus Christus, dat de aller-
 zaligste Maagd Maria, Uwe
 Moeder, wier zalige ziel
 tijdens Uw gezegend lijden
 met het zwaard van droef-
 heid werd doorboord, nu en
 in het uur van onzen dood
 onze voorspreekster moge
 zijn bij Uwe heilige goeder-
 tierenheid. Gij, die leeft en

orum. Amen.

PSALMUS 83.

Quam dilecta tabernacula tua Domine virtutum!* concupiscit et deficit anima mea in atria Domini.

Cor meum et caro mea* exultaverunt in Deum vivum.

Etenim passer invenit sibi domum:* et turtur nidum sibi, ubi ponat pullos suos.

Altaria tua Domine virtutum:* Rex meus et Deus meus.

Beati, qui habitant in domo tua Domine:* in saecula saeculorum laudabunt te.

Beatus vir, cujus est auxilium abs te:* ascensiones in corde suo disposuit, in valle lacrymarum, in loco, quem posuit.

Etenim benedictionem dabit legislator, ibunt de virtute in virtutem:* videbitur

heerscht in de eeuwen der eeuwen. Amen.

PSALM 83.

Hoe liefelijk zijn Uwe tabernakelen, o Heer der heirscharen! Mijne ziel is begeerig en smacht van verlangen naar de voorhoven des Heeren;

Mijn hart en mijn vleesch juichen den levenden God toe.

Zelfs de musch vindt eene woonstede, en de tortel een nest, waar zij hare jongen legt.

Uwe altaren, o Heer der heirscharen, mijn Koning en mijn God!

Gelukkig zijn ze, die wonen in Uw huis, o Heer! zij prijzen U in eeuwigheid.

Gelukkig de mensch, die bij U zijne hulp zoekt; wegen baande hij in zijn hart door het tranendal, naar de plaats, die hij bepaald heeft;

Want de Wetgever zal zegen geven; zij gaan van kracht tot kracht, men zal

Deus deorum in *Sion*.

Domine Deus virtutum
exaudi orationem *meam* :*
auribus percipe *Deus Jacob*.

Protector noster aspice
Deus :* et respice in faciem
christi tui.

Quia melior est dies una
in atriis *tuis* * *super millia*.

Elegi abjectus esse in do-
mo Dei *mei* ,* magis quam
habitare in tabernaculis
peccatorum.

Quia misericordiam et
veritatem diligit *Deus* :* *gra-*
tiam et gloriam *dabit Do-*
minus.

Non privabit bonis eos,
qui ambulant in *innocentia* :*
Domine virtutum, beatus
homo, qui *sperat in te*.

Gloria Patri, et *Filio* et
spiritui Sancto.

Secut erat in principio,
et nunc et *semper* ,* et in
saecula saeculorum. Amen.

den God der goden zien in
Sion.

Heere, God der heirscha-
ren, hoor mijn gebed, leen
het oor, o God van Jacob!

o Gij, onze Beschermmer,
zie neer, o God, en werp
Uwe blikken op het aange-
zicht van Uwen gezalfde.

Want één dag in Uwe
voorhoven is beter dan
duizend.

Liever wil ik een gering-
ste zijn in het huis van
mijnen God, dan te wonen
in de tenten der goddeloo-
zen.

Want God heeft erbar-
ming en getrouwheid lief;
gunst en eer verleent de
Heer.

Geen goed onthoudt Hij
hun, die onberispelijk wan-
delen. o Heer der heirscha-
ren, gelukkig is de mensch,
die op U vertrouwt.

Glorie zij den Vader en
den Zoon en den H. Geest.

Gelijk het was in het be-
gin, en nu, en altijd, en in
de eeuwen der eeuwen.
Amen.

In verschillende Congregatiën is het gebruikelijk, dat onmiddellijk na het overlijden van een broeder of zuster de leden tegen den avond of op den best geschikten tijd in de kerk of kapel te zamen komen, waar de gewone vergaderingen gehouden worden. Zij storten daar voor de zielerust van den overledene de volgende gebeden:

Men begint met het zingen van het volgende responsorium:

JESU, SALVATOR MUNDI.

Jesu, Salvator mundi, exaudi
preces supplicum.

Miseremini mei, misere-
mini mei, saltem vos amici
mei, quia manus Domini
tetigit me.

Noctem verterunt in diem,
et rursum post tenebras
spero lucem.

Jesu, Salvator etc.
Pelli meae consumptis car-
nibus adhaesit os meum.

Miseremini etc.
Quare persequimini me si-
cut Deus, et carnibus meis
saturamini?

Jesu, Salvator etc.

Jezus, Verlosser der wereld,
verhoor de gebeden der
smeekenden.

Ontferm u mijner, ontferm
u mijner, ten minste gij,
mijne vrienden, want de
hand des Heeren heeft
mij geraakt.

Zij hebben den nacht in
den dag veranderd, en
na de duisternis verhoop
ik het licht wederom.

Jezus, Verlosser enz.
Daar mijn vleesch verteerd
is, kleeft het gebeente mij
aan het vel.

Ontfermt u enz.
Waarom vervolgt gij mij ge-
lijk God, en waarom verza-
digt gij u met mijn
vleesch?

Jezus, Verlosser enz.

Requiem aeternam dona eis,
Domine; et lux perpetua
luceat eis.

Miseremini etc.

Heer, geef haar de eeuwige
rust; en het eeuwige licht
verlichte haar.

Ontfermt u enz.

Hierna bidt men het rozenhoedje; vervolgens zingt men:

PSALMUS. 129.

De profundis clamavi ad Te,
Domine: * Domine, exaudi
vocem meam.

Fiant aures Tuae *intenden-*
tes: * in vocem deprecacionis
meae.

Si iniquitates observaveris,
Domine: * Domine, quis
sustinebit?

Quia apud Te propitiatio
est: * et propter legem Tuam
sustinui Te, Domine.

Sustinuit anima mea in verbo
ejus: * speravit anima
mea in Domino.

A custodia matutina usque
ad noctem * speret Israël
in Domino.

Quia apud Dominum misericordia: *
et copiosa apud eum redemptio.

Et ipse redimet Israël * ex
omnibus iniquitatibus
ejus.

Requiem aeternam * dona
eis, Domine.

PSALM 129.

Uit de diepten heb ik tot U
geroepen, Heer: Heer geef
gehoor aan mijne stem.

Dat Uwe ooren luisteren
naar de stem mijner smee-
king.

Indien Gij de ongerechtighe-
den gadeslaat, Heer; Heer,
wie zal bestaan?

Maar bij U is vergeving; en
ter oorzake van Uwe wet,
o Heer, vertrouw ik op U.
Mijne ziel vertrouwt op Zijn
woord; mijne ziel hoopt
in den Heer.

Van den dageraad aftot in
den nacht toe hope Israel
in den Heer.

Want bij den Heer is barm-
hartigheid, en bij Hem is
overvloedige verlossing.

En Hij, Hij zal Israel van
al zijne ongerechtigheden
verlossen.

Heer, geef haar de eeuwige
rust,

Et *lux* perpetua* *luciat* eis.

v. A porta inferi.

r. Erue, Domine, animam ejus.

v. Domine, exaudi orationem meam.

r. Et clamor meus ad te veniat.

v. Dominus vobiscum.

r. Et cum spiritu tuo.

OREMUS.

Pro uno defuncto.

Inclina, Domine, aurem tuam ad preces nostras, quibus misericordiam tuam supplices deprecamur, ut animam famuli tui N., fratris nostri, quam de hoc saeculo migare, jussisti in pacis ac lucis regione constituas, et sanctorum tuorum jubeas esse consortem.

Pro una defuncta.

Quaesumus, Domine, pro tua pietate miserere animae famulae tuae N., sororis

En het eeuwige licht verlichte haar.

v. Van de poorten der hel.

r. Verlos, o Heer, zijne (hare) ziel.

v. Heer, verhoor mijn gebed.

r. En mijn geroep kome tot U.

v. De Heer zij met u.

r. En met uwen geest.

LATEN WIJ BIDDEN.

Voor een overleden medebroeder.

Neig, o Heer, Uw oor tot onze gebeden, waardoor wij Uwe barmhartigheid ootmoedig smeeken, dat Gij de ziel van Uwen dienaar N., onzen broeder, die Gij van deze wereld hebt doen scheiden, in het land van vrede en licht wilt stellen en haar het gezelschap Uwer heiligen doen genieten.

Voor eene overleden medezuster.

Wij bidden U, Heer, wees de ziel van Uwe dienares N., onze zuster, volgens

nostrae, et a contagiis mortalitatis exutam in aeternae salvationis partem restitue.

Deus, veniae largitor, et humanae salutis amator, quaesumus clementiam Tuam, ut nostrae congregationis fratres, propinquos et benefactores, qui ex hoc saeculo transierunt, Beata Maria semper virgine intercedente cum omnibus sanctis Tuis, ad perpetuae beatitudinis consortium pervenire concedas; qui vivis et regnas in saecula saeculorum. Amen.

Uwe goedertierenheid genadig en herstel haar, gezuiverd van de besmettingen der sterfelijkheid, in het erfdeel der eeuwige zaligheid.

O God, geveer der genade en minnaar van de zaligheid der menschen, wij smeeken Uwe goedertierenheid, dat Gij door de voorspraak van de zalige Maria, altijd maagd, en van al Uwe heiligen, aan de broeders, bloedverwanten en weldoeners onzer vergadering, die uit deze wereld gescheiden zijn, moget verleenen, dat zij tot de gemeenschap der eeuwige zaligheid geraken. Die leeft en heerscht in de eeuwen der eeuwen. Amen.

Men sluit de gebeden met het zingen der volgende

ANTIPHONA.

In paradysum deducant te angeli, in tuo adventu suscipiant te martyres, et perducant te in civitatem sanctam Jerusalem.

v. Chorus angelorum te

ANTIHOON.

Mogen de engelen u het paradys binnenleiden; mogen de martelaren u ontvangen bij uw intreden, en u voeren in de heilige stad Jeruzalem.

v. Moge het koor der en-

suscipiat, et cum Lazaro
quondam paupere aeter-
nam habeas requiem.

gelen u ontvangen, en
moget gij met Lazarus, die
eens arm was, de eeuwige
rust genieten.

*Wanneer de uitvaart, welke vanwege de Congregatie gehouden
wordt voor een overleden broeder of zuster, niet gezongen
wordt, zinge men van het begin der Mis tot aan het Sanctus,*

PSALMUS 50.

Miserere mei, Deus, * secun-
dum magnam misericor-
diam tuam.

Et secundum multitudinem
miserationum Tuarum *
dele iniquitatem meam.

Amplius lava me ab iniqui-
tate mea: * et a peccato
meo munda me.

Quoniam iniquitatem meam
ego cognosco: * et pecca-
tum meum contra me est
semper.

Tibi soli peccavi, et malum
coram Te feci: * ut jus-
tificeris in sermonibus
Tuis, et vincas cum judi-
caris.

Ecce enim in iniquitatibus
conceptus sum: * et in
peccatis concepit me ma-
ter mea.

PSALM 50.

Wees mij genadig, o God,
naar Uwe groote barm-
hartigheid.

En naar de menigte Uwer
ontfermingen delg mijne
misdaad uit.

Wasch mij meer en meer
van mijne ongerechtig-
heid, en reinig mij van
mijne zonde.

Want ik erken mijne on-
gerechtigheid, en mijne
zonde staat mij steeds
voor oogen.

Tegen U alleen heb ik ge-
zondigd, en gedaan, wat
kwaad was in Uwe oogen;
opdat Gij gerechtvaardigd
wordt in Uwe woorden,
en overwint, als Gij wordt
geoordeeld.

Want zie, in ongerechtig-
heden werd ik ontvangen,
en in zonden ontving mij
mijne moeder.

Ecce enim veritatem dilexisti: * incerta et occulta sapientiae Tuae manifestasti mihi.

Asperges me hysopo et mundabor: * lavabis me, et super nivem dealabor.

Auditui meo dabis gaudium et laetitiam; * et exultabunt ossa humiliata.

Averte faciem Tuam a peccatis meis: * et omnes iniquitates meas dele.

Cor mundum crea in me, Deus: * et spiritum rectum in nova in visceribus meis.

Ne projicias me a facie Tuae: * et spiritum sanctum Tuum ne auferas a me.

Redde mihi laetitiam salutaris Tui: * et spiritu principali confirma me.

Docebo iniquos vias Tuas: * et impii ad Te convertentur.

Libera me de sanguinibus, Deus, Deus salutis meae: *

Want zie, Gij hebt de waarheid lief; het onbekende en verborgene Uwer wijsheid deedt Gij mij kennen.

Bespreng mij met hysop en ik zal gereinigd worden; wasch mij en ik zal witter worden dan sneeuw.

Doe mij vreugde en blijdschap hooren, en mijn vermergeld gebeente zal juichen.

Keer Uw aangezicht van mijne zonden af, en wisch al mijne ongerechtigheden uit.

Schep in mij, o God, een zuiver hart, en vorm een rechten geest in mijn binnenste.

Verwerp mij niet van Uw aangezicht, en neem Uwen heiligen geest niet van mij weg.

Geef mij de vreugde Uws heilsweder, en ondersteun mij met een gewilligen geest.

Overtreders zal ik Uwe wegen leeren, en zondaars zullen zich tot U bekeeren.

Bevrijd mij van bloedschuld, o God, Gij, God mijns

et exultabit lingua mea iustitiam Tuam.

Domine, labia mea aperies: *
et os meum annuntiabit
laudem Tuam.

Quoniam si voluisses sacrificium, dedissem utique: *
holocaustis non delectaberis.

Sacrificium Deo spiritus contritulus: * cor contritum
et humiliatum, Deus, non despicias.

Benigne fac, Domine, in bona voluntate Tua Sion: *
ut aedificentur muri Jerusalem.

Tunc acceptabis sacrificium iustitiae, oblationes et holocausta: * tunc imponent super altare Tuum vitulos.

Requiem aeternam* dona eis, Domine:

Et lux perpetua* luceat eis.

heils, en mijne tong zal met blijdschap Uwe gerechtigheid verheffen.

O Heer, open mijne lippen, en mijn mond zal Uwen lof verkondigen.

Want hadt Gij een offer begeerd, ik zou het voorzeker gebrackt hebben; brandoffers behagen U niet.

Een offer, aan God welgevallig, is een gebroken geest; een vermorzeld en verslagen hart zult Gij niet versmaden, o God.

Doe wel, o Heer, naar Uwe goedheid aan Sion; dat Jerusalems muren gebouwd worden.

Dan zult Gij lust hebben aan een offer van gerechtigheid, aan gaven en brandoffers; dan zal men varren op Uw altaar leggen.

Heer, geef haar de eeuwige rust:

En het eeuwige licht verlichte haar.

Na de elevatie zingt men „Jesu, Salvator mundi”, als boven bladz. 85, na de H. Communie den psalm „De Profundis”, als boven bladz. 86; na de H. Mis zingt de priester de aldaar aangegeven vv en de Oraties.

BLADWIJZER.

	Bladz
1. Tot den Heiligen Geest	3
2. Voor de H. Communie	4
3. Na de H. Communie	5
4. Kerstlied.	7
5. Kerstlied	9
6. De Zoete Naam Jezus.	11
7. Ter eere van Jezus' Goddelijk Hart. . .	13
8. Bij het beeld van het H. Hart van Jezus	14
9. Maria, o vergeet ons niet	15
10. Vreugde van Maria's Hart	17
11. Salve Regina	19
12. Aan O. L. Vr. van het H. Hart	21
13. Voor Maria's Altaar	23
14. De smartvolle Moeder	24
15. O Jozef, voedstervader	25
16. Wees gegroet, o Jozef.	26
17. Wij groeten U, o Serafijn	28
18. Franciscus en het H. Hart	29
19. Franciscus, o Vader	31
20. O Franciscus, o Vader der armen . .	33
21. O Seraf van dit tranendal	34

22. Franciscus is mijn Vader	36
23. Franciscus, navolger van Jezus	37
24. De H. Vader Franciscus	40
25. O Serafijnsche Vader	42
26. H. Antonius, bid voor mij	44
27. De H. Antonius van Padua	46
28. Antonius, zoo machtig	47
29. Antonius van Padua	50
30. Ontvang, o Ludovicus	51
31. De H. Elisabeth van Hongarije	53
32. Margareta, eedle vrouwe	54
33. Tot u, o Gorkums heldental	56
34. Bij het einde der vergadering	58
Veni Creator	60
Te Deum	64
O Jesu	66
Adoro Te, benigne.	67
Salve lux mundi	68
Tantum ergo	68
Psalm 116 Laudate Dominum.	69
Psalm 132 Ecce quam bonum.	70
Psalm 65 Jubilate Deo	71
Psalm 147 Lauda Jerusalem	73
Herdenking van het stervensuur van den H. Vader Franciscus	75
Stabat Mater Dolorosa	78
Psalm 83 Quam dilecta tabernacula	83
Oefening voor een overledene der Congregatie	85
Psalm 50 Miserere	88

g 58 858

IMPRIMATUR.

RUREMUNDE, 3 Junii 1889.

P. RUSSEL, *Can. et Prof.*,
LIBRORUM CENSOR.

76

